

Oabme Testamánnta

Vuostasj Mosesa girjje

Genesis

Svieriga Rámátsiebrre
Svenska Bibelsällskapet
Uppsala 2026

1

Jubmel väráldav sjivnnjet

¹ Álgon Jubmel almev ja ednamav sjivnnjedij.

² Ednam lij ávtas ja guoros, sjievnnjet tjeegñalisáv gábtjáj ja Jubmela vuojññanis tjátje milta básoj. ³ Jubmel hálaj: »Sjaddus tjuovgga!« ja tjuovgga sjattaj. ⁴ Jubmel vuojnij tjuovgga lij buorre, ja tjuovgav sjievnnjedis tjuoldij. ⁵ Jubmel tjuovgav biejevven gáhtjoj ja sjievnnjedav idjan. Sjattaj iehket ja sjattaj idet. Lej vuostasj biejevve.

⁶ Jubmel hálaj: »Sjaddus tjáhtjáj goahke, tjátjev tjátjes tjuoldátjit.« Ja náv sjattaj. ⁷ Jubmel goagev dagáj ja tjátjev goage vuolen tjuoldij tjátjes goage badjelin. ⁸ Goagev Jubmel almmen gáhtjoj. Sjattaj iehket ja sjattaj idet. Lej nubbe biejevve.

⁹ Jubmel hálaj: »Tjáhkanus tjáhtje alme vuolen avta sadjáj, ja ihtus gájkkeednam!« Ja náv sjattaj. ¹⁰ Jubmel gájkkebájkev ednamin gáhtjoj ja tjáhkanam tjátjijt merran. Ja Jubmel vuojnij buorre lij. ¹¹ Jubmel hálaj: »Sjaddadus ednam ruodnudagáv: sjattojt aktan sájoj, ja sjaddelis muorajt fert akta ietjas tjerda milta ednamin aktan sájujn muorjenis.« Ja náv sjattaj. ¹² Ednam ruodnudagáv sjaddadij: sjattojt moattet tjerdas aktan sájoj ja sjaddelis muorajt moattet tjerdas aktan sájujn muorjenis. Ja Jubmel vuojnij buorre lij. ¹³ Sjattaj iehket ja sjattaj idet. Lej goalmát biejevve.

¹⁴ Jubmel hálaj: »Sjaddusa tjuovga almegoahkáj biejevve ijás tjuoldátjit, ja basijt, bievjijt ja jagijt mierkkijt. ¹⁵ Da galggi tjuovgagan almegoagen ednamav tjuovgadittjat.« Ja náv sjattaj. ¹⁶ Jubmel dagáj dajt guokta stuorra tjuovga; stuoráp tjuovgav biejevve ráddijt ja unnebuv ijáv ráddijt, ja nástijt dagáj. ¹⁷ Biejaj tjuovgajt almegoahkáj ednamav tjuovggitjt, ¹⁸ biejevve ja ijáv ráddijt ja tjuovgav sjievnnjedis tjuoldátjit. Ja Jubmel vuojnij buorre lij. ¹⁹ Sjattaj iehket ja sjattaj idet. Lej näljät biejevve.

²⁰ Jubmel hálaj: »Ládusa viessoga tjátjen, ja háledusá látte ednamav miehtáj, almegoage vuolen.« ²¹ Jubmel sjivnnjedij stuorra merrajuhtusijt ja viessogijt gájklágásj tjerdajs ma tjátjen valjet ládi, ja láttijt gájklágásj tjerdajs. Ja Jubmel vuojnij buorre lij. ²² Jubmel dajt buorissjivnnjedij hála:

»Sahkkidihtit lassánihtit ja dievddit jávrijt ja merajt. Ja ednamin lassánusa látte.«²³ Sjattaj iehket ja sjattaj idet. Lej vidát biejuvve.

²⁴Jubmel hálaj: »Sjaddusa ednamij moattetjerdak viessoga: slihtura, guokkardiddje ja moattelágásj miehtsejuhtusa.« Návti sjattaj. ²⁵Jubmel dagáj moattetjerdak miehtsejuhtusijt, slihturijt ja ednama guokkardiddjiit. Ja Jubmel vuojnij buorre lij.

²⁶Jubmel hálaj: »Dahkup almatjiit iehtjama gávvan, mijá muodugin. Ráddijusá mera guolijt, alme láttiit, slihturijt, gájkka miehtsejuhtusijt ja ednama guokkardiddjiit.«²⁷ Jubmel almatjav ietjas gávvan sjivnnjedij, Jubmela gávvan suv sjivnnjedij. Álmmán ja nissunin sunnuv sjivnnjedij. ²⁸Jubmel sunnuv buorissjivnnjedij ja hálaj: »Sahkkidihtte lassánadde, dievdde ednamav ja dav dahkke dunnu vuollásattjan! Ráddijihhte mera guolijt ja alme láttiit, ja gájkka juhtusijt ma ednamin sjahtji!«

²⁹Jubmel hálaj: »Vattáv dunnuj gájkka sjattojt ma álles ednamin sájov guoddi, ja juohkka muorav mij sájov muorjenis guoddá. Lehkusa dunnuj biebbmon. ³⁰Ja gájkka ednama juhtusijda, alme láttiida ja ednama guokkardiddjiida, ja gájkajda gejn la hægga vattáv gájkka ruonas sjattojt biebbmon.« Ja náv sjattaj. ³¹Jubmel gehtjadij gájkka mav lij dahkam, ja gájkka lij oalle buorre. De sjattaj iehket, ja sjattaj idet. Lej gudát biejuvve.

2

¹Návti almme ja ednam ja gájkka danna állánij. ²Giehttjit biejuvve Jubmel lij dagos állim, ja giehttjit biejuvve bargos manjela vuojnadij. ³Jubmel giehttjit biejuvve buorissjivnnjedij ja ájlistuhtij dajna gå Jubmel dan biejuvve ietjas sjivnnjedimes vuojnadij.

⁴Dát la subtsas dan birra gák almme ja ednam sjivnnjeduvájga.

Almasj Edena sjattadagán

Gå Härrá Jubmel ednamav ja almev dagáj, ⁵gå ittij aktak biesta ednamin gávnnu ja ij lim aktak rásse sjaddagohtám, danen gå Härrá Jubmel ij lim rássjodahtám ednama nali ja ittij aktak almasj gávnnu dav sjaddadittjat – ⁶valla ája gálgáj ednamis ja dav dábbodij – ⁷de Härrá Jubmel almatjav hábbmij ednama muldos ja hekkav básoj suv njunnjerájgiida, vaj hekkulahán sjattaj. ⁸Ja Härrá Jubmel sjattadagáv sáddij lullelij, Edenij, ja

dasi biejjat almatjav gevvij hábbmim. ⁹ Härrá Jubmel sjaddadij gájkklágásj muorajt ednamij, ma lidjin tjáppe gehtjadit ja majs lij buorre bárrát. Sjattadagá guovddelin lij iellema muorra, ja muorra mij vaddá diedoijt buorijs ja bahájs.

¹⁰ Edenis ädno gálggá ja sjattadagáv tjáhtti. De dassta juohkás nielle ädnosuorggáj. ¹¹ Vuostatja namma l Pishon, dat gálggá Havila birra, ednam gánná galle gávnnu. ¹² Dan ednama galle l buorre, ja dáppe aj gávnnu suovasgáhtte ja onyksagierge. ¹³ Nuppe äno namma l Gichon, dat gálggá Kusha birra. ¹⁴ Goalmát äno namma l Tigris, dat gálggá Assyria lullelin. Näljät ädno l Euftrat.

¹⁵ Härrá Jubmel almatjav váldij biejjat Edena sjattadahkaj dav sjaddadittjat ja sujttitjit. ¹⁶ Härrá Jubmel gáhttoj návti: »Oattjo bárrát gájkka sjattadagá muorajs ¹⁷ valla ij de muoras mij vaddá diedoijt buorijs ja bahájs. Dan biejev dán dat muoras bárrá, de galga jábmet.«

¹⁸ Härrá Jubmel hálaj: »Ij la buorren álmáj aktu árrat. Dagáv sunji viehkediddjev guojmmen.« ¹⁹ De Härrá muldos hábbmij gájkka ednama juhtusijt ja alme láttijt ja dajt buvtij álmáj lusi gehtjatjit majt sán dajt gáhttoj. Juohkka viessok oattjoj dav namáv mav álmáj dasi vattij. ²⁰ Álmáj namájt vattij gájkka slihturijda, gájkka alme láttijda ja gájkka miehtsejuhtusijda. Mavas ittij gávna avtak sunji viehkken. ²¹ De Härrá Jubmel suv oaddádj, ja suv oadedijn Jubmel váldij avtav suv hiertikdávtijs ja dievdij rájgev áttijn. ²² Hiertikdávtes mav lij álmáj váldám Härrá Jubmel nissunav dagáj ja suv buvtij álmáj lusi. ²³ De álmáj javlaj:

»Dán bále l dákte muv dávtijs,

oadtje muv oattjes.

Sán galggá gáhtjoduvvat nissunin,

danen gá álmáj la váldeduvvam.«

²⁴ Le dan diehti álmáj guodá áhtjes ja iednes ietjas áhkátijn viesutjit, ja sáj sjaddaba aktan oadtjen.

Almatja gullogahtesvuohta ja stráffa

²⁵ Goappátjagá álmáj ja nissun lijga rihttsot, ja ejga hebastalá goabbák guojmeska ávdán.

3

¹ Valla germaj lij gávvelamos gájkka ednama iellijs majt Härrá Jubmel lij dahkam. Nissunis gatjádij: »Le gus Jubmel duodaj javllam 'ähppe oattjo matga sjattadagá muoras bárrát'?« ² Nissun vásstedij: »Máj galla oadtjun muoraj sjattojs bárrát ³ valla sjattoj hárráj muoras sjattadagá guovddelin Jubmel la javllam: 'Alle dajs bára, alle ga duohta! De jábmebihte!'« ⁴ Germaj de javlaj: »Ähppe dáj galla jáme! ⁵ Valla Jubmel diehtá, dan biejeve gá dan sjattojs bárrábihte, de dunnu tjalme rahpasi ja jubmelij lágátjin sjaddabihte ja dádjadihppe mij la buorre ja bahá.« ⁶ Nissun vuojnij muoras lij buorre bárrát. Muorra lij tjábbe gehtjadit, ja hávsskes muorra, dajna gá vijsesvuodav vattij. Ja sán váldij sjattojs ja bára, ja vil fála almmásis guhti lij fáronis, ja sán aj bára. ⁷ De sunnu tjalme rahpasin, ja vuojnijga sáj lijga rihttsot. Sáj dabrridijga fijkunlastajt aktij ja tjanájga álemij.

⁸ Gulájga Jubmelav iehketruojon sjattadagán vájaldime. De álmáj ja nissun muoraj duohkáj Härrá Jubmelis tjehkádijga. ⁹ Valla Härrá Jubmel álmáj tjuorvvij: »Gánnás dán?« ¹⁰ Sán vásstedij: »Gulliv duv sjattadagáv boahtemin ja de suorgganiv, dajna gá lav rihttsot, ja de tjehkádiv.« ¹¹ Härrá Jubmel hálaj: »Guhtis dunji giehtoj dán la rihttsot? Le gus muoras bárrám massta buorgguv?« ¹² Álmáj vásstedij: »Nissun gev munji vaddi guojmmen muora sjattojs vattij, ja de bárriv.« ¹³ Härrá Jubmel de nissunij javlaj: »Majt gulá lik dahki?« Sán vásstedij: »Germaj muv biehtij ja danen bárriv.«

¹⁴ De Härrá Jubmel gärrmahij javlaj:

»Dán guhti dáv dahki,

garroduvvam galga,

hilgoduvvam slihturij ja miehtsejuhtusij sieges.

Valáj nanna galga guokkardit ja muldov galga bárrát náv guhkev vieso.

¹⁵ Galgav vassjevuodav báktet duv ja nissuna gaskan,

duv ja suv sahko gaskan:

sij galggi duv oajvváj duolmmot

ja dán galga sijáv báskijda básstet.«

¹⁶ Nissunij sán javlaj:

»Garrasin duv vájvijt dagáv

gá iesselissan la,

báktjasij galga mánájdát riegádahttet.

Álmmát galga hibmodit,
ja sán galggá duv ráddit.«

¹⁷ Álmmáj sán javlaj:

»Dán guhti gulldali áhkátjat
ja muoras bårri massta buorgguv duv bårramis,
ednam galggá garroduvvam duv diehti.

Vájvij sinna galga dassta bårramuhájt háhkuhit
náv guhkev vieso,

¹⁸ tjiesskislánjátijit ja tistelijt dat galggá dunji vaddet.

Galga ednama sjattojs bårrát,

¹⁹ ja bivásgállujn rahtjat viessomlájbe ávdås
dasik máhtsa ednamij.

Danen gå dassta dán la váldeduvvam,

ednam dán la ja ednamin vas galga sjaddat.«

²⁰ Álmáj namáv Eva áhkátij vattij, danen gå sán sjattaj ieddnen gájkajda viessomin. ²¹ Härrá Jubmel biktasijit náhkes dagáj álmáj ja nissunij ja sunnuv gárvodij.

²² Härrá Jubmel hálaj: »Almasj la sjaddam náv gåktu akta mijás, diedujn buorijs ja bahájs. De ij dasti oattjo tjoagget ja bårrát aj iellema muoras ihkát viesutjit.« ²³ Ja Härrá Jubmel almatjav vuojedij Edena sjattadagás ja bájaj suv sjaddadit ednamav massta lij váldeduvvam. ²⁴ Vuojedij dassta almatjav, ja Edena sjattadagá lullelij biejjaj kerubajt ja eldagahte svierdev gäinov iellema muorra gáhttitjit.

4

Kain ja Abel

¹ Álmáj vellahij aktan áhkátijnes Eva ja sán iesselissan sjattaj ja riegádahtij Kainav. »Lev álmáj hekkav vaddám, Härrá viehkijn«, sán javlaj. ² De riegádahtij Abelav, Kaina viellja.

Abel lij räjnár ja Kain sjaddadij ednamav. ³ Kain akti Härráj värrovattáldagáv ednama sjattojs vattij. ⁴ Abel aj värrovattáldagáv buvtij ja värrodij sávttsaälos vuostasjriegádim lippajs buojdemus ruojvijt. Härrá

Abelav ja suv vattáldagáv buorren anij, ⁵ valla ittjij de Kainav ja suv vattáldagáv. Kain de suhtaj, ja vuolus gehtjastij. ⁶ Härrá Kainij hálaj: »Manen la suhton ja manen vuolus gehtja? ⁷ Jus la duolla dahkamin, de duosta tjalmij bajedit, valla jus illa duolla dahkamin, de suddo uksaguoran vuorjet. Duv dat hibmot, valla dán dav ráddi.«

⁸ Kain Abelvielljasis javlaj: »Tjuovo báldojda.« Danna Abelvieljas ládaj ja suv gáttij.

⁹ Härrá Kainij hálaj: »Gánná l Abelvielljat?« Vásttedij: »Iv diede. Lev gus mán vieljam gáhtje?« ¹⁰ Härrá hálaj: »Majdis dahki? Vieljat varra munji ednamis tjuorvvu. ¹¹ Garroduvvam dán galga, ierit rájaduvvam ednamis mij njálmes rabáj vieljat varáv duostutjit, mav gálgádi. ¹² Jus dán ednamij sáddji de ij dasti sjattojdis vatte. Ráfedibmen ja ruohttsasahtá dán ednamin tjádjulit galga.« ¹³ Kain Härráj javlaj: »Muv stráffa l ilá lássát guoddet. ¹⁴ Dán muv vuojeda ednamis, duv árudijás ierit. Ráfedibmen ja ruohttsasahtá sjattav ednamin. Akta guhti muv iejvvimin soajttá muv gáddet.« ¹⁵ Härrá sunji vásttedij: »Jáhtáv Kain mávseduvvá gietjagárddásattjat, jus aktak suv gáddá.« Ja Härrá merkav biejjaj Kainij, vaj ij gáddu akta gássta guhti suv iejvvij. ¹⁶ Ja Kain gássádij, Härrás ierit, ja árruj Noda ednamij, Edena lullelij.

Kaina gierraga

¹⁷ Kain vellahij áhkátjijnes, ja sán iesselissan sjattaj ja riegádahtij Henokav. Kain tsieggij stádav ja gáhtjoj dav Henokin bárnnes milta. ¹⁸ Henok oattjoj bárnev, Irad, ja Irad sjattaj áhttjen Mechujaelij, Mechujael sjattaj áhttjen Lemekij. ¹⁹ Lemek váldij guokta áhkátja, nuppe namma lij Ada, ja nuppe lij Silla. ²⁰ Ada riegádahtij Javalav, ja sán sjattaj máttaráddján sidjij gudi gádiijn árru ja slihturijit adni. ²¹ Suv vielja namma lij Juval, ja sán sjattaj máttaráddján gájkajda gudi lijrov ja sijnjurgunav tjuojadi. ²² Silla aj bárnev riegádahtij, Tuval Kain, máttaráddjá gájkka guohpársmirjojda ja ruovddesmirjojda. Tuval Kainin lij oabbá, Naama.

²³ Lemek hálaj suv áhkátjijda:

»Ada ja Silla, gulldalihtte muv,
Lemeka áhkátja, gulldalihtte muv bágojt.
Gáttáv álmáv háve diehti,
bárnev irdudagá diehti.

²⁴ Kain mávseduvvá gietjagärddásattjat,
Lemek gietjavlåkietja gierde.«

Set

²⁵ Adam vaden áhkátijines vellahij, ja sán bárnev riegádahtij. Vattij sunji namáv Set, »dajna gá« javlaj, »Jubmel vattij munji ádá mánáv Abela sadjáj, gev Kain gáttij«. Set aj oattjoj bárnev, ja sán vattij sunji namáv Enosh.

²⁶ Dan ájge álggin Härráv tjuorvudit.

5

Adama máddo

¹ Dát la Adama máddo. Gå Jubmel almatjav sjivnnjedij dagáj suv Jubmela muodugin. ² Sån sjivnnjedij sunnuv álmman ja nissunin. Buorissjivnnjedij sunnuv ja vattij sunnuj namáv almasj gá sjivnnjeduvájga. ³ Gå Adam lij 130 jage de oattjoj ietjas muoduk bárnev, ietjas gáváv; sån vattij sunji namáv Set. ⁴ Seta riegádime mañnela viesoj Adam 800 jage ja bárnij ja niejdajt oattjoj. ⁵ Adama álles viessomájgge sjattaj 930 jage; dan mañnela jámij. ⁶ Gå Set lij 105 jage de áhttjen Enoshij sjattaj. ⁷ Enosha riegádime mañnela viesoj Set 807 jage ja bárnij ja niejdajt oattjoj. ⁸ Seta álles viessomájgge 912 jage sjattaj; dan mañnela jámij. ⁹ Gå Enosh lij 90 jage de áhttjen Kenanij sjattaj. ¹⁰ Kenana riegádime mañnela viesoj Enosh 815 jage ja bárnij ja niejdajt oattjoj. ¹¹ Enosha álles viessomájgge sjattaj 905 jage; dan mañnela jámij. ¹² Gå Kenan lij 70 jage de Mahalalelij áhttjen sjattaj. ¹³ Mahalalela riegádime mañnela viesoj Kenan 840 jage ja bárnij ja niejdajt oattjoj. ¹⁴ Kenana álles viessomájgge sjattaj 910 jage; dan mañnela jámij. ¹⁵ Gå Mahalalel lij 65 jage de Jeredij áhttjen sjattaj. ¹⁶ Jereda riegádime mañnela viesoj Mahalalel 830 jage ja bárnij ja niejdajt oattjoj. ¹⁷ Mahalalela viessomájgge sjattaj 895 jage; dan mañnela jámij.

¹⁸ Gå Jered lij 162 jage de Henokij áhttjen sjattaj. ¹⁹ Henoka riegádime mañnela viesoj Jered 800 jage ja bárnij ja niejdajt oattjoj. ²⁰ Jereda álles viessomájgge sjattaj 962 jage; dan mañnela jámij.

²¹ Gå Henok lij 162 jage de áhttjen Metushelachij sjattaj. ²² Metushelacha riegádime mañnela viesoj Henok 300 jage ja bárnij ja niejdajt oattjoj.

²³ Henoka álles viessomájgge sjattaj 365 jage. ²⁴ Henok viesoj aktavuodan

Jubmelijn. Dan maññela ittjij dasti gávnnu, dan diehti gá Jubmel suv dássta váldij.

²⁵ Gá Metushelach lij 187 jage de Lemekij áhttjen sjattaj. ²⁶ Lemeka riegádime maññela viesoj Metushelach 782 jage ja bárnij ja niejdajt oattjoj.

²⁷ Metushelacha álles viessomájgge sjattaj 782 jage; dan maññela jámij.

²⁸ Gá Lemek lij 182 jage de bárnev oattjoj. ²⁹ Sån vattij sunji namáv Noa »dan diehti gá« javlaj, »sån galggá giehpedit mijá bargov ja mijá vájvev gá ednamijn barggap náv gáktu Härrá l garrodam«. ³⁰ Noa riegádime maññela viesoj Lemek 595 jage ja bárnij ja niejdajt oattjoj. ³¹ Lemeka álles viessomájge sjattaj 777 jage; dan maññela jámij. ³² Gá Noa lij 500 jage viessum, sån sjattaj áhttjen bárnijda Sem, Ham ja Jafet.

6

Jiehtanisá

¹ Gá almatja dal ednamij lassánahtjin ja niejda riegádin sidjij, ² de jubmela bárne vuojnnin almatjij niejda lidjin tjáppe, ja gejda buoremusat lijkkujin válldin áhkátjin. ³ De Härrá hálaj: »Muv iellemvuojnjanis ij galga báhtset almatja sisi agev – sån la ham biergos. Suv viessomájgge lehkus 120 jage.«

⁴ Dan ájge – ja maññela aj – gá jubmela vellahin almatjij niejdaj ja mánájt sijájn oadtjun, de jiehtanisá gávnnujin ednamin. Sij lidjin dálusj jállogisá, ja dábddusa.

Noa ja ädno

⁵ Härrá vuojnij ednamin lij bahávuolta stuorre; almatjij dago ja ájádusá lidjin agev állásit bahá ⁶ De Härrá asjmet sánardij gá lij almatjijt ednamij sjivnnjedam. ⁷ Härrá hálaj: »Almatjijt gejt lav sjivnnjedam galgav ednamis gádodit, ja aktan sijájn gájkka nieljejuolgak juhtusijt, guokkardiddijjt ja alme láttijjt danen gá sánardav dajt sjivnnjediv.« ⁸ Valla Härrá buorremielav Noaj vuosedij.

⁹ Dát la Noa ja suv gierragij subtsas. Noa, guhti dán ájge viesoj, lij lájtodis ja rievtesferduk álmáj; viesoj aktavuodan Jubmelijn. ¹⁰ Noaj gálmma bárne riegádin: Sem, Ham ja Jafet. ¹¹ Mavas Jubmela tjalmij ávdån ednam dadi milta bájsstanij ja bahájs dievaj. ¹² Jubmel vuojnij ednam lij bájsstum, danen gá gájkka mav almatja ednamin dahkin lij bájsston. ¹³ Jubmel Noaj hálaj:

»Mierredam lav gájkka almatjiit dássjedit, dajna gå ednamij li bahájt dävddám. Ájgov sijáv aktan ednamijn dássjedit. ¹⁴Dagá allasit gofermuoras árkav ja juoge dav moatte ladnjaj ja darva sissta ja álgolt. ¹⁵Dán milta árkav dagá: Tjuohtevihhtaláge mehtera guhkken, guoktalákvidá mehtera gábdden ja lågenanvidá mehtera allagin, ¹⁶dagá lajtok táhtjav lahkke mehter alludahkan. Uvsav nuppe bálláj bieja, ja dagá gálmma låbdá. ¹⁷Ájgov dal ednamav dulvvadit ja gájkka alme vuole viessogijt dássjedit. Gájkka ednamin dássján. ¹⁸Valla dujna sidáv lihtudit. Maná bárniját, áhkátjiinat ja manjiját árka sisi, ¹⁹ja válde fáron juohkka hekkas, gájkka viessogis guoktásav, árrásav ja njinnjelisáv, juohkka tjerdas, vaj aktan dujna hekkan bissu. ²⁰Gájkka láttij tjerdajs, nieljejuolgagijs ja ednama guokkardiddjijs guovtes duv lusi galggi boahdet hekkan bisutjit. ²¹Tjoahkki gájklágásj biebmov allasit ja gájkajda iehtjádijda bárrusin.« ²²Noa gájkka dagáj Jubmela gáhttjoma milta.

7

¹Härrá Noaj hálaj: »Maná árka sisi, alles vegajnat. Dan diehti gå dán aktu la rievtesferduk muv ávdán dán ájge. ²Gájkka rájnna nieljejuolgagijs galga gietjav pára juohkka tjerdas fáronat válldet, árrásijt ja njinnjelisájt, ja gájkka juhtusijs ma älla rájnnasa galga guoktásav válldet, árrásav ja njinnjelisáv – ³alme láttijs gietjav pára juohkka tjerdas, árrásijs ja njinnjelisájs – vaj ednama nanna bukti viessot. ⁴Gietja biejeve duogen galgav ednamav rássjodahttet nielljaláhke biejeve ja nielljaláhke ijá, ja galgav ednamis gádodit gájkka mij gávnnu, gájkka majt lav sjivnnjedam.« ⁵Noa dagáj gájkka majt Härrá lij gáhttjum. ⁶Noa lij 600 jage gå ädno ednamav dulvvadij. ⁷De Noa manáj árka sisi aktan bárnijis, áhkátjiines ja manjijis äno tjátjes ietjasa gájutjit. ⁸Rájlnna nieljejuolgakjuhtusijs ja nieljejuolgakjuhtusijs ma älla rájnnasa, láttijs ja gájkka dajs ma ednamin guokkardi ⁹báhtin guovtes juohkka tjerdas Noa lusi árka sisi, áres ja njinnjelis, náv gáktu Jubmel lij Noav gáhttjum. ¹⁰Gietja biejeve duogen de äno tjáhtje dulvaj ednama nali.

¹¹Dan jage gå Noa guhttatjuohte jage állij, nuppe máno lågenangiehttjit biejeve, dan biejeve gájkka stuorra tjiegnalisáj ádjaga ja alme uvsá rahpasin, ¹²ja nielljaláhke biejeve ja nielljaláhke ijá rássjodij. ¹³Jur dan biejeve Noa aktan

bárnijis Sem, Ham ja Jafet manáj árka sisi, ja aktan sijájn Noa áhkásj ja Noa gálmma manje, ¹⁴ lassen gájkka tjerda miehtsejuhtusijs ja slihturijs, ednama moattelágásj guokkardiddjijs ja gájkas mij hálet, gájkka láttijs ja soajalahájs. ¹⁵ Gájka Noa lusi árkkaj báhtin, guovtes juohkka viessogis. ¹⁶ Árrása ja njinnjelisá fertlágásj juhtusis báhtin, náv gáktu Jubmel lij gáhttjum. Ja Härrá suv árkkaj lássij.

¹⁷ De ednam dulvaj nielljaláhke biejeve. Tjáhtje dulvaj dan márráj vaj árkkaj lággnásij ja gábdogádjij ednama badjelin. ¹⁸ Dulvaj ednama badjelij ja árkkaj tjátje milta gálgáj. ¹⁹ Tjáhtje dulvaj dasik aj alme alemus várijt gábtjáj. ²⁰ Dulvaj ienebuv gietja mehteris várij badjela. ²¹ Gájkka ednama viessoga dássjanin; látte, slihtura ja miehtsejuhtusa, juohkka ednama hægga, ja gájkka almatja. ²² Gájkka mij viesoj ja vuojnaj jámij, juohkka hægga gájkkeednamin. ²³ Härrá dássjidij gájkka ednamin, almatjiit ja slihturiit, guokkardiddjiit ja alme láttiit: gájkka dássjidij. Noa val bátsij aktan daj ma lidjin árka sinna. ²⁴ Tjáhtje ájn ednamav dulvvadij 150 biejeve.

8

¹ De Jubmel Noaj ja gájkka miehtse ja dábma juhtusijda ma sujna lidjin árka sinna usjudaláj. Biekkav ednama nali básoadhtij ja tjáhtje tsoahkogádjij.

² Tjiegñalisá ádjaga ja alme buodo dahppasin, rássjodimes hiejtij ³ ja tjáhtje ednamis manenagi binnoj. 150 biejeve mannela tsoahkogádjij.

⁴ Lågenangiehttjit biejeve giehttjit máno árkkaj Araratvárij nali tjuottjadij.

⁵ Tjáhtje ájge milta tsoagoj, ja gá lágát máno bádjij, vuostasj biejeve mánon, vuojnugáhtin várij tjáhká.

⁶ Gá nielljaláhke biejeve lidjin vássám, de Noa rabáj vinndegav mav lij árkkaj dahkam ⁷ ja gárránisáv ålgus luojtij. Dat háledij duohku diehki dasik tjáhtje lij ednamin gájkka. ⁸ De sán duvvov luojtij gehtjatit jus tjáhtje ednamis lij tsáhkum. ⁹ Mavas duvvo ittij gávna mavga sajev gánná vuojnastit, ájnat moattoj suv lusi árkkaj danen gá lij tjáhtje ålles ednamin. De Noa giedas gálggij ja duvvov váldij árkkaj ietjas lusi. ¹⁰ Sán vuordij ájn gietjav biejeve, ja de ádåsis duvvov árkas luojtij. ¹¹ Iehkedis de bádjij ruoptus suv lusi, ja duvvon lij njunjen varás lassta olijvamuoras. De Noa árvvedij tjáhtje lij ednamis tsáhkum. ¹² Vuordij ájn gietjav biejeve, ja de duvvov vas luojtij ålgus, valla dán bále de ittij des máhtsa suv lusi.

¹³ Guhttatjuotvuostasj jage Noa viessomájgen, vuostasj máno vuostasj biejeve, de tjáhtje lij ednamis ráktjám, ja gá Noa táhtjav árkas lággnij, de ájtsaj ednam lij gájkám. ¹⁴ Nuppe máno guoktalákgiehttjit biejeve ednam lij gájkes. ¹⁵ De Jubmel Noaj javlaj: ¹⁶ »Maná álgus árkas aktan áhkátjijnát, bárnijat ja manjijat. ¹⁷ Gájkka juhtusijt gájkka tjerdajs duv lunna, láttiijt, nieljejuolgak juhtusijt ja gájkka guokkardiddijit ma li ednamin, galga válldet manen álgus, ja da galggi valjet ládat ednamin; galggi sahkkidit ja lassánit.« ¹⁸ Ja Noa manáj árkas álgus aktan áhkátjijnes, bárnijis ja manjijis. ¹⁹ Gájkka nieljejuolgakjuhtusa ja guokkardiddje ja látte, gájka mannin árkas álgus, nubbe tjärdda nuppe manñela. ²⁰ Noa tsieggij álltárav Härráj. Sån váldij nieljejuolgakjuhtusijt ja láttiijt gájkka rájnna tjerdajs ja dajt värrodij boalldemvärron álltára nanna. ²¹ Ja Härrá habsij dav njálga habsav, ja allasis hálaj: »Ij goassak vil muv garrodus galga ednamav dájvvat almatjij diehti, dajna gá sån nuorravuoda rájes bahás ájádusájt adná. Iv goassak galga gájkka viessogijt dássjidit, náv gáktu dálla lav dahkam.

²² Náv guhkev gá ednam bissu
ij sádjo ja tjuohppam, tjoasskem ja bivval,
giesse ja dálvve, biejevve ja idja
galga goassak hiejtet málssusimes.«

9

Jubmela lihtto Noajn

¹ Jubmel Noav aktan bárnijis buorissjivnnedij ja sidjij hálaj: »Sahkkidihtit lassánihtit ja dievddit ednamav. ² Gájkka ednama juhtusa ja gájkka alme látte galggi dijás tjärvvasit ballat. Sijá badjel ja gájkka mij ednamin moadá ja gájkka guolij badjel meran fámov didjij vattáv. ³ Gájkka mij viessu ja labut sjaddus didjij biebbmon; gájkka dajt didjij vattáv náv gáktu didjij ruoddnis urttasijt vaddiv. ⁴ Valla biergov manna l hægga, náv gáktu varra, ehpit bárrát oattjo. ⁵ Ja dijá ietjada vará ávdås rávkav mávseduvvat. Dav galgav rávkkat juohkka juhtusis, ja juohkka almatjis rávkav mávseduvvat, jus sån ietjá almatjav gáddá. ⁶ Guhti almatjavaráv gálgát,
gálgáduvvis suv varra almatjiis,
dan diehti gá Jubmel almatjav

ietjas gávván dagáj.

⁷Sahkkidihtit lassánihtit,
sjaddit lågådahtes álos ednamin
ja ráddijihit sijá badjel.«

⁸De Jubmel hálaj Noaj aktan bárnijis: ⁹»Mán dal dagáv lihtov dijájn ja dijá boahte buolvaj ¹⁰ja gájkka viessogij dijá lunna, láttij, slihturij ja gájkka miehtsejuhtusij, gájkaj gudi árkas álgus mannin. ¹¹Lihtov dijájn anodav: E goassak dasti gájkka viessoga dulves dássjána, iv goassak ednamav dulvijn ájddi.«

¹²Jubmel hálaj: »Dát la lihto märke mav dijájn ja gájkka dijá viessogij dagáv, gájkka boahte buolvaj: ¹³juovsam biejav balvaj sisi. Dat la lihto märkekan mov ja ednama gaskan. ¹⁴Gå balvajt ednama badjelij tjoahkkiv ja juoksa balvaj sinna vuojnnugohtá, ¹⁵de lihtov mujtáv, lihtov mov ja dijá ja sládjálák viessogij gaskan, ja ij goassak dulva vaj gájkka viessogijt dássjit. ¹⁶Gå juoksa balvaj sinna vuojnnu de gehtjadav ja mujtáv ihkeven lihtov Jubmela ja sládjálák ednama viessogij gaskan.« ¹⁷Ja Jubmel Noaj hálaj: »Dát la lihto märkekan mov ja gájkka ednama viessogij gaskan.«

¹⁸Noa bárne, gudi árkas álgus mannin, lidjin Set, Ham ja Jafet. Ham lij áhttje Kanaanij. ¹⁹Da gálmås lidjin Noa bárne, ja gájkka álmuga ednamin li sijá máttos.

Garrodus Kanaana badjel

²⁰Noa lij ednambargge, vuostasj guhti vijnnagárdev dagáj. ²¹Gå vijnas jugáj gáriduváj ja goaden rihttsot vellahij. ²²Ja Ham, Kanaana áhttje, vuojnij áhtjes rihttsot ja manáj álgus ja vieljajda giehtoj. ²³De Sem ja Jafet álgoldisgárvov váldijga, álgij nali biejaigga ja binus sisi váttisijga ja áhtjeska gábtjájga; muodov járggálijga vaj äbá áhtjeska rihttsot vuojne. ²⁴Gå Noa de gáriduvvamis gáhttsáj ja gulláj mav suv nuoramus bárnne lij sunji dahkam ²⁵de javlaj:

»Garroduvvam lehkus Kanaan
ja sjaddus hussilamos oarje ietjas vieljajda.«

²⁶Ja sán javlaj:

»Hieveduvvam lehkus Härrá, Sema Jubmel!
Lehkus Kanaan oarjen sunnuj.«

²⁷ Bádjus Jubmel dibddet Jafetav sjaddat
ja viessot aktan Semajn.

Lehkus Kanaan oarjjen sunnuj.

²⁸ Noa viesoj 350 jage dulve mañnela. ²⁹ Noa álles viessomájgge sjattaj
950 jage; de jámij.

10

Noa bárnij máddo

¹ Dát la Noa bárnij, Sema, Hama ja Jafeta máddo. Sij oadtjun bárnijt dulve
mañnela. ² Jafeta bárne lidjin Gomer, Magog, Madaj, Javan, Tuval, Meshek
ja Tiras. ³ Gomera bárne lidjin Ashkenas, Rifat ja Togarma. ⁴ Javana bárne
lijga Elisha ja Tarshish, kitteaga ja rodaneaga. ⁵ Sunnus báhtin álmuga ma
hádjasin suollujda ja merragáttijda, gájka guhtik ietjas ednamij ja ietjasa
gielajn, sierra máttoida ja álmugijda.

⁶ Hama bárne lidjin Kush, Misrajim, Put ja Kanaan. ⁷ Kusha bárne lidjin
Seba, Havila, Savta, Ragma ja Savteka. Ragma bárne lijga Saba ja Dedan.

⁸ Kush áhttjen sjattaj Nimrodij, guhti lij vuostasj ráddijiddje ednama
nanna. ⁹ Sån lij gievrast bividár Härrá ávdån. ¹⁰ Suv rijkka lij álgos Babel,
Erek, Ackad ja Kalne Shinarin. ¹¹ Dat rijkas bádi Assyriaj ja tsieggij
Ninevev, Rechovot Irav, Kelachav ¹² ja Resenav Nineve ja Kelacha gaskan;
dat la stuorra stáda.

¹³ Misrajim áhttjen sjattaj ludeagijda, anameagijda, lehaveagijda,
naftucheagijda, ¹⁴ patruseagijda, kaslucheagijda, gejs filisteaga ja kaftoreaga
báhti.

¹⁵ Kanaan áhttjen sjattaj Sidonij, vuostasjriegáduvvam, ja Hetaj,
¹⁶ jevuseagijda, amoreagijda, girgasheagijda, ¹⁷ hiveagijda, arkeagijda,
sineagijda, ¹⁸ arvadeagijda, semareagijda ja hamateagijda. Dan mañnela
kanaaneagij mátto oabllun, ¹⁹ vaj sijá ednam álij Sidonis Gerarij ja gitta
Gazaj, ja nån Sodomij ja Gomorra, Admaj ja gitta Lashaj. ²⁰ Sij lidjin Hama
bárne, máttos mádduj ja gielas giellaj, ednamis ednamij ja álmugis
álmugij. ²¹ Sem aj, Jafeta vuorrasamos viellja, oattjoj bárnijt. Sån sjattaj
máttaráhttjen gájkka Evera gierragijda. ²² Sema bárne lidjin Elam, Assur,
Arpakshad, Lud ja Aram. ²³ Arama bárne lidjin Us, Hul, Geter ja Mash.

²⁴ Arpakshad sjattaj áhttjen Shelachij ja Shelach Everij. ²⁵ Ever oattjoj guokta bárne. Nuppe namma lij Peleg, dan diehti gá suv ájge ednam juogeduváj. Suv vielja namma lij Joktan. ²⁶ Joktan sjattaj áhttjen Almodadij, Shelefij, Hasarmavetaj, Jerachaj, ²⁷ Hadoramaj, Usalaj, Diklaj, ²⁸ Ovalaj, Avimaelaj, Sabaj, ²⁹ Ofiraj, Havilaj ja Jovavij. Sij gájka lidjin Joktana bárne. ³⁰ Sijá årrombájke lidjin Meshas Sefarij, várrebájkke lullne. ³¹ Sij lidjin Sema bárne, máttos mádduj ja gielas giellaj, ednamis ednamij ja álm mugis álm mugij. ³² Sij lidjin Noa bárnij máttot gierraga, álm mugis álm mugij. Sijás li álm mugaga oabllum ednama milta, dulve maññela.

11

Babela toarnna ja giellahiemsse

¹ Álles ednamin lij akta giella ja avta bágo. ² Gá almatja lullelij jáhtin, de Shinarin vákkev gávnin gási árrujin. ³ »De dal dahkup digálgiergijit majt boalldep«, nubbe nubbáj javllin. Tsieggim gierggen digálijt adnin ja darvev muvrrimij. ⁴ Javllin: »Tsieggijup stádav tårnain mij gitta almmáj allá. Mijá namma dábddusin sjaddá, ja ep dárbaaha álles ednama milta háddjot viessot.«

⁵ De Härrá luojtádij stádav ja tårnav gehtjatjit majt almatja lidjin tsieggimin. ⁶ Härrá hálaj: »Akta ájnna álm muk la ja siján la akta giella. Dát la dássjá val álggo. De ij dal mige sidjij la raddásin, mav dal ájn huomahi. ⁷ Luojtádup ja hiemssijup gielasa, vaj nubbe ij nuppev dádjada.« ⁸ Ja Härrá sijáv dat bájkas álles ednamav miehtáj hájij, ja sij hiejtin stádav tsieggimis. ⁹ Dav Babelin gáhttju, dajna gá Härrá danna gielav hiemssij ja almatjijt álles ednamav miehtáj dassta hájij.

Sema máddo

¹⁰ Dát la Sema máddo. Sem lij 100 jage viessum gá sjattaj áhttjen Apakshadaj, guokta jage dulve maññela. ¹¹ Apakshada riegádime maññela Sem viesoj 500 jage ja oattjoj bárnij ja niejdajt.

¹² Apakshad lij 35 jage gá áhttjen sjattaj Shelachij. ¹³ Shelacha riegádime maññela Apakshad viesoj 403 jage ja oattjoj bárnij ja niejdajt.

¹⁴ Shelach lij 30 jage gá áhttjen Everij sjattaj. ¹⁵ Evera riegádime maññela Shelach viesoj 403 jage ja oattjoj bárnij ja niejdajt.

¹⁶ Gå Ever lij 34 jage de áhttjen Pelegij sjattaj. ¹⁷ Pelega riegádime manñela Ever viesoj 430 jage ja oattjoj bárnij ja niejdajt. ¹⁸ Gå Peleg lij 30 jage de sjattaj áhttjen Reguj. ¹⁹ Regu riegádime manñela Peleg viesoj 209 jage ja oattjoj bárnij ja niejdajt. ²⁰ Gå Regu lij 32 jage de áhttjen Serugij sjattaj. ²¹ Seruga riegádime manñela Regu viesoj 207 jage ja oattjoj bárnij ja niejdajt. ²² Gå Serug lij 30 jage de sjattaj áhttjen Nachorij. ²³ Nachora riegádime manñela Serug viesoj 200 jage ja oattjoj bárnij ja niejdajt. ²⁴ Gå Nachor lij 29 jage de áhttjen Terachij sjattaj. ²⁵ Teracha riegádime manñela Nachor viesoj 119 jage ja oattjoj bárnij ja niejdajt. ²⁶ Gå Terach lij 79 jage de sjattaj áhttjen Abramij, Nachorij ja Haranij.

Teracha máddo

²⁷ Dát la giehtto Teracha mátto birra. Terach sjattaj áhttjen Abramij, Nachorij ja Haranij, ja Haran sjattaj áhttjen Lotaj. ²⁸ Haran jámij gá ájn áhttjes Terach viesoj viessombájkenis, Ur Kaldean. ²⁹ Abram ja Nachor válldujga áhkátjij: Abrama áhkátja namma lij Saraj, Nachora áhkátja namma lij Milka, Harana niejdda, guhti lij Milka ja Jiska áhttje. ³⁰ Saraj lij sahkodibme; lej mánádibme. ³¹ Terach váldij bárnas Abramav, áddjovis Lotav, Harana bárnev, ja manjes Sarajav, bárnas Abrama áhkásj, ja aktan sijájn sán vuolgij Uras Kaldean Kanaanij. Valla gá báhtin Harranij de árrujin dasi. ³² Teracha viessomájgge sjattaj 205 jage. Terach jámij Harranin.

12

Härrá gáhttju ja buorissjivnnjet Abramav

¹ Härrá Abramij hálaj: »Guode ietjat ednamav, fuolkev ja viesov, ja maná dan ednamij mav dunji vuosedav. ² Galgav duv dahkat stuorra álmugin, duv buorissjivnnjedav ja dagáv namát náv stuorren vaj dav adni buorissjivnnjedattijn. ³ Buorissjivnnjedav sijáv gudi duv buorissjivnnjedi, ja guhti duv garrot suv garrodav. Ja ednama gájkka álmuga galggi hálijdit dav buorissjivnnjadusáv mav dán la oadtjum.«

⁴ Abram vuolgij, náv gáktu Härrá lij gáhttjum ja Lot suv tjuovoj. Abram lij 75 jage vuoras gá vuolgij Harranis. ⁵ Váldij fárrusis áhkátjis Saraj ja tjehtjevappov Lot, gájkka ábmudagájt ja gájkka árjijt gejt lidjin Harranin háhkuham. De vádtsegáhtin Kanaana guovlluj.

Gå jávsádin Kanaanij ⁶ de vádtsin sisednama guovlluj, gitta ájlis bájkkáj Shekema lahka, oráhkalterebinntaj. Dan ájge kanaaneaga viessun dan ednamin. ⁷Härrá ietjas bigodij Abramij ja hálaj: »Duv gierragijda dáv ednamav vattáv.« Abram tsieggij álltárav dasi Härráj, guhti ietjas sunji bigodij. ⁸Dassta vuolgij várijda Betela lullelin ja ganudij vaj Betel lij allelin ja Aj lullelin. Dasi álltárav Härráj tsieggij ja tjuorvudij suv. ⁹Mañenagi Abram jádij málggadabbuj Negeva guovlluj.

Abram ja Saraj Egyptan

¹⁰De ednamij nielgge sjattaj. Dat náv vájvedij vaj Abram hähttuj vuolget Egyptaj danna muhtem ájgev árutjit. ¹¹Gå lij vargga danna javlaj áhkátij Sarajij: »Dån la ham tjáppa nissun. ¹²Gå egyptaga duv vuojnni ja dádjadi dån la muv áhkásj de muv gáddi ja dibddi duv viessot. ¹³Javla dan diehti dån la muv oabbá, de manná buoragit duv diehti, ja mån besav viessot.«

¹⁴Gå Abram Egyptaj bádi de vuojnnin egyptaga Saraj lij oalle tjáppa nissun. ¹⁵Farao gånågisdievnára aj suv vuojnnin ja rámmun suv fávrudagáv härrás ávdån, ja de doalvoduváj farao viessuj. ¹⁶Abramav buoragit suv diehti duosstun: oattjoj sávtsajt ja gusájt, árjijt ja oarjjenissunijt, oasnájt ja kamelajt.

¹⁷Valla Härrá tjärvvasit bijnedij faraov ja suv viesov Saraja, Abrama áhkátja, diehti. ¹⁸De farao Abramav gáhtjoj ietjas lusi ja javlaj: »Majt la dån munji dahkam? Mannas ittji giehto sån lij duv áhkásj? ¹⁹Man diehti javlli sån la duv oabbá, vaj mån suv áhkátjin válldiv? Dála l áhkátjat. Válde suv ja vuolge!« ²⁰Ja farao álmmájdís gáhtjoj Abramav ednamis doalvvot aktan áhkátijjn ja gájkka ábmudagájnis.

13

Abram ja Lot sirádibá

¹Abram Egyptas vuolgij aktan áhkátijjnes ja gájkka ábmudagájnis Negevij. Lot suv tjuovoj. ²Abram lij dal oalle boanndá, elulasj ja silbajt ja gállijt anij. ³Jádij bájkkes bájkkáj ja Negevis bádi Betelij, dan bájkkáj Betela ja Aja gaskan gånna ávdebut lij sijdastam ⁴ja gånna álltárav lij tsieggim.

⁵Lotan aj, guhti Abramijn jádij, lidjin sávtsa ja gusá ja goade. ⁶Ednam lij sunnuj goappátijda ilá gárttje; sunnun lidjin náv edna älo vaj ejga máhte

avtan bájken viessot, ⁷ ja Abrama ja Lota räjnára rijddalahtjin. (Dan ájge viessun kanaaneaga ja perisseaga dan ednamin.) ⁸ De Abram Lotaj javlaj: »Ij galga rijddo munnu jali munnu räjnárij gaskan liehket. Máj lin ham avtat máttos. ⁹ Ij så alles ednam la dunji rabás? Maná dán ietjat gäjnov. Jus maná gáro bálláj de mån manáv oalges bálláj ja jus maná oalges bálláj de mån manáv gáro bálláj.« ¹⁰ Lot gehtjaj Jordanjalggaj, vuojnij man tjáhttjá alles bájkke lij. Gitta Soara guovlluj lij Härrá sjattadagá lágásj, Egypta ednama lágásj. Dát lij ávddál gå Härrá Sodomav ja Gomorrav dássjidij. ¹¹ Ja Lot vällij Jordanjalgav ja luksa jádij. De sirájga goabbák guojmestiska. ¹² Dan mañjela Abram ároj Kanaanin ja Lot stádajn Jordanjalgan. Lotan lidjin goahtesaje gitta Sodoma guovlluj. ¹³ Sodoma almatja lidjin bahá ja tjärvvasit Härrá vuosstij suddodin.

Härrá jáhtto Abramij

¹⁴ Gå Abram ja Lot lijga sirram hálaj Härrá Abramij: »Gehtjada birrusav dat sajes gånna tjuottjo, nuorttalij ja oarjjelij, luksa ja alás. ¹⁵ Alles dav ednamav mav vuojná dunji ja gierragijdát ihkeven ájggáj vattáv. ¹⁶ Dagáv gierragijdát sáttojtjalmij lágátjin: jus aktak dajt máhttá lähkát de duv gierraga aj máhtti lågáduvvat. ¹⁷ Vájalda ednama milta alles guhkkudagá ja gábddudagá milta, dan diehti gå dunji dav vattáv.«

¹⁸ Ja Abram jádij gádijis ja bádij Mamre vuobmálahkaj Hebrona lahka. Dasi árrudij ja danna álltárav Härráj tsieggij.

14

Abram vuojttá nielje gånágisá badjel

¹ Dan ájge gå Amrafel lij Shinara gånágis, Arjok Ellasara gånágis, Kedorlaomer Elama gånágis ja Tidal Gojima gånágis, ² rijddalahtjin da gånágisá Berajn, Sodoma gånágis, Birshajn Gomorra gånágis, Adma gånágis, Shemeverijn, Sevojima gånágis, ja Bela gånágisá vuosstij, dálásj Soar. ³ De sij doarroálmájdisá Siddimliegen aktadin, gånna Jábmajávrrre l dal. ⁴ Lågenanguokta jage lidjin Kedorlaomerav jehkam valla lågenangoalmát jage de lidjin stuojmmáram. ⁵ Lågenannäljåt jage báhtin Kedorlaomer ja da gånágisá gudi lidjin sujna lihtudam ja vuojttin refaeagij Ashterot Karnajiman, suseagij Haman ja emeagij Shave Kirjatajiman badjel.

⁶ Horeagij badjel vuojttn sijá váren Seir ja doarrádallin gitta El Paranj mij la sátojmiehtse guoran. ⁷ Máhtsadijn báhtin En Mishpatij, dálásj Kadesh, ja válldin amalekagij álles bájkev. Vuojttn aj amoreagij badjel ma viessun Haseson Tamarin.

⁸ De Sodoma gånågis vuolgij aktan Gomorra gånågisájn, Adma gånågisájn, Sevojima gånågisájn ja Bela gånågisájn, dálásj Soar, ja sij aktan doarroálmáj rijddalahtjin Siddimin, ⁹ Elama gånågisá, Kedorlaomera, Gojima gånågisá Tidal, Shinara gånågisá Amrafela, Shinara gånågisá, ja Ellasara gånågisá Arjoka vuosstij: vihtta gånågisá nielje vuosstij. ¹⁰ Valla Siddim lij dievas ednamdarves, ja gånå Sodoma gånågis háhttuju báhtarit de gahttin daj sisi. Iehtjáda báhtarin várijda. ¹¹ Vuojtte válldin gájkka ábmudagáv ja gájkka biebmotj Sodomín ja Gomorran ja vuolgadin.

¹² Gånå vuolggin válldin Lotav, Abrama vielja bárnev, ja gájkka majt äjgguj. Lot ároj dalloj Sodomín. ¹³ Valla akta báhtariddje bádj ruoptus giehtoj mij lij sjaddam hebreagij Abramij, guhti ároj amoreak Mamre vuobmálagán. Mamre ja vieljaska Eshkol ja Aner lidjin Abramijn lihtudam. ¹⁴ Gånå Abram gulláj vieljas bárnne lij giddidum, de tjoahkkij doarroálmájdis, oarje gudi lidjin suv lunna riegádam, 318 álmma, ja doarredij gånågisájt gitta Danaj. ¹⁵ Danna juogij álmmaájdis ja de ládin sijájt iján, sij vuojttn ja doarredin sijáv gitta Hovaj Damaskusa nuorttalín. ¹⁶ De Abram gájkka ábmudagáv; vielja bárnev Lotav aktan ábmudagájn ruoptus váldij, náv aj nissunijt ja ietjá fángajt.

Melkisedek Abramav buorissjivnnet

¹⁷ Gånå Abram lij vuojtám Kedorlaomerav ja gånågisájt gudi lidjin sujna lihtton, de máhtsadijn sán bádj Shaveláhkáj, dálásj Gånåisláhkáj. Dáppe Sodoma gånågis suv duostoj.

¹⁸ Melkisedek, Salema gånågis, bádj álgus lájbij ja vijnajn; sán lij Alemus Jubmela hárrá, ¹⁹ ja sán Abramav buorissjivnnjedij:

»Buorissjivnnjedum lehkus Abram Jubmelis Alemus, alme ja ednama sjivnnjediddje.

²⁰ Buorissjivnnjedum lehkus Alemus Jubmel guhti vasjulattajdat duv giedajda vattij.«

Ja Abram sunji divudav gájkas vattij.

²¹ Sodoma gånågis Abramij javlaj: »Vatte munji álmugav ja oadtjusav.«
²² Abram sunji vásstedij: »Bajedav giedam ja garrodav Härrá, Alemus Jubmela, alme ja ednama sjivnnjediddje ávdån: ²³ Iv goassak válde ávvák hárpov jalik gámagartsav dassta mij la duv. I goassak galga máhttet javllat dån la Abramav boannån dahkam. ²⁴ Iesj iv majdik galga adnet. Buorre l dajna majt muv álmå li bárråm ja dav oasev mij muv tjuovvoja gullu. Aner, Eshkol ja Mamre galggi oasesa adnet.«

15

Härrá lihhto Abramijn

¹ Muhtem ájge mañela Härrá báhko bárudissan Abramij báhtin: »Ale balá, Abram! Lev duv galbba. Dunji bálkká stuorren sjaddá.« ² Abram javlaj: »Härrá, Jubmelam, majt dal ájn sidá munji vaddet? Jámáv ham mánádibmen, ja muv árbulasj la Elieser Damaskusis.« ³ Ja sån javlaj: »Illa vaddám munji mánájt, ja dan diehti muv dievnár muv árbbi.« ⁴ Valla Härrá bágo sunji vas báhtin: »Ij la de sån guhti duv árbbi ájnat soames ietjat varás.« ⁵ Ja Härrá Abramav álgus doalvoj ja javlaj: »Gehtja almmáj, lågå nástijt jus buvtá! Náv ájmodibmen duv máddo sjaddá.« ⁶ Abram Härráj jáhkij ja dan diehti Härrá suv rievtesferdugin anij.

⁷ Härrá Abramij hálaj: »Mån lav Härrá, guhti duv Uras Kaldean buktiv dáv ednamav ábmudahkan vattátjit.« ⁸ Abram javlaj: »Härrá, Jubmelam, gáktu diedáv muv ábmudahkan sjaddá?« ⁹ Sån vásstedij: »Vieltja gálmåjagák gujgov, gálmåjagák gájtsav ja gálmåjagák viertsav, turturduvvov ja nuorra duvvov!« ¹⁰ Abram juhtusijt viettjaj, guovte oassáj ruojvvij ja biejjaj buohtalakkoj, valla láttijt ittjij ruojvvi. ¹¹ Árnasa biksin gárudijda, valla Abram gabnnij dajt. ¹² Vidodagån Abram låssádit oaddáj ja ballo sunji bádi, stuorra sjievnnet.

¹³ Härrá Abramij hálaj: »Galga diehtet duv gierraga li viesutjit oarjjen ja duolmmasit nielljatjuohte jage ednamin mij ij la sijá. ¹⁴ Valla dat álmuk man oarje sjaddi duobbmiv, ja dan mañela galggi stuorra ábmudagáj vuolget. ¹⁵ Iesj dån guhkev vieso ávddål gå ráfet áhtijjat lusi vuolgå ja hávddáduvá. ¹⁶ Gálmå buolva duogen oadtju duv gierraga diehki máhtsat, esski dalloj li amoreaga dávddám suttojisa mihtojt.«

¹⁷ Biejvve vidodij ja de sjevnjudij. De vuojnnuj suovastiddje vuobnne sijnibttjo loavgájn mij jádij ruojvij gaskav. ¹⁸ Härrá de dáv lihtov Abramijn dagáj: »Duv gierragijda dáv ednamav vattáv, gitta Egypta änos stuorra Eufratednuij, ¹⁹ kaineagij, kenisseeagij, kadmoneagij, ²⁰ heteagij, perisseagij, refaeagij, ²¹ amoreagij, kanaaneagij, girgasheagij ja jevuseagij ednam.«

16

Hagar ja Ismael

¹ Abrama áhkásj Saraj ij lim sunji mánájt riegádahtám. Sujna lij egyptak oarjjenissun namájn Hagar ² ja de akti Saraj Abramij javlaj: »Härrá l muv mánádibmen dahkam. Maná oarjjeniejdám lusi, ihkap sán munji mánáv riegádahtá.« Abram miededij, ³ ja de Saraj, Abrama áhkásj, egyptak oarjjeniejdám Hagarav älmåsis vattij. Abram lij de lågev jage Kanaanin årrum. ⁴ Abram Hagara lusi manáj, ja sán iesselissan sjattaj. Valla gå ielvij mánáv lij vuorddemin, de iemedis badjelgähttjagådij. ⁵ De Saraj Abramij javlaj: »Duv vihke l gå muv álbet! Iehtjam oarjjenissunav duv fármáj biedjiv, valla gå ielvij mánáv lij vuorddemin, de muv badjelgähttjagådij. Duobbmijus Härrá muv ja duv gaskan!« ⁶ Abram Saraj vásstedij: »Iesj oarjjenissunat ráddi, dagá sujna ietjat milta!« Saraj suv stráfuf, valla nissun de tjahkkij.

⁷ Härrá ieñgil suv ájdámiehtsen gávnaj Shura gájno guoran ájagátten. ⁸ »Hagar«, sán hálaj, »Saraja oarjjeniejdám, gásstá dán boadá ja gási la mannamin.« Vásstedij: »Báhtaram lav iemeda Saraja lussta.« ⁹ Ieñgil sunji javlaj: »Máhtsa iemedat lusi ja vuollána.« ¹⁰ Ja Härrá ieñgil hálaj: »Dagáv duv máttov ållon, náv ållon vaj aktak ij sijáv máhte riekknit.« ¹¹ Härrá ieñgil sunji hálaj:

»Dán la iesselissan ja bárnev la riegádahtátjit,
gev Ismaelin gåhtjo,
dajna gå Härrá duv luodjomav guláj.

¹² Almatjis miehttseoasná muodugabbon galggá sjaddat.
Galggá doarrot gájka vuosstij ja gájka suv vuosstij.
Gájka vieljatjij lullelin galggá årrot.«

¹³ Hagar namáv Härráj vattij, guhti sunji lij hållam: »Dán la Vuojnnema

Jubmel«, dajna gå usjudaláj: »Lev gus duodaj Jubmelav vuojnnám ja hekkan bissum?« ¹⁴ Dan diehti gáhttju tjijlav Beer Lachaj Roi; dat la Kadesha ja Bereda gaskan.

¹⁵ De Hagar riegádahtij Abramij bárnev, ja Abram vattij dan bárnáj gev Hagar li riegádahttam namáv Ismael. ¹⁶ Abram lij 86 jage gå Hagar riegádahtij Ismaelav sunji.

17

Birratjuohppam lihttomärkkan

¹ Gå Abram lij 99 jage de Härrá sunji bigoduváj hála: »Mån lav Jubmel Gájkviekses. Agev tjuovo muv ja áro lájtodibmen. ² Dagáv lihtov munnu gaskan ja duv máttov lågodibmen dagáv.« ³ De Abram luojtádij muohto ednamij, ja Jubmel sunji hála: ⁴ »Dát la muv lihtto dujna; áhttjen galga edna álm mugij. ⁵ Dan diehti nammat ij galga Abram: nammat sjaddá Abraham, dajna gå biejav duv áhttjen edna álm mugij. ⁶ Dagáv duv badjel miere sjaddelissan, ja álm muga ja gånágisá dujsta galggi boahdet. ⁷ Mån bisodav muv lihtov, lihtov munnu ja duv gierraga gaskan buolvas buolvvaj, ihkeva lihtov: mån lav duv Jubmel ja duv gierragij Jubmel. ⁸ Dunji ja duv gierragijda dav ednamav vattáv gånna dálla abmasin vieso, alles Kanaanav, ábmudahkan ihkeva ájggáj. Ja mån lav sijá Jubmel.« ⁹ Jubmel vil Abrahamaj hála: »De dán galga muv lihtov anodit, dán ja duv gierraga buolvas buolvvaj. ¹⁰ Lihtov muv ja dijá ja duv gierragij gaskan návti galggabihtit anodit: galggabihtit birratjuohpadahttet gájkajt álm má sjierves.

¹¹ Galggabihtit tjuohppat ávddánáhkev, ja dat la märkkan lihttju muv ja dijá gaskan. ¹² Gájka álm má sjierves birratjuohpaduvvi gå li gáktsa bieje vuorrassa, buolvas buolvvaj, oarje aj gudi li duv lunna riegádam ja oarje gejt dán soames álggorijkagis la oasstám, dakkira gudi álla duv máttos. ¹³ Sij galggi birratjuohpaduvvat, goappátjagá oarje duv lunna riegádam ja gejt la oasstám. Návti lihtov galggabihtit anodit, ietjada rubmahin ihkeva lihtton. ¹⁴ Valla birratjuohpadahttek, álm má sjierves, gässta ávddánáhke ij la birratjuohpaduvvam, sán ietjas álm mugis rájaduvvá, sán la muv lihtov doadjám.«

¹⁵ Jubmel hála: »Áhkátjat Sarajav i dasti galga Sarajin gáhttjot:

suv namma galggá Sara. ¹⁶ Suv buorissjivnnjedav ja bájav dunji bárnev vaddet. Suv buorissjivnnjedav vaj álmuga ja gånágisá suv máttos báhti.« ¹⁷ De Abraham luojttádij muohto ednamij, valla májåda ussjolij: »Ij gájt dal áhttjen máhte tjuodejagágin? Ja Sara ij máhte mánáv riegádahttet aktselågejagágin?« ¹⁸ Ja Abraham Jubmelij javlaj: »Viessus Ismael duv gáhtjon!« ¹⁹ Valla Jubmel håljaj: »Áhkátjat Sara galla dunji bárnev riegádahtta, ja dán galga sunji vaddet namáv Isak. Sujna ájgov lihtudit, ihkeva ájge lihtov: galgav suv Jubmelin årrot ja suv gierragij Jubmel. ²⁰ Ismaela hárráj lav duv ráhkålvisáv gullam: buorissjivnnjedav suv vaj sån sahkkít ja valjet lassán. Sån sjaddá áhttjen lågenanguovte oajvváj, ja dagáv suv stuorra álmugin. ²¹ Valla lihtudav Isakijn, gev Sara dunji riegádahtta dán ájge boahhte jage.« ²² Gå Jubmel lij Abrahamajn ságastam, de suv guodij ja badjánij vaden.

²³ Abraham bárnes Ismaelav váldij ja gájkka árjijt álmå sjierves gudi lidjin suv lunna, goappátjagá sijáv suv lunna riegádam ja sijáv gejt lij oasstám, ja juo danga biejeve sijá ávddánáhkev tjuohpaj, náv gáktu Jubmel lij suv gáhttjum. ²⁴ Abraham lij 99 jage gå ávddánáhke tjuohpaduváj, ²⁵ ja bárnes Ismael lij 13 jage gå birratjuohpaduváj. ²⁶ Avtan biejeven Abraham ja bárnes Ismael birratjuohpaduvájga. ²⁷ Gájkka álmå Abrahamá lunna aktan sujna birratjuohpaduvvin, oarje gudi lidjin suv lunna riegádam ja oarje gejt ålgorijkagijs lij oasstám.

18

Gålmå álmå guossidi Abrahamav

¹ Härrá ietjas Abrahamaj Mamre vuobmálagán bigodij. Abraham goade uksagaskan tjåhkudaláj biejevveguovddela báhkkamos mutto. ² Gehtjastij bajás ja ájtsaj gålmå álmå suv ávdån tjuodtjomin. De tjuodtjánij sajestis uksagaskan ja vádtselij sijá lusi ja ednamij luobddelij. ³ »Härrá«, javlaj, »gudnev munji vuoseda, ale dievnárat váse. ⁴ Tjátjes viettjastav vaj bessabihtit juolgijt bassat. De viellidihtit vuojnastittjat muora vuolláj. ⁵ Vehik bárråmusáv viedtjalav vaj svarkedihpit ávddål gå vat vuolggebihtit – gå dal állas fielastime lihpit.« Våsstedin: »Viedtjala!« ⁶ Abraham ráhtudij goaháj Sara lusi ja javlaj: »Våldesta gålmå mihto buoremus jáfos ja

lájbáda.«⁷ De Abraham viehkalij slihturijda, váldij buoremus gálbátjav ja vattij dievnárij gárvvidittjat.⁸ Váldij gabmarav ja mielkev ja gálbátjav mav lij gárvvidahtám ja bárrát vattij. Iesj tjuottjoj guoran muora vuolen sijá bårárijn.

⁹ De sujsta gatjádin: »Gånnå l Sara, duv áhkásj?« Abraham vásstedij: »Goaden.«¹⁰ De hálaj: »Boahte jage dán mutto de vat duv lusi boadáv, ja de Sara duv áhkásj galggá bárnev adnet.« Dav Sara guláj, gå tjuottjoj uksagaskan suv duogen.¹¹ Abraham ja Sara lijga dal goappátja oalle vuorrasa ja Sara ittjij dasti sjattojt guotte.¹² Dajna Sara aktu allasis májudij ájadalá: »Luluv gus mán vat mielastuvvat dálla gå lav ássnam ja boadnjásj vuoras la?«¹³ De Härrá hálaj Abrahamaj: »Manen Sara májudij ja ájadaláj: Luluv gus mán mánáv riegádahttet, mán guhti lav náv vuoras? –¹⁴ Gávnnu gus mige mij Härráj ij la máhttelis? Boadáv vat duv lusi boahte jage dán mutto, ja dalloj Saran la bårnne.«¹⁵ Sara balláj ja javlaj: »Ittjiv mán májuda.« Valla Härrá hálaj: »Májudi galla.«

Abraham ráhkål Sodoma ávdås

¹⁶ Álmmå vuolggin ja gáhttjin vuolus Sodoma badjel. Abraham muhtem gaskav sijáv tjuovoj.¹⁷ Härrá ussjolij: »Manen luluv Abrahamaj tjiehkav mav ájgov dahkat?«¹⁸ Abraham galggá ham stuorra ja viekses álmmugin sjaddat, ja gájka álmmuga ednamin galggi dav sjivnnjádusáv sávadit mav sán la oadtjum.¹⁹ Válljim lav suv dajna gå suv máná ja gierraga galggi suv gáhtjulvisáv gulldalit ja tjuovudit Härrá gájnojt ja dahkat dav mij la riekta ja rievtesferduk. De sjaddá náv gáktu Härrá Abrahamaj la loabedam.«²⁰ Ja Härrá hálaj: »Luodjomtjuorvas Sodomis ja Gomorras la garras, ja sijá suddo állu tjervas.²¹ Låjdåstav gehtjatjit jus li oalle náv boasstot barggam gáktu luodjomtjuorvas stádas gullu, dat tjuorvas mij la gitta munji gullum. Jus ij la náv, de vierttiv dav diehtet.«

²² Álmmå vádtsájin Sodomij. Valla Abraham tjuottjoj Härrá ávdån.²³ Ja Abraham Härráj jårgijdij javla: »Dåssjida gus duodaj goappátjagá rievtesferdugav ja rievtegahtáv?«²⁴ Ihkap stádan gávnnuji vihttaláhke rievtesferduga. Dåssjida gus dav ienni gå árjo vihttaláhke rievtesferduga diehti gudi danna árru?«²⁵ Náv i máhte dahkat, gåddet goappátjagá rievtesferdugav ja rievtegahtáv, vaj rievtesferdugis manná sämmiláhkáj gå

rievtugahttas. Náv i máhte dahkat! Ij gus álles ednama duobmár galga dahkat dav mij la riehta?»²⁶ Härrá Abrahamaj hálaj: »Jus vihttaláhke rievtesferduga Sodomín gávnav, de sijá diehti álles stádav gájov.«²⁷ Abraham vaden javlaj: »Härrá, duostatjav má dunji hállat, guhti lav ednam ja mulldo.²⁸ Ihkap ájn vidás fájlluji vihttaláhke rievtesferdugij? Dássjida gus álles stádav vidá almatja diehti?» Härrá vásstedij: »Jus danna nielljalákvihhttasav gávnav de iv dav dássjida.«²⁹ Akti vil Abraham javlaj: »Ihkap li nielljaláges?» Härrá hálaj: »Dan nielljaláhkása diehti iv dássjida.«³⁰ Abraham javlaj: »Härrá, ale suhta juska ájn hálav. Danna li vájk gálmmláges?» Härrá vásstedij: »Jus gálmmláhkásav gávnav de iv dássjida.«³¹ De Abraham javlaj: »Härrá, duostatjav má dunji hállat. Ihkap danna li guoktaláges?» Härrá vásstedij: »Dan guoktaláhkása diehti iv stádav dássjida.«³² Abraham lasedij: »Härrá, ale suhta juska ájn manemus bále javlav. Valla ihkap danna li láges?» Härrá vásstedij: »Dan láhkása diehti iv stádav dássjida.«³³ Gá Härrá lij Abrahamajn sáhkadam, de vádtsáj, ja Abraham hájmmaj moattoj.

19

Härrá dássjit Sodomav ja Gomorrav

¹ Iehkedis guokta ieñgila Sodomij bádiija. Lot tjáhkkáhij stádausva guoran, ja gá sunnuv vuojnij badjánij ja sunnu lusi manáj ja muodo ednama vuosstij luojtádij.² »Mán lav dunnu dievnár«, javlaj. »Boahte muv lunna iddjijhte, de oadtjobihte juolgijat bassat, ja idedis máhttebihte vaden vuolget.« Sáj vásstedijga: »En, māj iddjijin dánna álggolin.«³ Valla Lot náv duodas ánoj vaj vijmak viessusis tjuovojga. Sán málestij jugálvismállásav sunnuj ja lájboj suvrodik lájbev, ja sáj bårájga.⁴ Valla ávddál gá viellidijga de stáda álmmlá báhtin, Sodoma álmmlá, ja viesov birástin, goappátjagá nuora ja vuorrasa, állu gájka.⁵ Lotaj tjuorvvun: »Gánná li álmmlá gudi duv lusi iehkedis bádiija? Rája sunnuv álgus mijá lusi, galggap sunnujn vellahit.«⁶ Lot uksaj manáj ja dav dahpaj.⁷ »Vielja«, javlaj, »ánov, allit baháv dagá.⁸ Mujna li guokta niejda gudi äbá la duohtaduvvam. Rájav sunnuv álgus dijá lusi, de máhttebihtit sunnujn dahkat majt sihtabihtit, jus val ehpit majdik dán guovte álmmláj dagá gudi libá suojev muv vieson

oadtjum.«⁹ Valla sij tjuorvvun: »Maná ávdás! Bohtá vierrek mijá lunna árutjit, ja de duobmárin mijá badjel ietjas dahká! De galggap dal várábut dujna barggat gá sunnujn.« Ja sij viega nággidin Lota vuosstij uvsav tsuovkkitjit.¹⁰ De guosse giedajdisá gálggijga ja Lotav dábe sisi giesijga ja uvsav dahpajga.¹¹ Tjalmeduhtijga sijájt álggolin, nuorajt aktan vuorrasij, vaj uvsav gávnak áhtsin.

¹² Álmmá Lotaj javlajga: »Jus dujna li ienep lahkaalmatja dáanna, soames vivva, bárne jali niejda jali ietján soames stádan, de doalvo sijáv dássta.¹³ Máj vuojn galggin dáv bájkev dássjidit, dajna gá Härrá l gullam garra luodjomtjuorvvasav álmugis dáanna, ja sán la munnuv rádjám stádav dássjidittjat.«¹⁴ De Lot manáj ságastij vivvasassájis. »Gáhtjadihtit dát bájkes«, javlaj. »Härrá stádav dássjit.« Valla vivvasassá jáhkijga suv skálmudime.

¹⁵ Idedisguoksun ienngila Lotav gáhtjadijga javla: »Gáhtjada dássta ja áhkátjat ja goappásj niejdajt dáanna fáronat válde, vaj i dássjána gá stáda stráffudallá.«¹⁶ Lot vuordij, valla dan diehti gá Härrá sidáj suv árijot, de álmmá suv ja suv áhkátjav ja goappásj niejdajt váldijga ja doalvojga sijáv stádas álgus gási guodijga.

¹⁷ Gá doalvojga sijáv álgus de nubbe javlaj: »Báhtara dal hekka ávdás, ale manus gehtjasta ja ale ganuda ávddál la jalgav vássám. Báhtara várijda ietján dássjána.«¹⁸ »Iv, Härrá«, Lot sunnuj javlaj.¹⁹ »Njuoresvuodav dievnárat vuosstij la vuosedam ja ármogis muv vuosstij gá hekkam la várjjalam, valla iv mán gitta várijda máhte báhtarit. Iv lulu háhppidit ávddál soakkov, luluv jábmet.«²⁰ Valla stádaj duonna la náv lahka vaj máhtáv dáhku báhtarit. Unna stáda dat la, bája muv suojev dáppe áhtsát ja hekkam gádjot – unne ham dat la!«²¹ Sán vásstedij: »Sjaddus návtik gáktu sidá, aj dán bále. Iv ájgo dav stádav man birra sáhkada dássjidit.«²² Valla ruvva máhttelis dáhku báhtara, iv máhte majdik dahkat ávddál la danna.« De stáda namma Soarin sjattaj.

²³ Gá biejevve lavnijdij ednama badjel lij Lot Soarin.²⁴ De Härrá rásjov luojtij Sodoma ja Gomorra nali, rissjarásjov ja dáláv Härrás, almes,²⁵ ja sán dássjidij dajt stádajt ja álles jalgav ja gádodij stádaj árrajt ja gájkka dav mij ednama nanna sjattaj.²⁶ Valla Lota áhkásj suv duogen vádtsemin manus gehtjastij. De sálltetjuolldan sjattaj.²⁷ Árraideda vuolgij Abraham dan sadjáj

gånnå Härrá ávdán tjuottjoj. ²⁸ Gå gehtjaj Sodomij ja Gomorra ja de suovav vuojnij badjánime degu suddadimvuobnes. ²⁹ Gå Jubmel stádajt jalga nanna dássjidij de ussjolij Abrahamaj ja Lotav dibdij dássjidimes bessat mij stádajt dejvaj gånnå Lot lij viessum.

Lota niejda

³⁰ Lot vuolgij Soaris ja ganudij várreednamij aktan goappásj niejdaj. Ittij duosta ganudit Soarij, ja de dal ároj sán aktan goappásj niejdaj sluoggun.

³¹ De vuorrasap niejdda javlaj nuorabuj: »Munnu áhttje vuoras la, ja dán ednamin e álmma gávnnu gudi munnuj mánájt máhtti iemeláhkáj vaddet.

³² Vaddon vijnav áhtjásimme ja de sujna vällahin. Návti mánájt áhtjama

baktu māj oadtjun.« ³³ Iehkedis áhtjásiska vijnav juhkat vattijga, ja de vuorrasap niejdda suv lusi manáj ja vellahij sujna, ja ittij sán ielve gå niejddas bádij jalik badjánij. ³⁴ Manep bieje vuorrasap niejdda nuorabuj

javlaj: »Dán ijá mán áhtjijnimme vellahiv. Vaddon vijnav dán iehkeda aj juhkat, de máhtá mannat sisi sujna vellahittjat. De mánájt áhtjama baktu

māj oadtjun.« ³⁵ Vattijga vijnav áhtjásiska juhkat dan iehkeda ja nuorap niejdda sujna vellahij, ja ittij sán ielve gå niejddas bádij jalik badjánij.

³⁶ Návti Lota goappásj niejda iesselissan sjattaiga áhtjeska baktu.

³⁷ Vuorrasabbo bárnev riegádahtij, ja vattij sunji namáv Moab, ja sán sjattaj máttaráhttjen dálásj moabeagijda. ³⁸ Nuorap oabbá aj bárnev riegádahtij:

sán vattij sunji namáv Ben-Ammi ja máttaráhttjen dálásj ammoneagijda sjattaj.

20

Abraham ja Sara Gerarin

¹ Abraham jádij Negeva vuosstij, bájkkáj Kadesha ja Shura gaskan, ja muhtem ájgev ároj Gerarin. ² Danna áhkátjis Sara gáhtjoj oabbán. Avimelek,

Gerara gånágis, de suv ietjas lusi gáhtjoj. ³ Valla Jubmel bádij Avimeleka lusi niegon iján sunji javla: »Jábmet galga dan diehti gå la dáv nissunav

ietjat lusi válldám: sán la ietjá álmma áhkásj.« ⁴ Avimelek ij lim suv duohttam, ja sán vásstedij: »Härrá, le gus duohta sidá májnedimev gáddet?

⁵ Álmáj ham javlaj Sara lij suv oabbá. Ja ietjas javlaj oabbán. Dan jáhkon mán lav dav dahkam, mán lav vigeidibme«. ⁶ Jubmel sunji niegon vásstedij:

»Diedáv nâv jáhkki, ja dan diehti duv tsaggiv muv vuosstij suddodimes ja ittjiv duv loabeda suv duohttat. ⁷ Oadtjus dal boadnjásj áhkátjis ruoptus. Sån la profäjtta ja máhtta duv ávdås ráhkálit vaj viessot oattjo. Valla galga diehtet jus i suv ruoptus guode de stráffudalá jábmemijn, dån ja gájka duv lunna.«

⁸ Árrat manep ideda Avimelek gáhtjoj álmmaidis ietjas lusi ja gájkka sidjij giehtoj, ja sij alvaduvvin. ⁹ De Abrahamav ietjas lusi gáhtjoj sunji javla: »Majt la mijá vuosstij dahkam? Ja majt bahájt lav mán dunji dahkam, gå la nâv stuorra suddov munji ja muv ednamij dahkam? Dån la muv vuosstij dahkam majt i lulu dahkat.« ¹⁰ Ja Avimelek Abrahamas gatjáj: »Man diehti nâvti barggi?« ¹¹ Abraham vásstedij: »Ussjoliv dán bájken e Jubmelis balá, ájnat muv gáddi áhkátjam diehti. ¹² Sån la aj duodaj muv oabbá. Áhtjám niejdda l, vájku ij la muv iedne, ja dan diehti máhtij muv áhkátjin sjaddat. ¹³ Gå de Jubmel muv gáhtjoj viesostim jáhttát ja rájaj muv vájaldittjat de sunji javlliv: Jus munji gieresvuodat sidá vuosedit de gåsi ájn båhtin javla mán lav duv viellja.«

¹⁴ Avimelek váldij sávtsajt ja gusájt, árjijt ja oarjjenissunijt ja Abrahamaj vattij, ja guodij áhkátjis Sara. ¹⁵ Ja Avimelek javlaj: »Muv ednam la dunji rabás, ganuda gåsi sidá.« ¹⁶ Saraj javlaj: »Guodáv dal vielljasit tuvsán sjehkala silbas dunji buorádussan duv lagámusáj ávdån. De la dån állu vigedibme.«

¹⁷ Abraham Jubmelij rágáj, ja Jubmel buoredij Avimelekav ja áhkátjis ja oarjjenissunijt, vaj mánájt máhttin vaden oadtjot. ¹⁸ Härrá lij vuojn gájkka nissunijt Avimeleka vieson sahkodibmen dahkam Sara, Abrahamá áhkátja, diehti.

21

Isaka riegádibme

¹ Härrá ittjij ietjas jáhtov Saraj vajálduhte ájnat dagáj sujna nâv gáktu lij javllam. ² Iesselissan sjattaj ja bárnev Abrahamaj riegádahtij suv vuorasvuodan, dan ájge mav Jubmel lij javllam. ³ Abraham vattij suv áttjak riegádam bárnáj, gev Sara sunji lij riegádahtám, namáv Isak. ⁴ Gå Isak lij gáktsa bieje vuoras, de Abraham suv birratjuohpaj, nâv gáktu Jubmel lij

gåhttjum. ⁵ Abraham lij 100 jage gå bárnnes Isak riegádjij. ⁶ Ja Sara javlaj: »Mav Jubmel la dahkam oadtju mov májåtjit, ja gájka gudi gulli háhttuji mujna mádjåt.« ⁷ Sån javlaj: »Guhtis luluj máhttet Abrahamaj javllat Sara l mánáv njamádittjat? Valla de lav dal sunji bárnev riegádahttám suv vuorasvuodan.«

Hagar ja Ismael vuojeduvvaba

⁸ Isak sjattaj ja njammamis hiejtij, ja dav ávvudittjat Abraham stuorra mállásijt ásadij. ⁹ Gå Sara vuojnij dav bárnev gev egyptak nissun Hagar lij Abrahamaj riegádahttám Isakijn stáhkamin, ¹⁰ de Abrahamaj javlaj: »Vuojeda ierit dav oarjenissunav aktan bárnijnis! Oarjenissuna bárnne ij galga árbbit aktan bárnijnam Isak.« ¹¹ Abraham sáll dát hádjáni, guoskaj ham bárnásis. ¹² Valla Jubmel sunji javlaj: »Ale hádjána bárne ja oarjenissuna diehti. Dagá náv gáktu Sara javllá, danen gå li Isaka gierraga gudi galggi oadtjot duv namáv. ¹³ Valla aj oarjenissuna bárnev galgav álmugin dahkat, danen gå sån la duv máná.«

¹⁴ Idedis árrat váldij Abraham lájbev ja tjáhtjevuossav ja Hagarij vattij. Mánáv lággnij suv álgij nali, ja vádtsát dibdij. Tjádjulij sån de Beer Sheva sáttojmiehtsen. ¹⁵ Gå tjáhtje vuossas någáj biejjaj mánáv viesstaga vuolláj ¹⁶ ja tjáhkkiidij guhkebu, njuollavuohjtjema guhken. ¹⁷ Valla Jubmel guláj báhtjav tjerromin, ja Jubmela ieñngil almes tjuorvoj ja Hagarij hálaj: »Gáktus la, Hagar? Ale balá, Jubmel la gullam gå bárnne tjierru dábe. ¹⁸ Maná suv lággni ja buoragit huvsa, dagáv suv stuorra álmugin.« ¹⁹ Ja Jubmel suv tjalmijt rabáj, ja de vuojnij tjiilav. Manáj dáhku dievdij vuossav tjátjijn ja bárnáj vattij juhkat.

²⁰ Jubmel lij bárnijn, ja sån sjattaj ja stuoroj. Ároj sáttojmiehtsen ja tjihepes juoksavuohttjen sjattaj. ²¹ Sån viesoj Parannmiehtsen, ja ieddnes sunji áhkátjav Egyptas hásj.

Abraham ja Avimelek lihtov dahkaba

²² Akti Avimelek bádjij ietjas doarroájvijn Pikolijn Abraham lusi. Sån javlaj: »Jubmel la dujna majt ájn dagá. ²³ Jubmela ávdán vuornáv dagá dán i galga juogu de mov jalik mov mánáj ja gierragij vuosstij barggat, ájnat munji ja dan ednamij gánna dal vieso vuosedit dav gieresvuodav mav lav dunji vuosedam.« ²⁴ Abraham vásstedij: »Galgav dav vuornáv dahkat.«

²⁵ Valla sán lájtij Avimelekav gá suv álmma lidjin tjiilav válldám.

²⁶ Avimelek javlaj: »Iv diede guhti dav la dahkam. Dán illa goassak ávdebut dav munji moalggám, ja esski uddni lav gullam dan birra.« ²⁷ Abraham váldij sávtsajt ja gusájt ja Avimelekij vattij, ja sáj lihtudijga gaskaniska.

²⁸ Valla Abraham váldij gietjav lippa älos. ²⁹ De gatjáj Avimelek sujsta: »Majt ájgo dáj gietjav lippaj majt la válldám?« ³⁰ Abraham vásstedij: »Dájt gietjav lippa galga mujsta oadtjot duodastussan mán lav dáv tjiilav goajvvum.«

³¹ Dan diehti bájkke oattjoj namáv Beer Sheva, dajna gá danna vuornáv dagájga. ³² De lihtudijga Beer Shevan, ja Avimelek ja suv doarroajvve Pikol moattojga filisteagij ednamij.

³³ Abraham sáddij tamariskav Beer Shevaj ja danna Härráj ráhkálij, ihkeva Jubmelij. ³⁴ Ja Abraham málggadav viesoj filisteagij ednamin.

22

Jubmel Abrahamav gähttjal

¹ Muhtem ájge manjela Jubmel Abrahamav gähttjalij ja gähtjoj suv boahdet: »Abraham!« »Dála lav«, vásstedij. ² Jubmel hálaj: »Válde ájnna bárnát, iehtsedum Isakav, ja vuolge Moria ednamij suv boalldemvärron värrodittjat váren mav dunji vuosedav.«

³ Árrat manep ideda Abraham oasnás noadodij. Fárruj váldij guokta dievnára ja bárnas Isakav, luottjoj värrodálláj muorajt ja vuolgij dan bájkkáj man birra Jubmel lij giehttum. ⁴ Goalmánat biejeve Abraham juo málggadis bájkev ájtsaj. ⁵ Javlaj dievnárijda. »Ganudihtte dási oasnájn oanegattjav; mäj bárnijnam mannin ráhkálittjat. Manjela diehki máhttsin.« ⁶ Abraham váldij dállámuorajt ja Isakav dajt guottedahhtij. Iesj váldij dáláv ja nijbev ja de vádtsájga. ⁷ »Áhttje«, Isak javlaj. »Bárnnám, majdis?« Abraham vásstedij. Isak javlaj: »Dála l dálá ja muora, valla gánná värrosávttsa?« ⁸ »Bárnnám, Jubmel iesj gátset värrosávtsav.« De vaden vádtsájga.

⁹ Gá sadjáj jávsádjiga man birra Jubmel lij ságastam, de Abraham álltárav tsieggij. Muorajt hárrij, tjanáj Isakav ja biejjaj álltára nali, muoraj nali.

¹⁰ Abraham giedas gálggij nijbev váldátjit bárnas värron tjuolatjit. ¹¹ De Härrá ieñgil sunji almes tjuorvvij: »Abraham! Abraham!« Sán vásstedij: »dála lav.« ¹² Ieñgil javlaj: »Ale bárnát duohtada, ale suv báktti. Diedáv dal

duv jubmelbalulattjan gá ájnna bárnát munji illa nádum.«¹³ Gá Abraham gehtjastij, de ájtsaj viertsav tjárvij viesstagij snárrum. Manáj váldij viertsav ja värrodij boalldemvärron bárnas sadjáj.¹⁴ Abraham gáhtjoj dáv bájkev »Härrá vuojnná«. Uddni javlli »váren gánná Jubmelav vuojnná.«

¹⁵Härrá ienngil vil akti almes tjuorvvij ja Abrahamaj hálaj:¹⁶ »Vuornnáv ietjanam dagáv, Härrá hoallá, dan diehti gá dáv dahki ja ittji muv nádo ájnna bárnát válldemis,¹⁷ galgav duv buorissjivnnedit ja duv gierragijt dahkat náv állon gá náste almen ja sáddu merragátten, ja duv gierraga galggi válldet vasjulattjaj stádajt,¹⁸ Ja gájka álmuga ednamin galggi sávvat dav buorissjivnnjádusáv mav duv gierraga li oadtjum. Návti sjaddá dan diehti gá dán muv jegadi.«

¹⁹ Abraham máhtsaj ietjas dievnárij lusi, ja gájka moaddun Beer Shevaj. Abraham de dasi bátsij.

²⁰ Muhtem ájge dan manjela diededuváj Abrahamaj Milka lij ieddnen sjaddam ja bárnij lij riegádahttam Nachor vielljasis.²¹ Us, vuostasjriegádum, Bus, vielljas, Kemuel, Arama áhttje,²² Kesed, Haso, Pildash, Jidlaf ja Betuel.²³ Betuel sjattaj áhttjen Rebeckaj. Da gáktsa bárne Milka riegádahtij Abrahama vielljaj Nachorij.²⁴ Suv lijggeáhkásj, gen namma lij Reuma, aj mánájt oattjoj: Tevach, Gacham, Tachash ja Maaka.

23

Sara jábmem. Abraham hávddesajev oasstá

¹ Sara sjattaj 127 jage vuoras.² Jámiij Kirjat Arban, dálásj Hebronin, Kanaanin, ja Abraham bádij ármestij ja tjeroj suv.³ De Abraham vuolgij jábbmega lussta ja manáj heteagij ságastittjat.⁴ »Árov abmasin dánna dijá gaskan«, sán javlaj. »Dibddit muv ednambiehkev hávddesadjen oasstet, vaj dasi besav jábmám áhkátjav hávddádit.«⁵ Heteaga vásstedin:⁶ »Guldala mijáv, härrá. Jubmelis válljiduvvam la dán mijá gaskan, vállji ávdemusáv mijá hávddesajis ja dasi áhkátjat hávddáda. Mijás ij aktak ietjas hávddesajev vuorno dunji. De besa áhkátjat hávddádit.«

⁷ Abraham tjuodtjánij gábmerdij heteagij ávdán, ednama álmuk,⁸ ja de sán álggusij: »Jus muv dibddebihetit áhkátjam diehki hávddádit, de gullдалиhtit muv ja vájnnodihetit Efronij, Sochara bárnáj, muv ávdás⁹ vaj

dibddá muv oadtjot Makpelasluokkov mij sunji gullu ja mij la suv ednamij rabddabielen. Galgav sunji állásit mákset, vaj oattjov iehtjam hávddesajev dijá lunna.«¹⁰ Heteak Efron lij nuppij heteagij siegen tjähkkåhime ja iesj vásstedij Abrahamav ietjas rijkkaguojmij guládijn, ja gájkaj guládijn gudi lidjin stádausva guoran.¹¹ »Gulldala muv, härrá«, sån javlaj. »Giettev dunji vattáv, sluokkov dáppe aj vattáv, muv rijkkaguojmij vihtanin dav dunji vattáv. Hávdáda dán áhkátjat.«

¹² Abraham gábmerdij ednama álmuga ávdån¹³ ja sijá guládijn Efronij sáhkadij. »Jus oattjov muhtem bágov hállat, härrá: mávsáv ednama árvov, duosto mávsov ja dibde muv dånku áhkátjam hávdádit.«¹⁴ Efron vásstedij:¹⁵ »Gulldala muv, härrá. Ednambiehkke 400 silbbasjehkalis – mij la sá lik dat dal ájn árvvon munnu gaskan? Hávdáda áhkátjat.«

¹⁶ Abraham miededij Efrona javlo milta ja viehkkij dav mierev silbas mav lij nammadam heteagij guládijn, 400 silbbasjehkala, oasestiddij miere milta.

¹⁷ De giedde Makpelan Mamre rabddabielen, mij Efronij gulluj, dat giedde aktan sluokkujn dáppe ja gájkka giette muoraj, dan guovlo miehtáj,¹⁸ sjattaj Abrahamá hállduj ja suv ábmudahkan. Lej heteagij guládijn, ja gájkaj guládijn stádausva guoran.

¹⁹ De Abraham hávdádij áhkátjis Sara sluogguj gietten Makpelan Mamre rabddabielen, dálásj Hebronin, Kanaanin.²⁰ Giedde aktan sluokkujn dáppe de sjattaj Abrahamá hállduj hávddesajev heteagis oastedijn.

24

Isak oadtju Rebeckav áhkátjin

¹ Abraham lij dal oalle vuoras álmáj, ja Härrá lij suv gájkka láhkáj buorissjivnnjedam.² Avta bieje Abraham javlaj vuorrasabmusij ietjas dievnárijs, guhti tjuottjodij gájkka ábmudagás: »Bieja giedat muv buolvaj gaskaj³ sidáv dujsta vuornáv Härrá ávdån, alme ja ednama Jubmel, vaj i áhkátjav bárnásim kanaaneagis válde, gånna dal árov,⁴ ájnat maná muv ednamij ja muv berrahij lusi ja áhkátjav bárnásim Isakij válde.«⁵ Dievnár javlaj: »Valla jus ij mujna dán ednamij higá tjuovvot? Doalvov gus de bárnát ruoptus dan ednamij mav dán la guodám?«⁶ Abraham vásstedij: »Allu dá val suv ruoptus dånku doalvvu.⁷ Härrá, alme Jubmel, guhti muv

doalvoj viesostam ja muv ájttegij ednamis ja munji jáhtij vuornnáj: 'Duv gierragijda dáv ednamav vattáv', sán rádjá ietjas ieñgilav duv ávdán, vaj máhtá bárnásim áhkátjav dáppelt válldet. ⁸ Jus ij dujna higá tjuovvot de la tjoavddusam vuornnás munji. Valla allu dá val bárnám dáhku ruoptus doalvvu.« ⁹ De dievnár giedas biejjaj bándis Abrahamama buolvaj gasskaj ja vuornnáj dav jáhtij. ¹⁰ Dievnár váldij bándis kamelajds lágev, ja bándi tjáppemus dávverij vuolgij Nachora stádaj Aram Naharajiman. ¹¹ Danna kamelajt luojtij livvadittjat tjiija guoran stáda álggolin. Iehkeda guovlluj lij, dan ájge gá nissuna vuolggi tjátjev viettjatjit. ¹² Ja dievnár ráhkálij: »Härrá, bándim Abrahamama Jubmel, bája muv uddni vuojnnet gáktu dán buorrevuodav bándim Abrahamama vuosstij vuosedá. ¹³ Dánna tjiija guoran tjuottjudav ja stáda niejda li diehki boahtemin tjátjev viettjatjit. ¹⁴ Aktaj sijájs javlav; Gálggista lihtát vaj besav juhkat! Jus de vásstet: Jugá dán, ja vattáv duv kamelajda aj tjátjev, de sán la dat niejdda gev la mierredam dievnárisát Isakij, ja de diedáv dán la buorrevuodav boanndisim vuosedam.« ¹⁵ Jurra háhppidij dav javllat ávdál gá Rebecka dáhku bádiij lihtijnis oalge nanna. Sán lij Betuela niejdda, guhti lij Milka bárnne, Abrahamama vielja Nachora áhkásj. ¹⁶ Oalle tjáppa niejdda lij ja ij lim duohtaduvvam, ij lim aktak álmáj suv duohtadam. Manáj ádjagij dievdij lihtes, ja gá bádiij ¹⁷ gáhtjadij dievnár suv lusi ja sujsta ánoj: »Bája muv jugestit lihtestat.« ¹⁸ »Jugá, härrá«, javlaj ja dalága luojtij lihtes giehtaj ja dibdij suv juhkat. ¹⁹ Gá lij juhkat vaddám javlaj; »Viettjav tjátjev duv kamelajda aj, vaj gájjkámis bessi.« ²⁰ Dalága duobbmij lihtes sádáj ja gáhtjadij ádjagij vaden ja goajvoj tjátjev gájkka kamelajda. ²¹ Iesj sjávot tjuottjoj suv gehtjadij diedátjit jus Härrá suv mannulagáv lij vuorbálattjan dahkam jali ij.

²² Gá gájkka kamela tjátjev lidjin oadtjum váldij álmáj gállesuormmasav mij lahkke sjehtalav diettij, biejjaj suv njunnáj, ja suv giedajda guokta gállegiehtabátte ma diettijga lágev sjehtala. ²³ De sunji javlaj: »Giehto munji gen niejdda dán la. Le gus áhtjáv vieson midjij iddjimsadje?« ²⁴ Vásstedij: »Mán lav Betuela niejdda, Milka bárnne Nachorijn.« ²⁵ Ja járkij: »Miján la galle hálmas ja suoines, ja iddjimsadje aj gávnu.« ²⁶ De álmáj ednamij luojttádij ja Härráj ráhkálij ²⁷ javla: »Hieveduvvam lehkus Härrá, muv bándi Abrahamama Jubmel, guhti ij la ietjas buorrevuodav ja jáhkkogisvuodav häjttám vuosedimes. Härrá muv doalvoj bándim berrahij lusi.«

²⁸ Niejdda viessusis viegaj äddnásis ja nuppijda giehtutjit mij lij gevvam.
²⁹ Rebeckan lij viellja namájn Laban ja sán gáhtjadij álgus álmma lusi ádjaga guoran. ³⁰ Laban lij njunnjeriggasav ja giehtariggasijt vuoynnám Rebeckan ja gullam suv giehttomín majt álmáj sunji lij hállam. Bádi álmma lusi kamelaj lunna ádjaga guoran. ³¹ »Boade, guhti Härrás la buorissjivnnjeduvvam,« Laban javlaj. »I dáanna álggon galga tjuodtjot, mán lav dunji vieson gárvvim, ja kamelajda la aj sadje.« ³² De álmáj suv viessusis tjuovoj. Kamelajt luojttádin ja hálmav ja suojnev vaddin, ja álmáj ja suv tjuovvojda vaddin tjátjev juolgijt basátjit.

³³ Gá biebmov bárdun javlaj álmáj: »Iv sidá bárrát ávddál gá lav iehtjam máhkev giehttum.« – »Dagá návti«, Laban javlaj. ³⁴ De álmáj javlaj: »Mán lav Abrahamá dievnár. ³⁵ Härrá l bándim buorissjivnnjedam ja suv boandán dahkam, vaddám sunji sávtsajt ja gusájt, silbajt, gállijt, árjijt ja oarjjenissunijt, kamelajt ja oasnájt. ³⁶ Sara, bándim áhkásj, riegádahtij sunji bárnev vuorasvuodan ja sunji sán la gájkka ábmudagáv vaddám. ³⁷ De dal boandim mujna dagáj vuornáv mán iv galga áhkátjav bárnásis válldet kanaaneagijs, gejj ednamin sán viessu. ³⁸ Sán javlaj: 'Maná áhtjám viessuj, iehtjam berrahij lusi, ja áhkátjav bárnásim áno.' ³⁹ De boandisim javlliv: 'Valla jus ij sidá muv tjuovvot?' ⁴⁰ Sán vásstedij: 'Härrá, gev agev lav tjuovvum, ietjas ieñgilav dujna rádjá ja mannulagáv vuorbálattjan dahká, vaj áhkátjav buvtá válldet bárnásim iehtjam berrahijs ja áhtjám viesos. ⁴¹ Gá la muv berrahij lusi bohtám de tjoavddasa vuornástat munji vájku e sidá suv dunji vaddet; návti vuornás tjoavddasa.' ⁴² Uddni gá ádjagij báhtiv ráhkáliv: 'Härrá, bándim Abrahamá Jubmel, vuoseda munji jus sidá muv mannulagáv vuorbálattjan sjaddat. ⁴³ Dánna tjiila guoran tjuottjov. Jus nuorra nissun bohtá tjátjev viettjatjit, ánov sujsta lihtestis jugestit. ⁴⁴ Jus de vásset: Jugá dán, ja viettjav tjátjev duv kamelajda aj, de Härrá suv la mierredam áhkátjin bándim bárnáj.' ⁴⁵ Vallak návti ussjoлив de Rebecka dáhku bádi lihte oalge nanna. Manáj ádjagij tjátjev viettjatjit, ja gá ádnuv jugestit ⁴⁶ luojtij lihte javla: 'Jugá dán, vattáv duv kamelajda aj tjátjev.' Mán jugestiv ja sán jugádjij kamelajt aj. ⁴⁷ Gáhtjiv sujsta gen niejdda lij ja sán vásstedij lij Betuela niejdda, Nachora bárnne gev Milka sunji riegádahtij. De biedjiv suormmasav njunnjásis ja giehtabáttijt suv giedajda ⁴⁸ ja luojttádiv Härráj ráhkáliv. Härráv hievediv, bándim Abrahamá Jubmel, guhti muv

rievtes gäjnnuj doalvoj ja muv dibdij bándim berrahij niejdav bárnnásis gávnat. ⁴⁹ Giehttut dal jus sihtabihtit boanndisim buorre vuodav ja jáhkkogisvuodav vuosedit. Jus ehpit, de munji javllit, de diedáv majt dahkat.«

⁵⁰ Laban ja Betuel vásstedijga: »Härrás dat bohtá, munnun ij la mige javllamusájt. ⁵¹ Dála l Rebecka. Válde suv fárruj, sjaddis áhkátjin bándit bárnnáj, náv gáktu Härrá javlaj.« ⁵² Gå Abrahamama dievnár sunnu vásstádusáv guláj de luojttádij Härráj ráhkálij. ⁵³ De hášaj silbbahervajt ja gállehervajt ja gárvojt ja lagádij Rebeckaj; vielljas ja ieddnes aj oattjojga divras vattáldagájt. ⁵⁴ De dievnár ja suv tjuovvo bárrin ja juhkin ja mannin vuojnastittjat.

Gå maņep ideda badjánin dievnár javlaj: »Bádjit muv dal bándim lusi máhttsat.« ⁵⁵ Valla vielljas ja ieddnes ánojga niejdda oadtju vahkov jali guokta sunnu lunna liehket ávdđál gå sunnuv guodá. ⁵⁶ Dievnár vásstedij: »Alle muv aneda dal gå muv Härrá dahkam la muv mannulagáv vuorbálattjan, báddje muv máhttsat bándim lusi.« ⁵⁷ Šáj javlajga: »Gáhttjup niejdav ja gahtjup sujsta ietjastis:« ⁵⁸ Šij gáhttjun Rebeckav ja gahtjin sujsta: »Šidá gus dáv álmmáv tjuovvot?« Vásstedij: »Šidáv.« ⁵⁹ De luojtijga oappáska Rebeckav ja njamádiddjes Abrahamama dievnárav ja álmmájdis tjuovvot. ⁶⁰ Šij buorissjivnnjedín Rebeckav ja sunji javllin:

»Oabbáma, dujsta báhti tuvsána tuvsánij.

Gierragat váldadi

vasjulattjaj stádajt.«

⁶¹ Rebecka ja suv dievnára tjáhkkidin kamelaj nali ja álmmáv tjuovvun. Návti dievnár Rebeckav fáronis váldij ja vuolgij.

⁶² Isak lij Beer Lachaj Roiaj bohtám ja ároj dal Negevin. ⁶³ Iehkedis manáj giettijn váttstájtij. Gå birrusin gehtjastij de kamelajt lahkanime vuojnij. ⁶⁴ Ja gå Rebecka vuojnij Isakav luojttádij ⁶⁵ ja dievnáris gatjáj: »Guhtis la dat álmáj mijá ávdđáj giettijs bohtemin?« Dievnár vásstedij: »Boanndim la.« De sjádnjasijn muodov gábtjáj.

⁶⁶ Dievnár Isakij giehtoj gájkka majt lij dahkam. ⁶⁷ Isak doalvoj Rebeckav goahtásis, váldij suv áhkátjin, ja iehtsij suv. Návti Isak jaskadusáv oattjoj iednes jábmema maņela.

Abrahama máná Keturajn. Suv jábmem

¹ Abraham vaden áhkátjav váldij. Suv namma lij Ketura ²ja riegádahtij sunji Simranav, Jokshanav, Medanav, Midjanav, Jishbakav ja Shuachav. ³Jokshan áhttjen sjattaj Sabaj ja Dedanij, ja Dedana gierraga lidjin ashureaga, letusheaga ja leummeaga. ⁴Midjana bárne lidjin Efa, Efer, Henok, Avida ja Eldaga. Sij gájka báhntin Keturas. ⁵Abraham vattij gájkka ábmudagás Isakij. ⁶Lijggeáhkátijj bárnijda Abraham vattij vattáldagájt, ja gá ájn viesoj de bárnés Isakav sieradij sijájs gá luksa, Lulleednamij sijájt rájaj.

⁷Abrahama viessomájgge lij: 175 jage. ⁸De nâhkin Abrahama biejeve. Jámiij guhkes viessoma mañjela, vuoras ja jagijs gallánam, ja áhtijj aktanij. ⁹Suv bárne Isak ja Ismael hávddádiijga suv Makpelasluogguj dan gäddáj mij lij gullum heteak Efronij, Sochara bárnne, ja mij la Mamre ålggolin, ¹⁰dat jiegge mav Abraham lij heteagijs oasstám. Dasi Abraham ja suv áhkásj Sara hávddáduvájga. ¹¹Abrahama jábmema mañjela Jubmel buorissjivnnjedij bárnés Isakav. Isak åroj Ber Lachaj Roia lahka.

Ismaela máddo

¹²Dát la Abrahama bárne Ismaela máddo, gejt Sara egyptak oarjjenissun Abrahamaj riegádahtij. ¹³Dá li Ismaela bárne namáj álldarij milta: Nevajot, suv vuostasjriegádum, Kedar, Adbeel, Mivsam, ¹⁴Mishma, Duma, Massa, ¹⁵Hadad, Tema, Jetur, Nafish ja Kedma. ¹⁶Dá lidjin Ismaela bárnij namá luojttalimsajij ja sijdaj milta, lågenanguokta oajve ja sijá mátto. ¹⁷Dat la Ismaela viessomájgge: 137 jage. Nåvti suv biejeve nâhkin; jámiij ja áhtijj aktanij.

¹⁸Sijá årromsaje lidjin Havilas Shuraj, Egypta lullelin. Gájkka vieljaj lullelin suv viessombájke lidjin.

Esau ja Jakob

¹⁹Dát la subtsas Isaka, Abrahama bárne, mátto birra. ²⁰Isak lij 40 jage gá Rebeckav áhkátjin váldij; sán lij arameaga Betuela niejdda Paddan Aramis ja arameaga Labana oabbá. ²¹Isak ráhkålij Härráj áhkátjis ávdås, dajna gá lij sahkodibme, ja Härrá guláj ráhkålvisás, ja suv áhkásj Rebecka iesselissan

sjattaj. ²² Valla máná goabbák guojmeska tjevtajga iednehekkanis. De javlaj: »Jus návti galggá, de iv bierggi!« Manáj Härrás gatjátjit,

²³ ja Härrá sunji vásstedij:

»Guokta álmuga li iednehekkanat,
guokta mátto, sieraduvvam iednehekkán.

Nubbe álmuk gievrabun nuppes sjaddá.

Vuorrasabbo dievna nuorabuv.«

²⁴ Gá ájgge állánij, de riegádahtij juomitjiit. ²⁵ Vuostasj guhti bádiij lij ruoppsisvuobdak ja álles rumáj guolggás duolje láhkáj, ja sunji biedjin namáv Esau. ²⁶ De vielljas bádiij, giedajn gitta Esau juolgen, ja sunji biedjin namáv Jakob. Isak lij 60 jage gá riegádiija.

²⁷ Bárne stuorojga. Esau sjattaj tziehpes bivdárin miehtsen viessomin, valla Jakob sieddusit viesoj goaden. ²⁸ Gá Isak lij vuosvágín miehtsejuhtusa biergguj, de buoremusát Esauj lijkkuj, valla Rebecka anij Jakobav gärrásabbon.

Esau vuobddá ietjas vuostasjriegádiddje riektáv

²⁹ Akti gá Jakob lij jubtsav málestime, de Esau miehtses nálgo bádiij.

³⁰ »Goajvvi munji duot ruoppsadis, ruoppsadis duonna«, Jakobav gáhtjoj, »lev tjärvvasit nálggomin.« Dan diehti oattjoj namáv Edom. ³¹ Valla Jakob vásstedij: »Goajvvitjav mán jus val vattá ietjat vuostasjriegádiddje riektáv munji lánudissan.« ³² De Esau javlaj: »Lev hivvamin, mij la de vuostasjriegádiddje riektá munji ávkken?« – ³³ »Sárno munji vuostak vuornnáv«, Jakob javlaj. Esau de sunji vuornnáv sárnoj ja dan baktu ietjas vuostasjriegádiddje riektáv Jakobij vuobdij. ³⁴ Jakob de sunji vattij lájbev ja linssajubtsav. Bårråm juhkam, de tjuodtjánij vuolgij. Náv unnen Esau anij ietjas vuostasjriegádiddje riektáv.

26

Isak ja Rebecka Gerarin

¹ Ednamij nielgge badjánij – ietjá gá ávdep nielgge, Abrahamá ájge. De Isak vuolgij filisteakgånágisá Avimeleka lusi Gerarin. ² Härrá ietjas sunji bigodij hála: »Ale vuolge Egyptaj ájnat ganuda dan ednamij mav dunji vuosedav.

³ Båtse oanegijit dán ednamij, de mán lav dujna ja duv buorissjivnnjedav.

Dunji ja duv gierragijda vattáv gájkka dájht ednamijt, állidav dav jáhtov mav vuornnájht áhttjásit Abrahamaj vaddiv. ⁴ Dagáv gierragijdát alme nástij állon, vattáv sidjij gájkka dájht ednamijt, ja gájkka álmuga ednamin galggi sávvat dav buorissjivnnjádusáv mav duv gierraga li oadtjum. ⁵ Návti sjaddá dan diehti gá Abraham muv jegadij ja tjuovoj muv gáhttjomijt, muv budájt ja njuolgadusájt ja lágajt.«

⁶ Isak árruj Gerarij. ⁷ Valla gá stáda álmma sujsta gatjádin áhkátjis birra javlaj: »Muv oabbá sán la.« Ittij duosta giehttot lij suv áhkásj. »Álmma dáanna máhtti muv gáddet Rebecka diehti, sán la ham náv tjábbe«, ussjolij.

⁸ Sán lij juo muhtem ájgev danna lähkám, gá filisteakgánágis Avimelek avta bieje vinndekrájge álgus gehtjadijn vuojnij Isakav buorridime áhkátjijnes Rebeckaj. ⁹ De gáhtjoj Isakav ietjas lusi javladijn: »Sán la ham duv áhkásj. Man diehti javla la oabbát?« Isak vásstedij: »Balliv suv diehti gáddumis.«

¹⁰ Valla Avimelek javlaj: »Majt la mijá vuosstij dahkam? Luluj ham álkket máhttet sjaddat soames álmmajs dáanna luluj áhkátjijnát vellahit, ja de mijáv dahkat sivvan dasi.« ¹¹ Ja Avimelek gáhttjomav álles álmugij álmudij: »Guhti dáv álmma v jali suv áhkátjav duohtta stráffudallá jábmemijn.«

¹² Isak sáddij dan ednamin ja dan jage oattjoj tjuodegárdásattjat ruoptus. Härrá suv buorissjivnnjedij ¹³ ja sán boandoj. Boandudahka änoj; manemus lij oalle boandá. ¹⁴ Sujna lidjin sávttsa- ja gussaälo ja állo dievnára. Gájkka dagáj filisteagijt udnodibmen. ¹⁵ Gájkka dajt tjijlajt majt áhttjes Abrahamá álmma lidjin suv ájge goajvvum dievddin ednamijn. ¹⁶ Ja Avimelek Isakij javlaj: »Livta dal dássta jáhttát, ilá fábmogis la midjij sjaddam.« ¹⁷ De Isak jáhttáj; árruj Gerarlähkáj.

¹⁸ Isak vaden goajvoj dajt tjijlajt majt áhttjes Abrahamá álmma lidjin goajvvum valla filisteaga dievddin Abrahamá jábmema manjela, ja tjijlajda biejjaj dajtga namájt majt áhttjes biejjaj. ¹⁹ Gá Isaka álmma tjátjev goajvvun liegen gávnin ájagierragav. ²⁰ Valla Gerara rájnára rijddalahtjin Isaka rájnuhiddij javladijn: »Mijá tjáhtje l!« Ja gáhtjoj ádjagav Esekin, dan diehti gá sij sujna rijddalin. ²¹ De Isaka álmma goajvvun ietjá ádjagav, ja dajna aj rijddalahtjin; dan diehti dav gáhtjoj Sitnan. ²² Dassta vuolgij ja goajvoj ájn vil ádjagav. Dajna ettjin rijddala, ja dan diehti dav gáhtjoj Rechovot, »dan diehti gá« javlaj, »de Härrá midjij la vaddám sajev, vaj máhttep lassánit dán ednamij.«

Isak ja Avimelek lihtov dahkaba

²³ Isak dassta jáhttaj ja bádiij Beer Shevaj. ²⁴ Dan ijá Härrá ietjas sunji bigodij háladijn:

»Mån lav áhtját Abrahamama Jubmel.
Ale balá, dajna gá lav dujna,
buorissjivnnjedav duv
ja dagáv gierragijdát állon
muv dievnára Abrahamama diehti.«

²⁵ Dasi Isak álltárav háasaj ja Härráj ráhkálij, dasi árruj, ja danna suv álmma tjiilav goajvvun.

²⁶ Avimelek bádiij suv lusi Geraris aktan rádevaddijnis Achussatajn ja doarroájvijn Pikoliijn. ²⁷ De Isak sijás gatjáj: »Man diehti diehki boahtebihtit, dij ham muv náv vasjodijda vaj muv rájajda!« ²⁸ Vástedin: »Tjielggasit lip vuojnnám Jubmel la dujna árrum, ja de dal sihtap sjehtadit mij ja dán háhttup vuornnáv dahkat. Dagá mijájn lihtov ²⁹ ja jáhte i galga manja bahájt dahkat, náv gáktu mij ep la duv ráfeduhtám ájnat buorev val dahkam. Oadtju ráfen vuolgget, ja de dal la Härrá duv buorissjivnnjedam.«

³⁰ Isak ásaj guossemállásav sidjij, ja sij bárrin ja juhkin. ³¹ Árrat manep ideda vuornnáv gaskasa dahkin. De Isak sijáv hivástahtij, ja sij ráfen vuolggin.

³² Dan biejeve Isaka álmma báhtin sunji giehttun sij lidjin tjátjev sijá goajvvom tjiilan gávnnam. ³³ Isak tjiilav gáhtjoj Shivan. Dan diehti stáda namma ájn la Beer Sheva.

³⁴ Gá Esau lij 40 jage de áhkátjin Juditav váldij, heteak Beeri niejdda, ja Basemat, heteak Elona niejdda. ³⁵ Sáj vájvedijga viessomav Isakij ja Rebeckaj.

27

Jakob oadtju buorissjivnnjádusáv áhtjestis

¹ Isak lij dal vuorastuvvam, ja tjalme sujsta lidjin návrrum vaj ittjij des vuojne. De akti vuorrasamos bárnev Esau gáhtjoj ietjas lusi. »Bárnnám«, javlaj, ja Esau vásstedij: »Dála lav, áhttám.« ² Isak javlaj: »Lev vuorastuvvam iv ga diede man málggadav des viesov. ³ Viettja värjojdat, nuollaskuvdov ja juovsav, ja maná vuotje munji miehtsejuhtusav. ⁴ De

málesta härskov masi buoremusát lijkkuv ja buvte munji bårátjit. De buorissjivnnjedav duv ávddål gá vásáv.«

⁵Mavas Rebecka lij gullam Isakav ságastime bárnijnis Esaujn, ja gá Esau lij vuolggám miehttsejuhtusav áhtjtásis vuotjátjit, ⁶de Rebecka javlaj bárnásis Jakobij: »Gulliv áhtját ságastime vieljajnat Esaujn sunji javllamin: ⁷Áttjuda miehttsejuhtusav ja dassta málesta härskov, vaj besav bårrát ja duv buorissjivnnjededit Härrá ávdån ávddål gá vásáv. – ⁸Gulldala dal, bárnám, ja dagá mav gáhtjov. ⁹Maná elluj ja viettja guokta tjáppa gihtse, de málestav härskov masi áhtjtát buoremusát lijkku. ¹⁰Dav de galga áhtjtásit buktet, vaj bæssá bårrát ja de duv buorissjivnnjededit ávddål gá vássá.« ¹¹Jakob vuosteldij: »Valla vielljam Esau l guolggá ja iesj mån lav állu guolgadibmen. ¹²Jus áhtjtám mov duohtta, de mån má biehtten sjattatjav suv ávdån ja garrodus mov dejvasj ienni gá buorissjivnnjedus.« ¹³Ieddnas vásstedij: »De dájvvis dat garrodus mov, bárnám! Dagá dal mov gáhttjoma milta ja maná gihtsijt viettja.«

¹⁴Sån vuolgij gihtsijt viettjatjit áddnásis, ja ieddnas málestij härskov masi áhttjes buoremusát lijkkuj. ¹⁵Ja Rebecka ásaj vuorrasamos bárne, Esau, gilldegárvojt, ma lidjin suv lunna, ja Jakobij, nuoramus bárnáj, dajt tjánadij. ¹⁶Gihtsij náhkij ieddnas gábtjáj suv giedajt ja guolgadis tjiebedav. ¹⁷De Jakobij gálggij härskov ja lájbev mav lij gárvedam, ¹⁸ja Jakob dajt buvtij áhtjtásis. »Áhtjtám«, sån javlaj ja Isak vásstedij: »Dála lav, bárnám. Guhti la dån?« ¹⁹Jakob vásstedij: »Lev Esau, duv vuostasjriegádum. Lev dahkam náv gáktu dån mov gáhttju. Tjáhkkida bårå miehttsejuhtusis mav lav vuotjtám, vaj dån de máhtá mov buorissjivnnjededit.« ²⁰De Isak javlaj: »Gåk ham náv ruvva dav jáksi, bárnám?« Jakob vásstedij: »Härrá, Jubmelat, dav vuojedij mov lusi.« ²¹Isak javlaj: »Boade lagábuj, bárnám, vaj besav duv duohttat ja gulldalit jus dån la mov bárnne Esau.« ²²Jakob manáj áhtjes Isaka lusi vaj sån bæssá suv duohttat, ja Isak javlaj: »Giella l Jakoba, mavas gieda li Esau.« ²³Ittjij suv dábda, danen gá Jakoba gieda lidjin guolggá náv gáktu vieljanis Esau, ja dan diehti de suv buorissjivnnjedij. ²⁴Gatjádij: »Dån la gus mov bárnne Esau?« – »Lev«, Jakob vásstedij. ²⁵De Isak javlaj: »Buvte dal biebmov, bárnám, vaj besav bårrát miehttsejuhtusis mij la dujna ja de duv buorissjivnnjededit.« Jakob buvtij sunji, vaj besaj bårrát, ja vattij vijnav jugátjit. ²⁶De Isak sunji javlaj: »Boade

lagábuj, bárnám, ja tjulesta mov.«²⁷ Gå lahkaniij ja suv tjulestij, de Isak dâbdâj habsav suv biktasijs. Buorissjivnnjedij ja javlaj:

»Náv gâk habssa ednamijs majt Härrá l buorissjivnnjedam náv la habssa bárnestam.

²⁸ Vaddis Jubmel dunji suolnev almes, sjaddelis ednamav, sájojt ja vijnajt valjet.

²⁹ Dievnastisá álmuga duv, sjaddisa almasjtjerda duv vuollelattjan. Ráddi vieljajdat!

Sjaddisa ädnát bárne duv vuollelattjan.

Garroduvvis sán guhti duv garrot

ja buorissjivnnjeduvvis sán guhti duv buorissjivnnjet!«

³⁰ Gå Isak lij Jakobav buorissjivnnjedam ja Jakob lij jur áhtjes guodám, de vielljas Esau bádij ruoptus bivdos. ³¹ Sán aj njálga biebmov gárvvij ja áhtjtásis guottij javladijn: »Badjána, áhtjtám, bårátjit miehttsejuhtusis mav bárnát buktá, vaj de máhtá mov buorissjivnnjedet.«³² Isak sujsta gatjádij? »Guhti la dån« – »Mån lav Esau, bárnát, duv vuostasjriegáduvvam«, vásstedij. ³³ Isak suorgganij ja jäskoj: »Guhtis de mov lunna manáj juojnak miehttsejuhtusis mav lij vuohtjám? Bårriv ávddål gå båhti, ja de buorissjivnnjádusáv vaddiv.«³⁴ Gå Esau gulláj mav áhtjes javlaj de jieddnát tjero tjuorvvij. »Buorissjivnnjeda mov aj, áhttje« ánoj. ³⁵ Isak vásstedij: »Vielljat mov biehtij ja buorissjivnnjádusáv mij dunji gulluj váldij.«³⁶ De Esau javlaj: »Suv namma l ham dan diehti Jakob: guokti mov la bähttám. Muv vuostajriegáddjeriektáv váldij, ja de dal la mov buorissjivnnjádusáv válldám.« Ja Esau gatjádij: »Ij la gus dujna vil buorissjivnnjádus munji?«

³⁷ Isak vásstedij Esauj: »Mån biejadiv suv duv ráddijiddjen, gájkka vieljajdis suv dievnárin dahkiv, gárnij ja vijnav sunji vaddiv. Majt dunji de dahkat, bárnám?«³⁸ »Áhtjtám,« javlaj Esau, »lej gus dujna val dát ájnna buorissjivnnjádus vaddet? Buorissjivnnjeda mov, áhttje!« Ja jieddnát tjeroj.

³⁹ De áhttjes Isak sunji vásstedij:

»Mälggadin sjaddelis ednamis la viesutjit, gâsi suollne ilmes ij gahtja.

⁴⁰ Svierdestat galga viessot,

ja vieljat dievnastit.

Valla soames bále galga ietjat tjoavddet

ja svagájdis bálkestit.«

⁴¹ Esau vasjodij Jakobav dan diehti gá áhttjes lij sunji buorissjivnnjádusáv vattij. Ja Esau ussjolij: »Ruvva dat ájgge bohtá gá áhtjána surggin. De gáttáv Jakob vieljam.« ⁴² Rebecka gulláj mav vuorrasap bárnnes Esau ussjolij ja gáhtjoj nuorap bárnnes Jakobav suv lusi ja sunji javlaj: »Esau vielljat la mávseditjtat ja gáttátjit duv. ⁴³ Gulá dal majt hálav, bárnám: Báhtara dalága Laban vieljam lusi Harranin ⁴⁴ ja ganuda danna muhtem ájgev, dasik vieljat moarre l vássám. ⁴⁵ Gá moarre vássám la ja sán la vajálduhtám majt dahki, rájav budáv duv máhttsat vaden. Le gus de munji dárbbbo dunnuv goappátjijt avta bále masset?«

Isak Jakobav rádjá Labana lusi

⁴⁶ Rebecka Isakij javlaj: »Dá heteak nissuna mov hekkaduhtti. Jus Jakob aj heteak niejdav áhkátjin válldá de iv dasti sidá viessot.«

28

¹ De Isak Jakobav ietjas lusi gáhtjoj. Suv buorissjivnnjedij javladijn: »Dán i oattjo kanaaneak nissunav áhkátjin válldet. ² Vuolge ienni Paddan Aramij, ädnát áhtje Betuela fuolkkáj, ja dáppelt áhkátjat válde, äddnut Labana niejdajs. ³ Buorissjivnnjádus Jubmel Gájkviekses ja dahkus duv sjaddelissan, vaj lassána ja moatte álmugin sjatta. ⁴ Ja vaddus dunji ja duv gierragijda dav buorissjivnnjádusáv mav Abrahamaj vattij, de dat ednam gánná dal abmasin vieso ábmudahkan dunji sjaddá, dat ednam mav Jubmel Abrahamaj vattij.« ⁵ De Isak Jakobav rájaj, ja Jakob vuolgij Paddan Aramij, Labana lusi, arameak Betuela bárnne ja Rebecka viellja, Jakoba ja Esau ieddne.

⁶ Esau guláj Isak lij buorissjivnnjedam Jakobav ja suv Paddan Aramij rádjám áhkátjav danna váldátjit. Suv lij buorissjivnnjedam ja gáhttjum: »I oattjo kanaaneak nissunav áhkátjin válldet«, ⁷ ja Jakob lij áhtjes ja iednes jehkam ja Paddan Aramij vuolggám. ⁸ De Esau dádjadij áhttjes Isak vasjodij kanaaneak nissunijt. ⁹ Dan diehti Ismaela lusi vuolgij ja áhkátjin váldij – ietján gá dajt áhkátjijt gejt juo anij – Machalatav, Abrahama bárne Ismaela

niejdav ja Nevajota oappáv.

Jakoba niehko Betelin

¹⁰ Jakob vuolgij Beer Sjevas Harrana guovlluj. ¹¹ Bådiij bájkkej gási iddjittit ganudij, dajna gá iehkeduváj. Váldij giergijs avtav oajvevuollen ja viellidij oaddátjit.

¹² Niegion vuojnij lávkkidagáv ednamis gitta almmáj, ja Jubmela ierŋgila dan milta vuolus bajás mannin. ¹³ Ja Härrá suv ávdån tjuottjoj håla: »Härrá lav mån, áhtjåt Abrahamama Jubmel ja Isaka Jubmel. Ednamav man nanna vellaha dunji ja máddusit vattáv. ¹⁴ Sij sjaddi mulldotjalmij lágátjin ednamin, ja dån luoppeda alás luksa, nuortas oarjás, ja ednama gájkka álmuga buorissjivnnjádusáv hálijdi mav dån ja duv máddo oattjoj.

¹⁵ Tjuovov duv várjialittjat gási ájn vuolgá, ja duv ruoptus dán ednamij doalvov. Mån duv iv guode, állidav mav dunji jáhttiv.«

¹⁶ Jakob niegos gáhttsáj ja javlaj. »Duodaj, Härrá l dán bájken, ja ittjiv dav diede!« ¹⁷ Balláj ja javlaj: »Dát bájkke doargestahtá, Jubmela viesso gájt dát lisj, dála l alme ukša.« ¹⁸ Árrat idedis maŋep bieje, de Jakob váldij giergev mav oajvevuollen lij adnám ja tsieggij dav tjuolldan ja gálgádj oaljov dan nali. ¹⁹ Sån dav bájkev gáhtjov Betelin; stáda ávdep namma lij Lus.

²⁰ Jakob jáhtij javla: »Jus Jubmel la mujna ja muv várjial manádijn ja vaddá munji biebmov bårátjit ja biktasijt gárvvunittjat, ²¹ vaj ráfen boadáv vas sijddasim, de lehkus Härrá muv Jubmel, ²² ja giergge mav lav tjuolldan tsieggim lehkus Jubmela viesson. Ja gájkajs majt munji vattá mån dunji divudav vattáv.«

29

Jakob boahá Labana lusi

¹ Jakob de vas vádtsáj ja vuolgij kadmoneagij ednamij. ² Danna jalga nanna vuojnij ádjagav ja gálmma sávttsaålo dan birra livvadime. Tjåtjev vuojn ålojda dat ádjagis vaddin. Ádjaga nanna lij stuorra giergge; ³ esski gá gájkka ålo tjåhkanin, de nahkin giergev ádjagis jållerdit ja sávtsajda tjåtjev vaddet. Maŋela biedjin giergev sadjásis ádjaga nali.

⁴ Jakob sijás gatjádij: »Gåsstå dij boahtebihtit, vielja?« Sij vásstedin: »Mij lip Harranis.« ⁵ »De dij dávk Labanav dábddåbihtit«, ja sij vásstedin sij

dábddi suv. ⁶ »Gáktus sán viessu?« Jakob gatjádij. »Buoragit«, sij vásstedin. »Ja dávla niejddas Rakel sávtsaj boahtá.« ⁷ Jakob duoddij: »Biejvve ájn la almmeguovddelin, ilá árrat älov tjoahkkitjit. Vaddit sávtsajda juhkat ja luojtittit guodutjit vaden!« ⁸ »Ij«, javllin, »ep máhte ävddäl gå gájkka älo li tjoahken ja giergev ádjagis jállerdip. De sávtsajda tjátjev vaddep.«

⁹ Dav javladijn bádiij Rakel daj sávtsaj majt áhttjásis räjnnuhij. ¹⁰ Gå Jakob ájtsaj äddnus Labana niejdav Rakelav boahtemin Labana sávtsaj de váttsij giergev ádjagis jállerdij ja tjátjev äddnus Labana sávtsajda vattij. ¹¹ Ja Jakob Rakelav tjulestij, ja tjierruj. ¹² Giehtoj sán la lahka beraj áhttjásis ja Rebecka bárnne. De Rakel viehkalij áhttjásis giehtutjit, ¹³ ja gå Laban ságajt gulláj oappá bárnnes Jakoba birra gáhtjádij suv duostutjit. Sán fármastij ja tjulestij suv ja viessusis váldij. Danna Jakob giehtoj Labanij gájkka subttasij, ¹⁴ ja Laban sunji javlaj: »Duodaj dán la muv oadtje ja varra.«

Lea ja Rakel

Jakob suv lunna ganudij mánov ¹⁵ ja soames biejeve Laban Jakobij hálaj: »Galla dán la muv beraj, valla i dán dárba munji mávso dagi barggat. Giehto majt tsähká!« ¹⁶ Labanin lidjin dal guokta niejda, vuorrasappo namma lij Lea ja nuorabu namma Rakel. ¹⁷ Lea tjalme ettjin guojte, valla Rakel lij tjábbe ja njuoros sjattos. ¹⁸ Jakob Rakelav iehtsij, ja danen javlaj: »Bargav dunji gietjav jage duv nuorap niejda Rakela diehti.« ¹⁹ Laban vásstedij: »Buorep dunji gå abmasij vaddet. Ganuda muv lunna.« ²⁰ De Jakob bargaj Rakelij gietjav jage, ja suv miellaj lidjin val muhtem biejeve, dajna gå suv iehtsij.

²¹ Jakob Labanij javlaj: »Vatte dal muv áhkátjav, ájgge l állånam. Bája dal muv iejvvit suv.« ²² De Laban gájkajt birrusin jugálvissaj gáhtjoj. ²³ Valla iehkedis niejdas Leav doalvoj Jakoba lusi ja sán vellahij sujna. ²⁴ Laban vattij ietjas oarjjenissunav Silpav niejddasis Leaj. ²⁵ Jakob idedis ielviij Lea lij. De Labanij javlaj: »Majt la muv vuosstij dahkam? Rakela diehti ham mán lav duv lunna barggam. Mannas la muv bähttám?« ²⁶ Laban vásstedij: »Dán bájke dáhpe ij la nuorap niejdav vaddet ävddåla vuorrasappo. ²⁷ Ävvuda dal hedjavahkov állåsit Leajn, de oattjo nuppev aj jus val ájn gietjav jage muv dievnon barga.« ²⁸ Jakob guorrasij ja állidij hedjavahkov Leajn. De Laban sunji vattij niejdas Rakelav áhkátjin. ²⁹ Laban vattij ietjas

oarjjenissunav Bilhav oarjjenissunin niejddasis Rakel. ³⁰ De Jakob aj Rakelijñ vellahij, ja iehtsij suv ienebut gá Leav. Bargaj Labana lunna ájn gietjav jage.

Jakoba bárne

³¹ Gá Härrá vuojnij Lea nuppástuváj de dagáj suv sjaddelissan. Valla Rakel lij sjattodibmen. ³² Lea iesselissan sjattaj ja riegádahtij bárnev. Sunji vattij namáv Ruben, »dan diehti gá«, javlaj, »Härrá l muv niedav vuojnám, ja de dal muv álmáj muv ienebut áhttsá.« ³³ Vaden iesselissan sjattaj ja bárnev riegádahtij. De javlaj: »Härrá guláj mán nuppástuvviv ja de vattij aj dáv bárnev.« Ja sunji vattij namáv Simon. ³⁴ Iesselissan ájn sjattaj ja bárnev riegádahtij. De javlaj: »De dal muv álmáj munji gullu, mán lav ham sunji gálmma bárne riegádahtám.« Dan diehti oattjoj namáv Levi. ³⁵ Ájn vil iesselissan sjattaj ja bárnev riegádahtij. De javlaj: »De sidáv Härráv gijttet.« Dan diehti sunji namáv Juda vattij. De riegádahttemis hiejtij.

30

¹ Gá Rakel ielvij sán mánájt ittij Jakobij riegádahte de oabbásis udnodibmen sjattaj ja Jakobij javlaj: Vatte munji mánájt ietján sidáv jábmet! ² Jakob de Rakelij suhtaj ja javlaj: »Mán gis iv la Jubmel! Sán ham nádu duv mánájt oadtjomis.« ³ Rakel javlaj: »Mujna l ham oarjjeniejddam Bilha. Maná suv lusi, de riegádahtá muv ávdás, ja mán oattjov mánájt suv baktu.« ⁴ De sán vattij sunji oarjjeniejdas Bilhav, ja Jakob sujna vellahij. ⁵ Bilha iesselissan sjattaj ja bárnev Jakobij riegádahtij. ⁶ De Rakel javlaj: »Jubmel la riektáv munji vaddám, guláj muv ráhkálvisáv ja munji bárnev vattij.« Dan diehti biejjaj sunji namáv Dan. ⁷ Rakela oarjjeniejdda Bilha vaden iesselissan sjattaj ja nuppev bárnev Jakobij riegádahtij. ⁸ De Rakel javlaj: »Mán lav garrasit oappájnám oajbbum, ja mán vuojtiv.« Ja sunji vattij namáv Naftali.

⁹ Gá Lea ielvij sán ittij vil mánni de Jakobij oarjjeniejdas Silpav vattij. ¹⁰ Lea oarjjeniejdda Silpa riegádahtij bárnev Jakobij. ¹¹ De Lea javlaj: »Makkir sjálle!« ja vattij sunji namáv Gad. ¹² Gá Lea oarjjeniejdda Silpa riegádahtij nuppev bárnev Jakobij ¹³ javlaj Lea: »Makkir vuorbbe! Nissuna galggi májnnot muv vuorbálettjan.« Ja vattij sunji namáv Asher.

¹⁴ Akti gá Ruben väjttasájo ájge lij miehtsen de gávnaj gieresvuohtaähppalijt majt äddnásis Leaj váldij. De Rakel javlaj Leaj: »Vatte

munji muhtemav bárnát gieresvuohtaähppalijs.«¹⁵ Sån vásstedij: »Ij la gus galle gå boadnjátjav mujsta la válldám, ájgo gus dal bárnám gieresvuohtaähppaliijt aj válldet?« Valla Rakel vásstedij: »Oadtju sån duv lunna dán ijá oadet, jus oattjov bárnát gieresvuohtaähppaliijt.«¹⁶ Iehkedis gå Jakob miehtses bárdij duostoj Lea suv javla: »Muv lusi galga boahdet, mån lav máksám duv ávdás bárnám gieresvuohtaähppaliij.« De vellahij sujna dan ijá.¹⁷ Ja Jubmel gulldalij Leav: iesselissan sjattaj ja riegádahtij vidát bárnev Jakobij.¹⁸ De Lea javlaj: »Jubmel la muv báلكkim gå vaddiv oarjjeniejdám muv boadnjátjij.« Ja sunji vattij namáv Isaskar.¹⁹ Lea vaden iesselissan sjattaj ja riegádahtij ietjas gudát bárnev Jakobij.²⁰ De Lea javlaj: »Oadtjuv buorre vattáldagáv Jubmelis. De boadnjátjam muv dal guddnedisj, gå guhtta bárne sunji lav riegádahtám.« Ja sunji vattij namáv Sebulon.²¹ Manjela riegádahtij niejdav, gesi vattij namáv Dina.

²² Valla Jubmel ittjij Rakelav vajálduhte; gulldalij suv ja dagáj suv sjaddelissan,²³ sån sjattaj iesselissan ja bárnev riegádahtij. De javlaj: »Jubmel la hiejtédám muv álbedimev.«²⁴ Ja vattij sunji namáv Josef, ja javlaj: »Vaddis Jubmel munji ájn vil bárnev.«

Jakob báhtta Labanav ja boanndu

²⁵ Gå Rakel lij Josefav riegádahtám javlaj Jakob Labanij: »Bája muv iehtjam ednamij moaddot.²⁶ Vatte munji iehtjam áhkátjijt ja mánájt, gejt lav oadtjum gå lav dunji barggam, ja dibde muv vuolget. Dån ham iesj diedá gåk dunji lav barggam.«²⁷ Laban vásstedij: »Gulldala muv. Tsoavtsosmerka vuosedi duv diehti Jubmel la muv buorissjivnnjedám.«²⁸ Ja vil hálaj: »Mierreda majt báلكkán sidá, de oattjo.«²⁹ Jakob javlaj: »Iesj diedá gåk dunji lav barggam ja gåk duv elujn la mannam muv huvson.³⁰ Dav binnáv mav adni ávddála gå mån báhtiv la sjaddám la lassánám, ja juohkka sajen gånna lav árrum la Härrá dunji buorissjivnnjádusáv vaddám. Goassa vijmak besav iehtjam fuolke ávdás barggat?«³¹ Laban gatjádij: »Majt dunji vattáv?« – »I dán galga munji majdik vaddet«, Jakob vásstedij. »Jus val dagá gåk mån oajvvadav de ájn sávtsajdat ja gájtsajdat rájnnuhav.³² Dibde muv álodat uddni gehtjadit ja lárkket gájkka riimek sávtsajt ja gájkka girjak ja murjak gájtsajt: lehkus dat munji báلكkán.³³ Biejav iehtjam gudnev pánntan: gå de boadá gehtjatjit mij la munji báلكkán sjaddám, de gájkka gájtsa muv lunna ma álla murjaga jalik

girjaga ja gájkka sávtsa ma älla rijmega, aneduvvisa suoláduvvam.«

³⁴ »Buorre«, Laban vásstedij, »sjaddus náv gáktu hála.« ³⁵ Danga bieje Laban lárkij rájak ja girjak hábrrájt, gájkka murjak ja girjak gájtsajt, gájkka juojnak bejugijn, ja gájkka rijmek sávtsajt ja guodij dajt bárnijdisesa.

³⁶ Gálmma bieje lidjin suv ja Jakoba gaskan, guhti Labana älo bátsidisáv räjnnuhij.

³⁷ Jakob váldij varás ávsijt poppelis, mandelmuoras ja platánas ja guolmastij vaj ávsij vielggat vuojnnugádj. ³⁸ Dajt ávsijt majt guolmastij biejjaj gárij sisi, tjáhtjelihtijda juhtusij ávdán, majda juhtusa báhtin jugátjit. Da vuojn rahkin gá jugátjit báhtin, ³⁹ ja dan diehti gá rahkin ávsij ávdán sjaddin lippa ja gihtse rájagin, murjagin ja girjagin. ⁴⁰ Jakob lárkij dajt. Dan láhkáj lárkij allasis älojt majt ittij Labana elujn mastada. ⁴¹ Juohkka bále gá gievrass juhtusa rahkagáhtin, de Jakob biejjaj ávsijt gárijda, vaj sij vuojnnin gá rahkin sijá ávdán. ⁴² Valla gá lidjin fámodis juhtusa de ittij ávsijt dasi bieja. De Laban oattjoj fámodis juhtusijt ja Jakob gievrájt. ⁴³ Ja Jakoba boannudahka stuoroj, sujna lidjin ällo sávtsa ja gájtsa, oarjjeniejda ja oarje, kamela ja oasná.

31

Jakob Labanav guodá

¹ Jakob gulláj Labana bárnijt javllamin: »Jakob váldij gájkka majt áhttjána äjgguj, älles boannudahkas bohtá dassta mij áhttjásimme gullu.« ² Ja Jakob vuojnij Laban ij lim náv ávulasj suv guoran gáktu ávdála. ³ De Härrá Jakobij hálaj: »Máhtsa ietjat ájttegij ednamij ja berrahij lusi. Mán lav dujna.«

⁴ Jakob budáv Rakelij ja Leaj rájjaj ja gáhtjoj sunnuv guohtomednamij gánná elujnis lij. ⁵ Sunnuj giehtoj: »Vuojnáv áhtjestihtte sán ij la náv ávulasj munji gák ávdála. Valla áhtjám Jubmel la mujna lähkám. ⁶ Dáj ietja diehtebihtte mán lav áhtjáda ávdás barggam náv ednagav gák ábbmijiv.

⁷ Dangas diehti la áhttjáda muv báhttám ja moaddi muv bálkáv rievddadam. Valla Jubmel ittij dibde suv vahágahttet muv: ⁸ gá munji jáhtij murjak juhtusijt bálkkán de älles ällo oattjoj murjak sahkov ⁹ De Jubmel váldij áhtjáda juhtusijt ja munji vattij. ¹⁰ Akti ragátájge niegon vuojnniv ärrása ma gájtsajt rahkin lidjin rájaga, murjaga ja deblaga. ¹¹ Niegon

Jubmela ieŋngil munji tjuorvvij: Jakob! Vásstediv: Dála lav, ¹² ja sán hálaj: Gehtja, gájkka árrása ma gájtsajt rahki li rájaga, murjaga ja deblaga. Vuojnnám lav gáktu Laban dujna dahká. ¹³ Mán lav Jubmel guhti iehtjam dunji Betelin bigodiv, gánná tjuoldav vuojtti ja jáhtov munji vaddi. Vuolge dal dát ednamis ja máhtsa ietjat ednamijda.« ¹⁴ Rakel ja Lea sunji vásstedijga: »Munnun ij la dasti oasse jalik árbbe áhtjána vieson. ¹⁵ En la gus māj abmasa sunji? Sán la ham munnuv vuobddám ja iesj sállim dajt majt munnu ávdås oattjoj. ¹⁶ Valla boandudagáv mav Jubmel áhtjestimme váldij, gullu munnuj ja munnu mánájda állásit. Dagá dan diehti gájkka majt Jubmel dunji hálaj.« ¹⁷ De Jakob gárvvij vuolgátjit ja mánájdis ja áhkátjiides kamelaj nali gáhtjoj tjáhkkit. ¹⁸ Váldij álles ietjas älov ja gájkka oadtjom ámiht – dav älov mav lij Paddan Aramin oadtjum. Ájgoj dal áhtjes Isaka lusi Kanaanij. ¹⁹ Laban lij vuolggám sávtsajdis biesskedittjat, ja Rakel de máhtij suoládit áhtjes goahtejubmeliht. ²⁰ Jakob biehtij arameagav Labanav ja ittij sunji giehto sán lij vuolgátjit. ²¹ Váldij gájkka majt anij gá vuolgij, váttisij Eufrata rastá Gileada várrebájkijda.

Laban jáksá Jakobav

²² Goalmán biejeve Laban de gulláj Jakob lij báhtaram. ²³ De váldij berrahies álmájst suv doarredittjat, ja gietja biejeve duogen suv jávsáj Gileada várrebájkijn. ²⁴ Valla iján Jubmel bádi arameaga Labana lusi niegon ja sunji sárnoj: »Várriju dá ávvák bágov Jakobij tsuvkkemis!« ²⁵ Gá Laban Jakobav jávsáj de Jakob juo lij goadev várráj tsieggim. Laban aktan álmájst aj gádiht tsieggijn Gileada várijda. ²⁶ Laban javlaj Jakobij: »Midjas la dát? Dán muv biehti ja rievvu muv niejdajt degu lulujga doarrovuohto. ²⁷ Man diehti dán njága vuolggi ja muv biehti, manen itti majdik munji moalge, vaj oadtjuv duv vuolujn ja lávllomijn, tamburijnajn ja lijrujn hivástáhttet? ²⁸ Itti ávvák muv uddnu áddjovijdám ja niejdajdam tjulestit hivvasin. Ajigisláhkáj barggi. ²⁹ Mujna lulun fámo duv vahágahttet, valla áhtját Jubmel munji dán ijá munji hálaj: 'Várriju dá ávvák bágov Jakobij tsuvkkemis!' ³⁰ Jus dal náv vuorŋedi sijddasit vaj háhttuji vuolggeht, de gáht dal itti dárbaaha jubmeliidám suoládit?«

³¹ Jakob vásstedij Labanij: »Balliv gá jáhkiv dán mujsta niejdajdat ribá.

³² Valla suv gen lunna jubmeliidát gávna, ij oattjo viessot. Gehtjada dáanna

berrahijám siegen jus mige mov lunna gávnnu mij dunji gullu, ja válde de.« Jakob ittjij diede Rakel lij jubmeliht suoládam.

³³ Laban manáj Jakoba goahtáj ja Lea goahtáj ja goappásj oarijeniejdaj goahtáj valla ittjij majdik gávna. Gå Lea lussta bádiij de manáj Rakela goahtáj. ³⁴ Valla Rakel lij goahtejubmeliht kamela doabbusij vuolláj tsággálam ja tjàhkkidam daj nali. Laban átsádiij álles goadev valla ittjij majdik gávna. ³⁵ Rakel áhtjásis javlaj; »Ale munji suhta, hárrá, valla iv máhte duv ávddáj tjuottjadit, mujna li iehtjam bieje jur.« Ja gáktu ájn átsáj de goahtejubmeliht ittjij gávna.

³⁶ De Jakob suhtaj ja guoddalatjáj Labanav. Jakob javlaj: »Majt bahájt lav dahkam, mij la vieret, gå mov doarreda? ³⁷ De la dal bálldum gájkka ámiidam – le gus gávnnam makkirik gávnev dunji gullumin? Bieja de dási ietjat ja mov berrahij ávddáj, vaj bukti munnu gaskan duobbmit.

³⁸ Guoktaláhke jage duv lunna árromin, de álla duv sávtsa e ga duv gájtsa ávddál ájge njállum, ja viertsajs álonat iv la bárrám. ³⁹ Ittjiv goassak duv lusi oavņņom juhtusij boade, oadtjuv iesj daj ávdás mákset. Buhtadusáv mujsta ádnu jus juoga suoláduváj, juogu de biejeven jali iján. ⁴⁰ Biejeven bijnástuvviv báhkkasis ja iján tjoasskemis, ja ittjiv goassak besa tjalmijit tsábttsit.

⁴¹ Guoktaláhke jage duv lunna árruv: lågenanniellja jage dunji barggiv goappásj niejdajat ávdás ja guhtta jage sávtsajat ja gájtsajat ávdás, ja báles bálláj rievddadi mov bálkáv. ⁴² Jus áhtjám Jubmel ittjij lulu mujna, Abrahamá Jubmel ja Isaka Ballo, de dán lulu mov guoros giedaj rádjat. Valla Jubmel vuojnij gåk bijnástuvviv ja man garrasit háhttujuv barggat, ja sán duobmov vattij vásse ijá.«

Laban ja Jakob lihtudibá

⁴³ Laban vásstedij Jakobij: »Muv niejda li, máná li mov ja sávtsa ja gájtsa li mov, gájkka dáanna vuojná li mov. Valla návti gáktu l dálla, majt dal mån máhtáv dahkat niejdajam ja mánáj gejt libá riegádahtám? ⁴⁴ Lihtudinno, māj dujna.« Ja sán lasedij: »Vájku almasj ij la lahkusin de gájt Jubmel la vihtanin munnu gaskan.« ⁴⁵ De Jakob giergev bajedij ja tsieggij. ⁴⁶ Ja berrahijdes gáhtjoj giergijit tjoagget, ja sij viedtjin dajt ja muvrriin. De sij aktan bárrin dáanna muvra guoran. ⁴⁷ Laban muvra gáhtjoj Jegar Sahadutan ja Jakob Galedin. ⁴⁸ Laban javlaj: »Dát muvrá l uddni vihtanin duv ja mov

gaskan.« Dan diehti oattjoj namáv Galed. ⁴⁹ Gáhttjun aj Mispan, dajna gá Laban javlaj: »Härrá gáhttjá munnuv gá en la nubbe nuppe tjalmij ávdán. ⁵⁰ Jus niejdajdam bahát giehtada jali ietjá áhkátijit váldá sunnu guorraj, de mujte Jubmel la vihtanin duv ja muv gaskan, vájku aktak almasj ij la dáanna.«

⁵¹ Laban Jakobij javlaj: »Dála l dát muvrra ja dála l muv tsieggim giergge duv ja muv gaskan. ⁵² Da libá vihtana, dát muvrra ja giergge: iv galga bahás mielajn dáv muvrvav vásset duv lusi manádijn, ja dán i galga muvrvav jalik giergev bahás mielajn vásset. ⁵³ Duobbmijus Abrahamama Jubmel ja Nachora Jubmel munnu gaskan.« Ja Jakob vuornáv dagáj suv guoran gässta áhttjes Isak baláj. ⁵⁴ Värrodij njuovvamvärov váren ja gáhtjoj berrahijdes bårátjit. Sij bårin ja ganudin várráj ijá badjel.

⁵⁵ Árrat manep ideda Laban tjulestij áhkkovijdes ja niejdajdis hivvasin ja buorissjivnnjedij sijáv. De sijddasis máhtsaj.

32

Jakob gárvet Esau iejvvitjit

¹ Jakob vaden vuolgij, ja hähkkat Jubmela ienngilij gávnadij. ² Gá Jakob sijáv vuojnij javlaj: »Dát la Jubmela sijdda«, ja gáhtjoj sajev Machanajimin.

³ Jakob ietjas ávdđála sáhkaguoddiht rájaj vieljas Esau lusi Seiran, Edoma ednamin, ⁴ dájna gáhttjomijn: »Javla muv härráj Esauj: Návti javllá dievnárat Jakob: Mån lav Labana lunna mannam ja dáppe gitta dálátij viessum. ⁵ Mån oadtjuv gusájt, oasnájt ja sávtsajt, árjijt ja oarjenissunij, ja de dal ságajt dunji rájav diededittjat, härrá, dájvuojn buorre vuodav dujsta duostov.« ⁶ Sáhkaguodde moaddun giehto: »Mij manájma vieljat Esau lunna, sán la juo duv lusi boahtemin nielljatjuodijn álmmájn.« ⁷ De Jakob suorgganij ja balláj. Juogij álmmugav mij lij sujna, ja aj sávtsajt ja gusájt ja kamelajt guovte oassáj. ⁸ Ussjolij: »Jus Esau ladá nuppev oasev, de nubbe soajttá bessat.«

⁹ Jakob vájnnodij: »Áhttjám Abrahamama Jubmel ja áhttjám Isaka Jubmel, Härrá, dán guhti munji hálli: 'Máhtsa ietjat ednamij ja berrahijdát lusi de dujsta buoragit manná.' ¹⁰ Mån iv ánsida gájkka buorre vuodajt ja gájkka jáhkkogisvuodat majt munji la vuosedam. Ittijv äjggu ienep gá soappám gá

Jordanav rasstijiv, ja de dal dáanna tjuottjov dájna guovtijn vegajn. ¹¹ Gájo muv dal vieljam Esau ávdás, baláv sán ietján bohtá muv ja muv vegav, goappátjagá iedniit ja mánájt gáttátjit. ¹² Dán la ham iesj javllam: galgav duv gehtjadit vaj buoragit manná ja gierragijdát lågodibmen dahkat, sij sjaddi sádduj lágátjin merragáttén.«

¹³ Jakob danna ijáv goarrij ja vattáldahkan vielljasis Esauj vattij oadtjom älostis: ¹⁴ 200 gájtsa ja 20 hábrrá, 200 njinnjelissávtsa ja 20 viertsá, ¹⁵ 30 njamádiddje kamela aktan miesij, 40 gusá ja 10 vuovsá, 20 njinnjelisoasná ja 10 áresoasná. ¹⁶ Sán juhtusijt guodij álmámájdises, ja gáhtjoj ávddálin mannat ja gaskav äloj gaskan adnet. ¹⁷ Vuostatij javlaj: »Gá vielljam Esau duv duosstu ja gahtjá gen dievnár dán la, gási la vuolggemin ja gen älov vuojeda, ¹⁸ de vássteda: Da gulluji muv dievnárij Jakobij, vattáldahkan dunji rádjá, hárrám Esau; sán iesj bohtá mijá mañjela.« ¹⁹ Dan láhkáj javlaj aj nubbáj ja goalmádj, gájkajda sidjij älov vuojedime: návti galggin Esauj javllat gå suv iejvvijin. ²⁰ Galggin aj javllat: »Dievnárat Jakob bohtá mañjela.« Jakob vuojn ussjolij: »Vattáldagáj majt ávddála rájav suv njuorridav ja de esski dan mañjela suv ávddáj boadáv. De ihkap buorre vuodav munji vuoset.« ²¹ De Jakoba vattáldagájn vuolggin suv ávddálin, ja iesj luojttalimsadjáj ganudij dav ijáv.

Jakob fággát abmasijn

²² Idjaguovddela Jakob badjánij, mañjásis váldij goappásj áhkátjiit ja goappásj oarjieniejdajt ja lågenanavtav bárnev ja Jabbogav galádagán rasstij. ²³ Gáledahtij sijáv äno rastá ja gájkka ábmudagás doalvodij. ²⁴ Jakob de aktu bátsij. Soames álmáj sujna fággádaláj idedisviejge rádjáj. ²⁵ Gá ielvij Jakobijn ittjij rijba de fággádattijn suv tjárbálláj tsábmestij ja tjárbielávteve ässjkalij. ²⁶ »Luojte muv«, álmáj javlaj, »juo guovsut!« Valla Jakob vásstedij: »Iv duv luojte ávddál muv buorissjivnnjedá.« ²⁷ Álmáj gatjádij: »Mij la duv namma?« »Jakob«, vásstedij. ²⁸ De álmáj javlaj: »Duv namma ij la dasti Jakob ájnat Israel, dajna gå Jubmelijn ja almatij la fággádallam ja vuojttám.« ²⁹ Jakob sunji javlaj: »Giehto munji namát.« Álmáj vásstedij: »Man diehti mujsta namáv jásko?« Ja suv danna buorissjivnnjedij. ³⁰ Jakob de sajev Penuelan gáhtjoj, ja javlaj »vuojniv Jubmelav árudijás árudidjaj ja dangas diehti mujsta hägga gádjusij.« ³¹ Gá Penuelas vuolggij vuojnij biejev

márijdime. Sån skiermoj ässjkaluvvam tjårbieles. ³² Dát la oarren gå israelaga ájn udnásj biejeve e tjårbielsuonav bårå: sån tsábmetstij Jakobav tjårbieláktáj, tjårbielsuodnaj.

33

Jakob Esaujn sábat

¹ Jakob ájtsaj Esauv boahtemin aktan 400 álmhájn. Sån mánájt juogadij Lea ja Rakela lusi ja goappásj oarjjenissunij lusi. ² Oarjjenissunij aktan mánájiska sån biejjaj ávddáhin vádtset, Leav aktan mánájis sijá duohkáj ja manjihin Rakelav ja Josefav. ³ Iesj váttstij sijá ávdán. Giehttji ednamij gábmerdij vieljas lusi váttstedijn. ⁴ Valla Esau suv lusi gáhtjadij ja suv fármastij. Tjieberda birra adnalij ja suv tjulestij. Ja sáj tjierojga.

⁵ Gå Esau ájtsaj nissunij ja mánájt, de gatjadij: »Gudi li sij duv fáron?« Jakob vásstedij: »Le máná gejt Jubmel la munji vaddám, hárrá.« ⁶ De oarjjenissuna aktan mánájiska lájdstijga ja gábmerdijga ednamij. ⁷ De Lea aktan mánájis lájdstij gábmerda, ja manemusát Josef ja Rakel lájdstijga ja gábmerdijga.

⁸ Esau javlaj: »Duot stuorra fuovva, mav mán iejvvijiv, manen dán dav rájji?« – »Buorremielakvuodat diehti, hárrá«, Jakob vásstedij. ⁹ »Mujna l gájkka mav dárbahav«, Esau javlaj, »ane iesj mij la dujna, vielljam.« ¹⁰ Valla Jakob javlaj: »Mán dunji vájnnodav! Vuoseda munji buorremielakvuodav ja duosto vattáldagáv. Lev ham duv ávddáj boahám náv gáktu Jubmela ávddáj boahá, ja dán illa muv hilggum. ¹¹ Dan diehti vájnnodav: duosto vattáldagáv mav dunji buktiv. Jubmel la munji árrum ármogissan, ja mujna l gájkka mav dárbahav.« Ja gå Jakob suv náv vájnnodij de vattáldagáv duostoj.

¹² Esau javlaj: »Vuolggup dal, tjuovov mán duv.« ¹³ Valla Jakob vásstedij: »Gáktu vuojná, hárrá, máná li unne. Vierttiv aj njamáddje gájtsajdam ja gusájdám huksat. Jus ilá garrasit avta ájnna biejeve dajt vuojet, de álles állo soaggu. ¹⁴ Dan diehti vájnnodav, hárrá, dán maná ávddálin, de mán suojmma tjuovov, gå ájadaláv juhtusijda majt vuojedav ja mánájda, dasik jávsádav duv lusi Seiran.« ¹⁵ Esau javlaj: »Dibde muv edasik muhtemav álmugistám duv lusi guodet.« – »Ale suhta, hárrá«, Jakob duoddij, »valla

i dån dárbaaha.«

¹⁶Juo manep biejeve Esau moattoj Seiraj. ¹⁷Valla Jakob vuolgij Suckotij, gási viesov tsieggij. Juhtusijda tsieggij lasstagoadev, ja dan diehti sadje oattjoj namáv Suckot.

¹⁸Ruoptusmanádijn Paddan Aramis Jakob bádij buoragit Shekema stádaj Kanaanin ja luojttaij stáda álggobálláj. ¹⁹Ednamav, gási goadev tsieggij, sán ástij Hamora bárnijs tjuodet kesijtas, ²⁰ja dasi tsieggij álltárav, mav gáhtjoj »El la Israela Jubmel«.

34

Dina ja Shekem

¹Dina, niejdda gev Lea lij Jakobij riegádahtám, manáj soames biejeve álgus bájke niejdajt iejvvitjit. ²Shekem, hiveak Hamora bárne, ednama oajvve, suv ájtsaj, ládaj ja illastij. ³Valla sán lijkkuj Dinaj, Jakoba niejddaj, gieroj niejddaj ja gáhttjalij suv vájmov vuojttet. ⁴Javljaj áhtjtásis Hamorij: »Válde dav niejdav munji áhkátjin.« ⁵Jakob guláj niejddas Dina lij báddum, valla dajna gå suv bárne lidjin rájnnuhime de vuordij majdik javllamis dasik moaddun. ⁶Hamor, Shekema áhttje, manáj Jakobijn ságastittjat. ⁷De Jakoba bárne lidjin moaddum rájnnuhimes. Gå gullájin mij lij gevvam de garrasit álbeduvvin ja suhttin, dan diehti gå Shekem lij dahkam juojddá mij aneduváj bahádahkon Israelan, juojddá mav ij oattjo, gå vella hij Jakoba niejdajn.

⁸Hamor sijájn ságastij javla: »Muv bárne Shekem la dijá oabbáj gierrum. Vaddit suv áhkátjin sunji. ⁹Tjadnit berajvuohtabáttijt mijájn, vaddit niejdajdihte midjij ja válldit dij niejdajdimme. ¹⁰Máhttebihtit mijá siegen viessot, ednam la rahppot didjij. Dánna buktebihtit sijdastallat ja jáhtet gáktu sihtabihtit ja ábmudagájt allasihte hásadit.« ¹¹Ja Shekem javljaj Dina áhtjtáj ja vieljajdisesa: »Vuosedihtit buorre vuodav, de vattáv didjij majt ádnobihtit. ¹²Biedjit moarssehattev náv allagin gáktu sihtabihtit ja ádnut majt vaddon sihtabihtit, jus val niejdav munji áhkátjin vaddebihtit.«

¹³Jakoba bárne biehte vásstedin Shekemij ja áhtjtásis Hamorij, dan diehti gå Shekem lij báddum oappástisá Dinav. ¹⁴Sunnuj javllin: »Návti ep goassak máhte dahkat, vaddet oappáma álmáj ávddánáhkijn. Skábmon

midjij luluj. ¹⁵ Mij miededip jus val: dij mijá láhkáj birratjuohppadahtebihtit gájkajt áłmmå sjierves. ¹⁶ De lulujma máhttet mijá niejdajt didjij vaddet ja ietja niejdada válldet, ja de lulujma máhttet dijá siegen viessot vaj lulujma avta áłmmugin sjaddat. ¹⁷ Valla jus ehpit hihkala ietjada birratjuohppat, de niejdav válldep ja vuolggep.«

¹⁸ Hamor ja bárnnes Shekem guorrasijga oajvvadussaj, ¹⁹ ja nuorra áłmåj dalága dahkagádjij dan milta, dan diehti gå Jakoba niejddaj náv lijkkuj. Ja sán lij ávdemus áłles áhtjes berrahijs.

²⁰ Hamor ja bárnnes Shekem manájga stádauksaj ja sárnojga áłmmåjda stádaniska. ²¹ »Dá áłmmå li buorremielaga«, javlajga. »Dibddit sijáv mijá siegen dánna ednamin viessot ja jáhtálit dánna – galle l ham ednamis sidjij aj. De válldep niejdajisá áhkátjin ja vaddep niejdajimme. ²² Valla sij miededi mijájn viessot vaj avta áłmmugin sjaddap jus val birratjuohppadahttep gájkajt áłmmå sjierves, náv gáktu sij li birratjuohpaduvvam. ²³ Sijá slihtura ja ábmudahka ja gájkka noadejuhtusa ham midjij gulluji. Miededihtup vaj sij viessogáhti mijá siegen.« ²⁴ Gájkka stáda áłmmå Hamora ja bárnnes Shekema oajvvadussaj guorrasin, ja gájka áłmmå sjierves birratjuohppadahttin ietjasa, gájkka stádaárro.

²⁵ Goalmát biejeve, gå áłmmå hávijs bijnástuvvin, váldijga guovtes Jakoba bárnij, Simon ja Levi, Dina vielja, ietjaska svierdij ja manájga stádaj váni vuosteldime dagi ja gáttijga gájkajt áłmmå sjierves. ²⁶ Sáj gáttijga Hamorav ja bárnnes Shekemav svierdij ja váldijga Dinav fároniska Shekema viesos ja vuolgijga. ²⁷ Jakoba bárne gahttjam áłmmåjt vássin ja rievvun stádan, dan diehti gå oabbása lij báddum. ²⁸ Sij válldin sijá sávtsajt ja gusájt ja oasnájt, goappátjagá stádan ja áłggolin. ²⁹ Vuolgadin gájkka ábmudagása ja gájkka mánájt ja nissunijt ja válldin gájkka ma viesojn gávnnujin.

³⁰ Valla Jakob Simonij ja Levij javlaj: »Dáj lihpe vuorbedisvuodav munji vaddám ja muv vasjulattjan dahkam sidjij dán ednamin viessomin, kanaaneagijda ja perisseagijda. Mij ep la galles, ja jus dal tjáhkani ja muv ládi, de goappátjagá mán ja muv vehka dássján.« ³¹ Sáj vásstedijga: »Oadtju gus oappájnimme dāmadiť huorá láhkáj?«

Jakob ruoptus Betelin

¹Jubmel Jakobij javlaj: »Vuolge Betelij ja ganuda dasi ja tsieggi álltárav dan Jubmelij guhti dunji bihkusij gá vieljastat Esaus báhtari.« ²Ja Jakob fuolkkásis ja gájkajda suv siegen javlaj: »Gádodihtit dajt vieroj jubmeliit dijá lunna, rájnnijhtit ietjada ja málssut gárvojt. ³Mij vuolggep Betelij, ja danna álltárav tsieggiv dan Jubmelij guhti muv ráhkálvisáv guláj gá niedan lidjiv ja mujna mannulagán lij.« ⁴De Jakobij vaddin gájkka sijá vieroj jubmeliit ja ietjasa bielljeriggasijt, ja Jakob bálij dajt terebinta vuolláj Shekema lahka. ⁵De vuolggin, ja Jubmel stádajt tjärvvasit baldij, vaj aktak ittij Jakoba bárnijt duosta doarredit.

⁶De Jakob Lusaj jávsádij, dálásj Betel, Kanaanin, sán aktan gájkaj suv siegen. ⁷Danna álltárav tsieggij, ja gáhtjoj sajev El Betelin, dan diehti gá Jubmel sunji lij danna bihkusam gá vieljastis báhtarij.

⁸Debora, Rebecka njamádiddje, jámij ja hávddáduváj Betela vuollelin, ájka vuolláj mij oattjoj namáv Tjierromájkka.

⁹Jubmel akti ietjas Jakobij bigodij gá lij Paddan Aramis máhttsam. Jubmel suv buorissjivnnjedij ¹⁰ja sunji hálaj: »Duv namma lij Jakob, valla de dal duv namma ij la Jakob. Duv namma l Israel.« Ja vattij sunji namáv Israel. ¹¹Jubmel sunji hálaj: »Mán lav Jubmel Gájkviekses. Sahkkida ja lassána. Dujsta sjaddá álmuk, moadda álmuga, ja dán sjatta gånágisáj máttaráhttje. ¹²Ednamav mav vaddiv Abrahamaj ja Isakij galgav dunji vaddet, ja aj duv gierragijda galgav ednamav vaddet.« ¹³De Jubmel suv guodij ja badjánij.

¹⁴Jakob giergev tsieggij dan sadjáj gånna Jubmel lij sujna sárnum, mujttogiergev, ja dan nali juhkamvärov ja oaljov gálgádij. ¹⁵Ja Jakob gáhtjoj sajev gånna Jubmel sujna sárnoj Betelin.

Rakela jábmem

¹⁶Sij vuolggin Betelis, ja jur Efrata ávddálin ájgge bádiij Rakelij riegádahtjat. Riegádahttem sjattaj lássák, ¹⁷valla gá lij låsemus de tsaggeieddne javlaj sunji: »Áro jasska, dán bále aj bárnev oattjo.« ¹⁸Sán lij dal jábmemin, ja hekka vuolgedijn vattij sunji namáv Ben-Oni. Valla áhttjes suv gáhtjoj

Benjaminan. ¹⁹ De Rakel jámij ja hávddáduváj Efrata, dálásj Betlehema, bálggá guorraj. ²⁰ Jakob tsieggij giergev suv hávde nali; Rakela hávddegiergge uddni világa danna tjuodtju. ²¹ Israel vaden vuolgij ja tsieggij goadev nuppe bálláj Migdal-Edera. ²² Akti gá Israel dan bájken ároj, de Ruben vellahij Bilhajn, áhtjes lijgeáhkátijn, ja Israel dav gulláj.

Jakoba lågenanguokta bárne. Isaka jábmem

Jakobin lidjin lågenanguokta bárne. ²³ Lea bárne lidjin Ruben, Jakoba vuostasjriegádum, ja nãv Simon, Levi, Juda, Isaskar ja Sebulon. ²⁴ Rakela bárne lijga Josef ja Benjamin. ²⁵ Bilha, Rakela oarjjeniejda, bárne lijga Dan ja Naftali. ²⁶ Silpa, Lea oarjjeniejda, bárne lijga Gad ja Asher. Sij lidjin Jakoba bárne, gudi sunji riegádin Paddan Aramin.

²⁷ Jakob bádij áhtjes Isaka lusi Mamren Kirjat Arban, dálásj Hebron, gånna Abraham ja Isak lijga viessum. ²⁸ Isak sjattaj 180 jage. ²⁹ De suv biejeve nãhkin; jámij ja aktanij ájttegij, vuoras ja biejijs gallánam. Suv bárne Esau ja Jakob hávddádjiga suv.

36

Edomeagij ja horeagij máddo

¹ Dát la Esau, Edoma, máddo. ² Esau váldij kanaaneak nissunijt áhkátjin; Ada, heteaga Elona niejdda, Oholivama, Ana niejdda, hiveak Sivona bárnne, ³ ja Basemat, Ismaela niejdda ja Nevajota oabbá. ⁴ Ada riegádahtij Elifasav Esauj, Basemat riegádahtij Reguelav, ⁵ ja Oholivama riegádahtij Jeushav, Jalamav ja Korachav. Sij lidjin Esau bárne, gudi sunji riegádin Kanaanin.

⁶ Esau váldij áhkátijdes, bárnijdis, juhtusijdes ja noadejuhtusijdes ja gájkka ábmudagáv mav lij Kanaanin háhkuham ja jádij Seiraj, ierit vieljas Jakoba lussta. ⁷ Sunnun lidjin vuojn nãv edna juhtusa vaj ejga sãmmi bájken tjárga; ednam gånna dal lijga ittij sunnub goappátijit biebma, danen gá sunnun lidjin nãv állo juhtusa. ⁸ De Esau árruj Seira várijda. Esau la Edom.

⁹ Dát la Esau máddo, máttaráhttje edomeagijda Seira várijn. ¹⁰ Esau bárne lidjin: Elifas, Esau áhkátja Ada bárnne, Reguel, Esau áhkátja Basemata bárnne.

¹¹ Elifasa bárne lidjin Teman, Omar, Sefo, Gatam ja Kenas. ¹² Timna, Esau

bárne Elifasa lijggeáhkásj, sunji riegádahtij Amalekav. Sij lidjin Ada, Esau áhkátja gierraga. ¹³ Dá li Reguela bárne: Nachat, Serach, Shamma ja Missa. Sij lidjin Basemata, Esau áhkátja, gierraga. ¹⁴ Dá li Esau áhkátja Oholivama bárne, Sivona bárne Ana niejdda: sán Esauj riegádahtij Jeushav, Jalamav ja Korachav.

¹⁵ Dá li máddooajve Esau bárnijs.

Elifasa, Esau vuostasjriegáduvvama, gierraga: oajve Teman, Omar, Sefo, Kenas, ¹⁶ Korach, Gatam ja Amalek; sij lidjin Elifasa máddooajve Edomin, dat javllá Ada gierraga. ¹⁷ Dá li Reguela, Esau bárne, gierraga: oajve Nachat, Serach, Shamma ja Missa; sij lidjin Reguela máddooajve Edomin, dat javllá Basemata, Esau áhkátja, gierraga. ¹⁸ Dá li Oholivama, Esau áhkátja, gierraga: oajve Jeush, Jalam ja Korach; dá lidjin Oholivama, Ana niejda ja Esau áhkátja, máddooajve. ¹⁹ Dá lidjin Esau bárne ja máddooajve gudi sijá máttos. Esau la Edom.

²⁰ Dá li horeaga Seira bárne, ednama iemeáro: Lotan, Shoval, Sivon, Ana, ²¹ Dishon, Eser ja Dishan; sij lidjin horeagij, Seira bárnij, máddooajve Edomin.

²² Lotana bárne lijga Hori ja Hemam, Lotana oabbá lij Timna. ²³ Dá li Shovala bárne: Alvan, Manachat, Eval, Shefo ja Onam. ²⁴ Dá li Sivona bárne: Aja ja Ana. Sán lij dat Ana guhti liegga ádjagijt sáttojmiehtsen gávnaj gá oasnájt áhttjásis Sivonij räjnjuhij. ²⁵ Dá li Ana máná: Dishon ja Oholivama, Ana niejdda. ²⁶ Dá li Dishona bárne: Hemdan, Eshban, Jitran ja Keran. ²⁷ Dá li Esera bárne: Bilhan, Saavan ja Akan. ²⁸ Dá li Dishana bárne: Us ja Aran.

²⁹ Dá li horeagij máddooajve: oajve Lotan, Shoval, Sivon, Ana, ³⁰ Dishon, Eser ja Dishan; sij lidjin horeagij máddooajve Seiran, máddooajves sijddaoajvváj.

³¹ Dá li da gånágisá gudi Edomin ráddijin ávddål gá aktak israelak gånágis danna ráddij. ³² Bela, Beora bárnne, sjattaj Edoma gånágis, árruj Dinhavaj. ³³ Gá Bela jámij, de sjattaj Jovav, Seracha bárnne, Bosras gånágissan. ³⁴ Gá Jovav jámij, de sjattaj Husham temaneagij ednamin gånágissan. ³⁵ Gá Husham jámij, de sjattaj Hadad, Bedada bárnne, gånágissan. Sán vuojtij midjaneagij badjela Moabin, ja sán ároj Avitin. ³⁶ Gá Hadad jámij, de sjattaj Samla Masrekas gånágissan. ³⁷ Gá Samla jámij, de sjattaj Saul Rechovotas ádnogátte guoran gånágissan. ³⁸ Gá Saul jámij, de sjattaj Baal Hanan,

Akbora bárnne, gånågissan. ³⁹ Gå Baal Hanan, Akbora bárnne, jámij, de sjattaj Hadad gånågissan, ja árruj Paguj. Suv áhkátja namma lij Mehetavel, Matreda niejdda, Me Sahava niejdda.

⁴⁰ Dá li Esau sijddaåvij namá fuolkij ja bájkij, namáj milta: oajve Timna, Alva, Jetet, ⁴¹ Oholivama, Ela, Pinon, ⁴² Kenas, Teman, Mivsar, ⁴³ Magdiel ja Iram. Sij lidjin Edoma máddooajve viessombájkijisá milta dan ednamin mij la sijá: Edom la sämmi gå Esau, edomeagij máttaráhttje.

37

Josef ja suv vielja

¹ Jakob árruj dan ednamij gånna áhttjes lij viessum, Kanaanij.

² Dát la subtsas Jakoba ja suv máttot birra.

Gå Josef lij lågenangietjajagák, de aktan vieljajis räjnnuhij sávtsajt; bárnne sán álu lij aktan áhtjes áhkátij Bilha ja Silpa bárnij. Gájka bahájt majt javllin sijá birra sán áhttjásis diededij. ³ Israel iehtsij Josefav ienebut gájka suv ietjá bárnij, sunji ham Josef lij riegádam vuorasvuodan. Sán lij Josefij dagádam guhkahelmak gárvov. ⁴ Mavas gå vieljatja ielvvin sijá áhttje iehtsij Josefav ienebut gájka ietjá bárnij, de suv vasjodahtjin ja ettjin des buvte sujna buorremielagit sáhkadit.

⁵ De akti Josef negadij. Gå giehtoj mav lij negadam vieljajda, de suv vasjodin ájn vil ienebut. ⁶ »Gulldalihtit mav lav negadam«, sán javlaj. ⁷ »Mij lijma bälton gárnij bilggimin, ja muv gárnnebilggá tjuottadij tsäggot ja dijá gárnnebilgá girmmodin ja gábmerdin muv gárnnebilgá ávdån.« ⁸ De vieljatja javllin: »Le gus sjattatjit midjij gånågissan? Le gus mijáv ráddidittjat?« Ja sij vasjodin suv ájn vil ienebut suv niegoj ja hálaj diehti.

⁹ De lij sujna ietjá niehko man birra giehtoj vieljajda. »Lev vas negadam«, sán javlaj. »Niegadiv biejevve ja máno ja lågenanakta násste muv ávdån gábmerdin.« ¹⁰ Mavas gå giehtoj áhttjásis ja vieljajda, de áhttjes suv gáigodij: »Mij niegojt la dát? Galggap gus mij duv ávdån gitta ednamij gábmerdit, mån aktan iednijnat ja vielajat?« ¹¹ Vieljatja suhttin sunji, valla áhttjes ittjij buvte vajálduhttet mav lij javllam.

¹² Akti gå Josefa vielja lidjin vuolggám áhtje sávtsajt räjnnuhittjat Shekema lahkusin, ¹³ de Israel Josefij javlaj: »Dån diedá duv vielja li sávtsaj Shekema

lahkusin, ja de dal ájgov duv rádjat sijá lusi.« – »Diedáv, áhttjám«, sán vásstedij, ¹⁴ ja Israel járkij: »Gehtja jus gájkka manná buoragit duv vieljajs ja sávtsajs ja de boade ruoptus muv lusi giehtutjit.« Ja Israel suv rájaj Hebronvákkes.

Gå Josef jávsádij Shekemij ¹⁵ ja lij báldojt vájaldime, de iejvvij álmáv guhti gatjádij: »Majdis la áhtsámin?« – ¹⁶ »Lev vieljajt áhtsámin«, Josef vásstedij. »Máhtá gus munji giehttot gánná sij li sávtsajt rájnnuhime?« ¹⁷ Álmáj javlaj: »Sij li dássta vuolggám, gulliv sijáv javllamin sij lidjin Dotanij vuolgátjit.« Josef de guoradij vieljajdis ja sijáv gávnaj Dotanin.

¹⁸ Vieljatja Josefav ájttsin málggadis, ja ávddál gå jávsádij sijá lusi, de ájádallagáhtin suv gáddet. ¹⁹ Javllin guhtik guojmmásisá: »Gáhttjit, dála l mijá niegadiddje! ²⁰ Gáddop suv! Bálkestip suv tjiillaj ja de javllap sán la bárrum urudissaj. De mij vuojnitjip gåk suv niegoj sjaddá!« ²¹ Valla gå Ruben dav guláj, de gáhttjalij suv gádjot duojs nuppijs ja javlaj: »Ep de oattjo suv gáddet!« ²² Ja Ruben sidjij javlaj: »Allit varáv gálgáda! Bálestihtit suv tjiillaj dána ájdámiehtsen, valla allit suv vahágahte!« Sán vuojn sidáj Josefav duojs nuppijs gádjot ja de ruoptus doalvvot áhtjes lusi.

²³ Gå Josef jávsádij vieljajis lusi, de sij gajkudin sujsta gárvov, dav guhkahelmak gárvov mij lij sujna. ²⁴ De suv doahppiijn ja bálestin tjiillaj. Tjiilla lij gájkkám, ij lim danna tjáhtje. ²⁵ Gå lidjin tjáhkkidam bårátjit, de ájttsin kamellarájdov ismaelagij; báhtin Gileadis ja sijá kamela guoddin njálgahapsak gássijt, balsamijt ja mirrájt Egyptaj fievrřitjit. ²⁶ Juda de javlaj vieljajdises: »Mij la ávkken vieljav gáddet ja de tjiegadit mijá bahádagov? ²⁷ Vuobddop suv ismaelagijda. De mij ep dárbaaha suv vahágahttet – sán la ham gájt mijá viellja.« Ja vieljatja suv gulldalín.

²⁸ Muhtem midjaneak oasestiddje gudi báhtin vásuk giessin Josefav bajás tjiillas. Vuobddin Josefav ismaelagijda guoktaláge silbbasjehkala ávdás, ja sij válldin Josefav manenisá Egyptaj.

²⁹ Gå Ruben bádi ruoptus tjiillaj, de ájtsaj Josef ij lim des dáppe. De gajkudij biktasijdes ³⁰ ja máhtsaj vieljav lusi. »Bárnne l gáhtum«, sán tjuorvoj, »majdis dahkat?«

³¹ Vieljatja válldin Josefa guhkahelmak gárvov, njuovvin hábrráv ja bádin gárvov máliijn. ³² De rádjin gárvov áhttjásisá ja javllin: »Dáv mij gávnajma. Gehtja jus la bárnát gárvvo.« ³³ Gehtjastij dasi ja javlaj: »De suv la! Bárnám

la bárrum urudissaj, Josef la jámas gajkuduvvam!«³⁴ Ja Jakob gajkudij biktasijdes, tjanáj hársáv álema birra ja bárnas surggahij málggadav.

³⁵ Gájka suv bárne ja niejda báhtin suv jaskadittjat, mavas vuornoj sijá jaskadusájt ja javlaj: »Lev surggahittjat bárnám dasik mån iesj luojtádav jábbmekájmmuj.« Náv de áhttjes suv tjieroj.

³⁶ Egyptan midjaneaga vuobddin Josefav Potifaraj, guhti lij gånågisdievnár farao lunna ja häggagáhttárij oajvve.

38

Juda ja Tamar

¹ Dan ájge Juda guodij vieljajdis ja vuolgij Adullamaj álmmá lusi namájn Hira. ² Dáppe iejvvij kanaaneak álmmá niejdav namájn Shua, ja suv áhkátjin váldij. Vellahij sujna, ³ ja Shua iesselissan sjattaj ja riegádahtij bárnev gesi vattij namáv Er. ⁴ Sån vaden iesselissan sjattaj ja riegádahtij bárnev, gesi vattij namáv Onan. ⁵ Ja riegádahtij ájn bárnev, gesi vattij namáv Shela; sån lij Kesivin gå suv riegádahtij.

⁶ Juda váldij áhkátjav suv vuostasjriegádum bárnáj; suv namma lij Tamar. ⁷ Valla Er suhttadij Härráv, ja Härrá suv gåttij. ⁸ De Juda Onanij javlaj: »Maná vieljat áhkátja lusi ja dagá ietjat sibjukvállggogisvuodav ja hása sahkov vielljasit.« ⁹ Valla Onan diedij mánná ij aneduvá suv mánnán, ja juohkka bále gå vellahij vieljas áhkátjin de sájos gálgádjednama nali vaj mánná ij vielljasis sjatta. ¹⁰ Dajna vuogijn Härráv suhttadij, ja dan diehti Härrá suv aj gåttij. ¹¹ De Juda mannjásis Tamarij javlaj: »De oattjo dal árbátjin árrót áhtjåt vieson dasik bárnám Shela álles sjadduj állá.« Baláj Shela aj sájtij jábmet náv gáktu vieljatja. De Tamar jáhttáj áhtjes lusi.

¹² Ájgge gáláj, ja Shua niejdda, Juda áhkásj, jámij. Gå surggoájgge vásij de Juda manáj aktan guojmijnis Hira Adullamas Timnaj sebratjit sávttabiesskedibmáj. ¹³ Gå Tamar gulláj vuohppas ájgoj Timnaj sávttabiesskedibmáj ¹⁴ de nuolaj árbásjgárvojt, sjádnjasav biejjaj ja muodos vuojtij. De tjáhkkiidij Enajima uvsá guorraj, mij la Timnabálggá milta. Árvvedij álla suv Shelaj vattátjit áhkátjin, vájku Shela dal lij állessjattuk.

¹⁵ Gå Juda suv ájtsaj de jáhkij suv huorrán dajna gå lij muodos gábtjtám.

¹⁶ Manáj suv lusi gå tjáhkkihij bálgesbállán. »Dibde muv dujna vellahit,«

javlaj; ittij vuojn diede mannjes lij. Tamar javlaj: »Majt mávsá dan ávdás?«
¹⁷ Juda vásstedij: »Rájav gihtsev älostam« – »De hähttu pántav vaddet dasik
dav rája«, javlaj. ¹⁸ »Majt galga pánntan?« Juda gatjáj. Tamar vásstedij: »Duv
sinidagáv ja sinidakbáttev ja soappev giedanat.« Vattij sunji majt sidáj ja
vellahij sujna, ja Tamar iesselissan sjattaj. ¹⁹ Vuolgij dassta, nuolaj sjádnjasav
ja gárvodij árbásjbiktasijda.

²⁰ Juda rájaj gihtsev guojmijnis Adullamas pántav áttjutjit nissunis, mavas
guojmme ittij suv gávna. ²¹ Gatjáj almatjijs bájken: »Gánná l dat
tiempelniejdda guhti bálggá milta vuojnnu?« Sij vásstedin: »Dánna ij la
aktak tiempelniejdda árrum.« ²² Ruopptot Juda lusi bádiij giehto ittij suv
gávna ja almatja dan bájken ettjin diede avtak tiempelniejdav danna árrum.
²³ Juda javlaj: »Adnis de pántav. Ij má skábmo midjij sjattatja. Rádjiiv ham
dáv gihtsev, vájku ittji suv gávna.«

²⁴ Bájken gálmma máno manñela giehttun Judaj: »Mannját Tamar la
huorrudam, ja le dal iesselissan.« De Juda gáhtjoj: »Doalvvut suv dássta
boaldeduvátjit!« ²⁵ Valla gá lidjin suv doalvvomin de rájaj budáv
vuohppasis ságajn: »Äjgát dájda gávniida la bárnám áhttje. Gáhttjit gen dá
li: sinidahka, bádde ja soabbe.« ²⁶ Juda dajt dábdelij. »Sujna l rievtesvuohta
bielenis«, javlaj, »dan diehti gá ittjiv suv bárnásim Shelaj vatte.« Valla ittjij
goassak dasti sujna vellaha.

²⁷ Riegádahttemájge tjielggasin sjattaj sán lij juomitjiit áttjutjit.

²⁸ Riegádahtedijn vuostak giedasj vuojnnoj. De tsaggeieddne tjanáj ruoppsis
báttev gieda birra. »Sán vuostak bádiij«, javlaj. ²⁹ Mavas mánná giesselij
giedav ruoptus, ja vielljas bádiij. De tsaggeieddne javlaj: »De gus de dán
gajko boadá!« Ja sán oattjoj namáv Peres. ³⁰ De bádiij vielljas, sán gánna lij
ruoppsis bádde gieda birra, ja sán oattjoj namáv Serach.

39

Josef Potifara lunna

¹ Josef lij vuolgaduvvam Egyptaj, gánná egyptak Potifar, gånágisdievnár
farao lunna ja häggagáhttárij oajvve, suv ástij ismaelagijs, gudi lidjin suv
doalvvum dáhku. ² Härrá lij Josefijn ja gájkka mav dagáj sunji vuorbben
sjattaj. Besaj dievnastit egyptak bándis vieson, ³ guhti vuojnij Härrá lij

Josefijn ja gen baktu gájkka mav dagáj vuorbben sjattaj. ⁴ Sån Josefij mielastuváj ja Josef sjattaj suv dievnárin. Egyptak dagáj suv ávdåsvásstediddjen ietjas vieso ávdås ja biejjaj gájkka ábmudagájt suv hállduj. ⁵ Dat rájes gå lij vaddám ávdåsvásstádusáv ietjas vieso ja ábmudagáj ávdås, de Härrá buorissjivnnjedij egyptaga viesov Josefa diehti. Härrá buorissjivnnjádus gábtjáj gájkka ábmudagájt, goappátjagá viesov ja ednamijt. ⁶ Biejjaj gájkka ábmudagájt Josefa hállduj, ja sujna dievnon ittjij dárbaaha huksat ienebuv gå bárrusav.

Josef lij njuorro ja fávrro. ⁷ Ájge milta bándi áhkásj sunji gáhttjagádjij. »Vállaha mujna«, javlaj. ⁸ Valla Josef suv hilgodij javla: »Muv boanndi l biedjam gájkka huvsojt munji ja biedjam gájkka ábmudagájt muv hállduj. ⁹ Dán vieson ij la sujna ienep javllamus gå mujna, sån ij majdik munji vuorno – ietján gå duv, danen gå dån la suv áhkásj. Manen de mieddet ja suddodit Jubmela vuosstij?« ¹⁰ Ja vájku áhkásj idja biejjave gáhttjalij suv hoalájdahttet, de sån ittjij guldala ja ittjij sidá sujna vällahit jalik árrot suv lahkusin.

¹¹ Akti de bádjij iemeláhkáj viessuj bargatjit, ja ij lim ge aktak goahtefuolkes vieson. ¹² De áhkásj doahppij suv álgoldisgárvov ja javlaj: »Vállaha mujna!« Valla Josef guodij álgoldisgárvov suv giehtaj ja manáj dassta viega. ¹³ Gå ájtsaj Josef guodij álgoldisgárvov ja báhtarij, ¹⁴ de tjuorvoj goahtefuolkev ja sidjij javlaj: »Gáhttjit, Potifar la diehki buktám hebreagav guhti sihtá suohtastallat midjij bilkkádussan. Bádjij diehki ja sidáj mujna vällahit. Valla ruodjiv náv jieddnát mav nahkiv, ¹⁵ ja gå guláj muv ruodjamin ja rihtjomin, de guodij álgoldisgárvov ja vuolgij viega.«

¹⁶ De sån dibdjij álgoldisgárvov jalkkahit dasik boanndi bádjij viessuj. ¹⁷ De ietjas subttasav gárddádjij sunji: »Hebreak oarje gev dån diehki bukti, bádjij muv lusi suohtastalátjit. ¹⁸ Valla ruodjiv ja rihtjuv, ja de sån guodij suv álgoldisgárvov ja báhtarij.« ¹⁹ Gå boanndi guláj áhkátjav giehttomin mav Josef lij sunji dahkam, de sállát moarádij. ²⁰ Boanndi de gáhtjoj fánnjit ja biedjat suv dan fánnjagohtáj gånna gånágisá fánga lidjin.

Josef tjielggi guovte gånágisdievnára niegojt

De dal Josef lij fánnjagoaden. ²¹ Valla Härrá lij sujna ja vuosedij ármmogisvuodav sunji. Dagáj fánnjagoajjev sunji mielastuvátjit, ²² ja sån

áskeldij sunji gájkka goade fán̄gajt ja huksat gájkka dahkamusájt dáppe.
²³ Fán̄ngaoajvve ittij dárba ha gehtjadit majt Josefij lij áskelduvvam, danen
gá Härrá lij sujna. Ja Härrá bájjaj gájkka mav dagáj vuorbben sjaddat.

40

¹ Muhtem ájge man̄nela sjattaj náv vaj egyptak gán̄gisá juhkamusedivnár
ja lájbbár vieret dagájga härráska vuosttij, Egypta gán̄gisá. ² Farao suhtaj
goappásj gán̄gisedivnáriida, oajvemus juhkamusedivnáriij ja oajvemus
lájbbáriij, ³ ja biejadahtij sunnuv fán̄ngaj häggagáhttáriij oajve lusi, dan
fán̄ngaj gán̄ná Josef lij. ⁴ Ja häggagáhttáriij oajvve gáhttoj Josefav sunnuv
dievnastit.

Muhtem ájge man̄nela fán̄gan ⁵ lij goappátijjn sámmi ijá goappánik niehko,
egyptak gán̄gisá juhkamusedivnárin ja lájbbárin, danna fán̄gan, ja
goappák niehko rávkaj sierra tjielggidusáv. ⁶ Gá Josef sunnu lusi idedis
bádjij vuojnij sáj lijga hájen. ⁷ De gatjádij farao gán̄gisedivnáriis, gudi aktan
sujna ietjanis lijga fán̄gan bándis vieson: »Mannas náv hádjása lihppe?« ⁸ Sáj
vásstedijga sunji: »Máj lin niegadam, valla ij aktak buvte munnu niegojt
tjielggit.« Josef javlaj: »Jubmela barggo l tjielggit. Giehtto dal munji.«

⁹ De oajvemus juhkamusedivnár suv niegov Josefij giehttoj: »Niegadiv
mujna lij vijnnamuorra ávddálin. ¹⁰ Danna lidjin gálm̄má oavse, ja vallak
urbe ihtegáhtin de giedjegahhtegádjij, ja láddam muorje givnnjahin. ¹¹ Mán
adnaliv farao gávtjav giedan, muorjijt tjoaggiv ja sáftav gávttjav báhtjiv ja
lagádiv farauj.« ¹² Josef javlaj: »Dát la tjielggidus: da gálm̄má oavse li
gálm̄má bieje. ¹³ Gálm̄má bieje duogen bajet farao duv ja vaddá dunji ietjat
ámmádav ruoptus, ja dán vaden oattjo lagádit gávtjas farauj náv gáktu
ávddála gá lidji suv juhkamusedivnár. ¹⁴ Valla ájádala munji gá dunji
buoragit man̄ná ja vuoseda dán la muv guojmme ja farauj mujttáda muv
birra, vaj besav dássta álgus. ¹⁵ Muv rievvijin hebreagij ednamis, ja dánna
lav sivá dagi fán̄gan.«

¹⁶ Gá oajvemus lájbbár guláj Josef vattij náv buorre tjielggidusáv de sunji
javlaj: »Dan láhkáj lij muv niehko, niegadiv guoddiv gálm̄má lájbbegáre
oajve nanna. ¹⁷ Bajemus gáren lidjin lájbe moattet slájas. Mavas látte dajt
bárrin gáres oajvám nanna.« ¹⁸ Josef vásstedij: »Dát la tjielggidus: da
gálm̄má gáre li gálm̄má bieje. ¹⁹ Gálm̄má bieje duogen farao duv bajet ja

tjuolldaj gatsos, ja látte bárri duv biergov.«

²⁰ Goalmát bieje dan mañela lij farao riegádimbiejeve. De sujna lidjin guossemállása gájka dievnárijda, ja de dievnárij siegen bajedij oajvemus juhkamusdievnárav ja oajvemus lájbbárav. ²¹ Vattij oajvemus juhkamusdievnárij ruoptus ietjas ámmádav, vaj oadtju vaden farauj lagádit gávtjas, ²² ja oajvemus lájbbárav gatsostahtij, jur gáktu Josef lij javllam tjielggidusán. ²³ Valla oajvemus juhkamusdievnár ittij Josefij ájádala ájnat suv vajálduhtij.

41

Josef tjielggi farao niegojt

¹ Guokta jage dan mañela lij faraon niehko: tjuodtjomin lij Nijllaäno gáttén, ² ja änos badjánin gietjav tjáppa buojdes gusá ma rásijt guohtogáhtin ädnogáttén. ³ Mañela gietjav ietjá gusá badjánin Nijlas, vaste ja guojra, ja tjuottjadin gáddáj nuppij gusáj guorraj. ⁴ Ja vastes ja guojras gusá bárrin tjáppa ja buojdes gusájt. De farao gáhttsáj. ⁵ Valla oaddáj vat ja nuppádis niegadij. Vuojnij gietjav gárnneoajve sámmi ruogos ihtemin, gassaga ja tjáppe. ⁶ Daj mañela vuojnij gietjav ietjá gárnneoajve ihtemin, siekke ja luládagás boalldum. ⁷ Siekkes oavse njiellin dajt gietjav gassa ja dievas gárnneoajve. De farao gáhttsáj ja árvvedij lej niegadam.

⁸ Idedis farao lij ráfe dagi ja gáhttoj gájka diiddahárrájt ja vijses álmamáj ietjas lusi. Farao giehtoj niegojdis sidjij, valla ittij aktak dajt buvte sunji tjielggit. ⁹ De oajvemus juhkamusdievnár sáhkadatjáj: »Háhttuv dal mujttádit iehtjam suttoj birra. ¹⁰ Akti farao ietjas dievnárijda suhtaj ja biejadahtij muv fáñngaj häggagáhttárij oajve lusi, muv ja oajvemus lájbbárav. ¹¹ Danna munnun sámmi ijá lij goappánik niehko, mán ja sán, ja goappák niegon lij sierra tjielggidus. ¹² Miján lij nuorra hebreak oarjjen häggagáhttárij oajve lunna. Giehtojma sunji munnu niegojt, ja sán tjielggij dajt munnuj, goappák niegov sierra. ¹³ Ja náv gáktu lij tjielggim náv aj sjattaj: mán oadtjuv iehtjam ámmádav ruoptus ja lájbbárav gatsostin.«

¹⁴ De farao gáhttoj viedtjat Josefav, ja suv háhppelit vuolggin fángas buvtájtij. Josef oattjoj ráhkkidit ja biktasijt málsot, ja de bádi farao ávddáj.

¹⁵ Farao javlaj Josefij: »Mujna lij niehko, mavas ij aktak buvte dav tjielggit.

De dal gulliv dán buvtá tjielggit dajt niegojt majt gulá.«¹⁶ Josef vásstedij: »Iv de mán! Valla Jubmel vaddá farauj vuorbálasj vásstádusáv.«

¹⁷De farao Josefij javlaj: »Niegadiv tjuodtjuv Nijllädnogáttén.¹⁸ Änos badjánin gietjav tjáppa buojdes gusá ma rásijt ädnogáttén guohtogáhtin.

¹⁹Daj mañnela badjánin gietjav ietjá gusá, náv hussila ja vaste ja guojra gáktu iv la goassak vuojnnám álles Egyptan.²⁰ Ja guojras ja vastes gusá bárrin vuostatjijt, dajt buojdijt.²¹ Valla vájku lidjin dajt bárrám de ittjij mige vuojnnu, návtik vaste lidjin. De gáhttsájiv.²² De vuojnniv gietjav gárnneoajve boahtemin sämmi ruogos, gassaga ja tjáppe.²³ Daj mañnela vuojnniv gietjav ietjá gárnneoajve ihtemin, siekke ja luládagás boalldum.²⁴ Ja siekkes gárnneoajve njiellin dievva gárnneájvijt. Giehttum lav dajt dijddahárrájda, mavas ij aktak buvte dajt munji tjielggit.«

²⁵Josef javlaj farauj: »Farao niego li akta ja sämmi niehko. Jubmel la farauj giehttum majt ájggu dahkat.²⁶ Gietjav buojdes gusá li gietjav jage, gietjav dievva gárnneoajve li aj gietjav jage: dat la akta ja sämmi niehko.²⁷ Gietjav guojras ja vastes gusá daj mañnela li gietjav jage, náv gáktu gietjav siekkes luládagás boalldum gárnneoajve. De báhti gietjav nielggejage.²⁸ Náv gáktu juo lav farauj javllam: Jubmel la farauj vuosedam suv ájggomijt.²⁹ Báhti gietjav valljejage Egyptaj.³⁰ Valla daj mañnela báhti gietjav nielggejage, náv garrasa vaj ij mige Egypta valjesvuodas mujttuj bátse. Nielgge ednamav dássjit,³¹ ja ij mige vuojnnu dat valjesvuodas mij danna gávnnuj, dan diehti gå dat nielgge mij bohtá sjaddá oalle garras.³² Gå farao guokti negadij le dan diehti gå Jubmel nanos mährádusáv váldij ja ruvva dal dav álli.

³³Dan diehti farao beras luluj dal áhtsát jiermmás ja vijses álmáv Egyptav stivrritjit.³⁴ Farao beras luluj gáhtset ja biejadit sundijt ednamij ja rávkkat vidádisáv Egypta tjuohppusijs dan gietjav valljejagen.³⁵ Boahtte buorre jagijn sunde galggi tjoahkkit bárrámusájt: stádajn galggi gárnneájtijt ássat ma li farao háldon, ja gáhttit dajt.³⁶ Dajna vuogijn Egypta oadtju biebbmoájtev dan gietja nielggejage diehti ma ednamij báhti, vaj ij dássjana nielggejagij.«

Josef ráddi Egyptav

³⁷Farao ja gájkka dievnára adnin oajvvadusáv buorren,³⁸ ja farao gånágisdievnárijda javlaj: »Gávnnu gus aktak gånna l Jubmela vuojñña náv

gåktu sujna?»³⁹ De Josefij javlaj: »Dan diehti gå Jubmel dunji gájkka dáv diededij, de ij aktak littja náv vijses ja jiermmá gå dân.⁴⁰ Dân galga gånågisá åbmudagájt tjuottjodit, ja álles álm mugam galggá gåhttjomijdát jegadit. Trávnna galggá ájnna mij la dujsta ienep.«

⁴¹ Farao lasedij Josefij: »De dagáv dal duv tjuottjodiddjen åbbå Egypta badjel.«⁴² Ja faraó váldij ietjas sinidahkasuormmasav ja biejjav dav Josefa tjuvddáj, gárvodij tjáppemus lijnegrárvodja ja gatsostij gállerriggasav tjiebeda birra.⁴³ Dibdij suv tjáhkkihít nuppe buoremus vávnan, ja suv ávddálin tjuorvvun: »Avrek!« De faraó suv dagáj stivriiddjen álles Egypta badjel.⁴⁴ Ja faraó lasedij Josefij: »Mån lav faraó, valla duv gåhttjoma dabdá ij aktak álles Egyptan galga giedav jalik juolgev bajedit.«⁴⁵ Faraó Josefij vattij namáv Safenat Paneach ja áhkátjin vattij Asenatav, Ona hárrá Poti Fera niejdda. –⁴⁶ Josef lij 30 jage vuoras gå faraó ávdán tjuottjoj, Egypta gånågis.

Josef guodij faraov ja manáj Egypta milta.⁴⁷ Dajt gietjav valljage ednamin lidjin valjes tjuohppusa,⁴⁸ ja dajt gietjav jage valjesvuodajn Egyptan Josef tjoahkkidahtij gájkka bárrusijt ja vuorkoj dajt stádajn: juohkka stádan vuorkkijin dajt sjattojt ma sjaddin.⁴⁹ Josef vuorkoj állo sájojt, da lidjin degu mera sáddu. Manenagi rieknimis hiejtin gå ittij dasti rieknidahte.

⁵⁰ Ávddál vuostasj nielggejage Josef oattjoj guokta bárne Asenatajn, Ona hárrá, Poti Fera niejdajn.⁵¹ Vuostasjriegádiddjáj Josef vattij namáv Manasse »dajna gå« javlaj, »Jubmel la oadtjum muv vajálduhtátjit goappátjagá vuorbedisvuodajdam ja vierregijdam.«⁵² Nuppe bárrnáj biejjav namáv Efraim, »dajna gå« javlaj, »Jubmel la munji álema sjattojt vaddám muv vájvij ednamin«.

⁵³ Gå gietjav valljage Egyptan lidjin vássám⁵⁴ de gietjav nielggejage álggin, náv gåktu Josef lij vuojnnám. Gájkka ednamijda nielgge sjattaj, valla juohkka sajen Egyptan lidjin lájbe.⁵⁵ Gå dábddågáhtin nielgev álles Egyptan ja álm mugam faraos lájbijt tjuorvvun de vásstedij: »Mannit Josefa lusi ja dahkit suv javlo milta.«⁵⁶ Gå dal nielgge lij álles ednamin Josef rabáj gájkka gárnneájtijt ja vuobdij sájojt egyptagijda, dan diehti gå nielgge lij garras Egyptan.⁵⁷ Ja álles väráldis almatja báhtin Egyptaj Josefis sájojt oastátjit, dajna gå lij garra nielgge juohkka sajen.

Josefa vielja Egyptaj bāhti

¹ Gå Jakob gulláj Egyptan sájo gávnnujin de javlaj bárnijdises: »Majt vuorddebihtit? ² Gullam lav sájo gávnnuji vuollen Egyptan. Vuolggit dāhku oasestittjat, vaj viessop ja ep jámas nālgo.« ³ De låges Josefa vieljajs vuolggin Egyptaj sájojt oastátjit. ⁴ Josefa vieljav Benjaminav ittij Jakob sidá vieljajis rádjat, jus makkirik baháj boadádallá.

⁵ Ietjá oasstij siegen aj Israela bárne bāhtin, dan diehti gå Kanaanin lij nielgge. ⁶ Josefin lij fábmō Egyptan, sjattoj gájkajda ednamin vuobdij, ja dan diehti dal Josefa vielja suv lusi gábmerda ednama rádáj bāhtin. ⁷ Josef ájtsaj vieljajdis ja dābdāj sijájt, valla ittij dābdden dagá ájnat garrasit gatjáj: »Gásstā dij boachtebihtit?« Sij vásstedin: »Kanaanis sjattoj oastátjit.«

⁸ Josef dābdāj vieljajdis, valla ettjin sij suv dābdden. ⁹ Mujtij niegojt sijá birra, ja javlaj: »Dij lihpit sjeiktje! Bohtám lihpit átsādittjat gāggu ednama suoddjim la rabás.« ¹⁰ Sij vásstedin: »Ij, härrá, duv dievnára li bohtám sájojt oasstema diehti. ¹¹ Mij lip gájka avta álmma bárne, áskulasj almatja ja ep la makkirik sjeiktje.« ¹² Valla Josef hálaj: »Dij lihpit bohtám gehtjatjit gāggu ednama suoddjim la rabás.« ¹³ Sij vásstedin: »härrá, mij lip lågenanguokta vieljatja, avta álmma bárne, álmáj Kanaanin. Valla nuoramus la áhtjama lunna, ja akta ij dasti gávnnu.« ¹⁴ Josef javlaj: »Gaktu juo javlliv, dij lihpit sjeiktje. ¹⁵ Valla gāhttalav dijájt návti: náv duohta gå farao viessu, ehpit dij dássta besa ávddál gå dijá nuoramus viellja diehki bohtá. ¹⁶ Rádjit dijás avtav vieljada viettjatjit. Lehit dij iehtjāda fāngan dasik la gāhttaluvvam jus lihpit sādđnāv hāllam. Jus ehpit la, de lihpit sjeiktje, náv duohta gå farao viessu.« ¹⁷ De biejjaj sijájt fāngaj gālmma biejve.

¹⁸ Goalmát biejve Josef sidjij javlaj: »Jus dahkabihtit gāk javlav de oadtjōbihtit viessot – mánnā Jubmelis baláv. ¹⁹ Gāhttjōp jus lihpit áskulattja: akta dijájs báhtsā fāngaj, ja dij iehtjāda vuolggit sájojt nielgge fuolkijdiseda lusi. ²⁰ De buktebihtit nuoramus vieljada muv lusi. Duohtan de sjaddá dij sādđnāv hálajda, ja ehpit dārbaha jábmet.« Ja návti hähttuojin dahkat.

²¹ Valla vieljatja gaskasa javllin: »Dát la stráffa dan ávdās majt vielljasimme dagájma. Vuojnijma suv surgov, ármov ánoj, mavas ejma suv guldala. Dan diehti dal ietja lip dán vājvváj bohttum.« ²² Ruben sidjij vásstedij: »Mān

ham vuornnuv dijájt bárnev baktjimis. Mavas ejda gulldalit sidá, ja de dal mávseduvvap varás ávdås.«²³ Ettjin diede Josef sijájt dádjadij, dan diehti gå lij dâlkâ baktu sijájn sâhkadam.²⁴ De jârgijda manáj âlgus tjieroj. Moattoj ja hâlaj sidjij. Simonav nuppijs siráj ja fáŋŋgaj biejjaj tjalmijisá ávdân.

²⁵ Josef gåhtjoj dievddet sijá vuossajt sâjoj ja biedjat biednigijt gengak vuossaj ja vaddet niestev sidjij mannulahkaj. Návti dahkin.²⁶ Ja vieljatja oasnâjisá nali sâjoj noadodin ja vuolggin.²⁷ Valla gå sijâjs akta iddjimsajen vuossas rabáj oasnáv biebmattit, de vuojnij biednigijdes vuossa bajemusán.²⁸ »Lev oadtjum ruoptus biednigijt«, vieljajda tjuorvvij, »gåhttjit, dána muv vuossa sinna li!« Állu suorgganin, balos gehtjadin guhtik guojmmâsisá javla: »Majdis Jubmel la midjij dahkam?«

²⁹ De bâhtin áhtjesa Jakoba lusi Kanaanin ja sunji giehttun mij lij gevvam:
³⁰ Guhti I ednama härrá garrasit midjij hâlaj ja sjeiktjen mijájt anij.³¹ Valla mij javlajma: Mij lip âskulasj almatja ja ep la sjeiktje.³² Mij lijma lågenanguokta vieljatja, bárne avta áhttjâj, valla akta ij dasti gávnnu, ja nuoramus la áhtjâma lunna Kanaanin.³³ De guhti I dan ednama härrá hâlaj: Galgav dal âtsâdit jus lihpit âskulattja. Guodit avtav dijâjs muv lusi ja sjattojt válldit ietjada nielgge fuolkijda ja mannit dâssta.³⁴ De buktit diehki nuoramus vieljada muv lusi, vaj vuojnáv dij ehpit la sjeiktje ájnat âskulasj almatja. De ruoptus vieljada oadtjohittit ja máhttebihtit vádtset gåk hâlijdihpit.

³⁵ Gâ de vuossajdisá duobbmijin, de guhtik gâvnaj ietjas biednikbursav vuossas sinna. Aktan áhtjijnisá suorgganin gå biednikbursajt ájttsin.
³⁶ Áhtjesa Jakob sidjij javlaj: »Mánâdibmen muv dahkabihtit! Josef ij dasti gávnnu, Simon ij dasti gávnnu, ja de dal sihtabihtit Benjaminav válldet. Muv nali gâjkka bohtá!«³⁷ De Ruben áhttjâsis javlaj: »Muv goappâsj bárnijt gâtte jus sân ij la muv fáron gå ruoptus boadáv. Áskelda suv munji, buvtáv suv ruoptus duv lusi.«³⁸ Valla sân vâsstedij: »Bárnâm ij dijáv oattjo tjuovvot. Vielljas la jábmâm ja aktu I báhtsâm. Jus juoga bahájt sunji luluj sjaddat dijá mannulagán, de vuoras áhtjâda lulujda vuolgadit surgujn jábbmekâjmmuj.«

Vieljatjij nubbe mannulahka Egyptaj

¹ Valla nielgge lij garras ednamin, ² ja gá lidjin loabddám dajt sájojt majt Egyptas doalvvun de áhttjesa sidjij javlaj: »Mannit vaden dáhku midjij vehik lájbbesájojt oastátjit.« ³ Juda sunji vásstedij: »Álmáj tjielggasit javlaj ep oattjo suv ávddáj boahdet jus vielljam ij la fáron. ⁴ Jus dal dibdá vieljama mijájt tjuovvot, de vuolggep dunji lájbbesájojt oastátjit. ⁵ Valla jus i suv dibde tjuovvot, de ep sidá vuolgget, dan diehti gá álmáj midjij hálaj: Allit mov lusi boade jus vielljada ij la fáron!« ⁶ De Israel javlaj: »Man diehti dan láhkáj bargajda ja giehtojsa dijájn la vil viellja?« ⁷ Javllin: »Snivugit gatjádáláj mijá ja mijá mátto birra ja jáskoj: Viessu gus áhtjtáda? Le gus vil viellja? Ja mij giehtojma sunji gáktu lij. Ejma dal mij máhte diehtet sán javllá: Doalvvut vieljada diehki!« ⁸ Juda áhtjtásis Israelaj javlaj: »Dibde bárnev mov tjuovvot, ja vuolggup dal ruvva, vaj viessop ja ep jámas nälgo, mij ja dán iesj ja mijá nissuna ja máná. ⁹ Mán huvsav suv, ja vásstedav suv ávdás: jus ij la mujna gá máhttsap ja guodep suv duv lusi, de mán lav sivvan dasi duv ávdán gájkka mov biejuvt. ¹⁰ Jus ejma lulu náv gáhtot, de lulujma juo dána ruopptot vájk akti ja guokti.«

¹¹ De áhttjes Israel sidjij vásstedij: »Jus dal la návti, de návti dahkit. Válldit juojddá ednama buoremusás ja biedjit vuossaj sisi ja doalvvut álmámá vattáldahkan: vehik balsamav, vehik miedav, ladanumav ja mastiksav, pistassjaniehtijt ja mandelijt. ¹² Ja válldit guokta gierde biednigijs, vaj máhttebihtit ruoptus vaddet dajt majt oattjojda bajemussaj vuossajnihte. Soajttá lij juoga boasstot. ¹³ Válldit aj vieljada fáronihte ja moaddut dalága. ¹⁴ Bádjis Jubmel Gájkviekses dijájt duosstot álmámá ármov, vaj dibddá goappátjagá nuppev vieljav ja Benjaminav ruoptus tjuovvot. Ja jus mánáma massáv, de lehkis gáktu le.«

¹⁵ Vieljatja válldin vattáldagájdisá ja guokta gierde biednigijs, ja Benjaminav, ja vuolggin Egyptaj. Danna Josefa ávddáj bessin, ¹⁶ ja gá Josef vuojnij Benjamin lij fáronisá javlaj tjuottjodiddjásis: »Doalvvut álmámájt mov lusi, njuovvit ja málestihtit, dan diehti gá sij galggi mállásav mujna bárrát.« ¹⁷ Dagáj náv gáktu Josef lij gáhttjum ja doalvoj vieljatjiit Josefa goaháj. ¹⁸ Valla ballájin doalvodijn ja ussjolin: »Biednigij diehti mijájt diehki

doalvvu, biednigiit ma lidjin mijá vuossaj sinna ávdep bále. De dal ájggu valijdit mijájt. Ja de mijájt oarjjen dahki ja oasnájdimme válldi.«

¹⁹Goahteuvsá guoran gahtjin Josefa tjuottjodiddjes. ²⁰»Härrá, guldala«, javllin, »Ávdep bále dáanna lijma lájbbesájojt oasstemín ²¹ja iddjimsadjáj bádiijma ja rabájma vuossajdimme, de juohkkahasj mijájs gávnaj ietjas biednigiit vuossa bajemusán, gájkka majt lij máksám. Dajt biednigiit lip dal ruoptus válldám. ²²Ja miján li aj ienep biedniga, majs máhttep lájbbesájojt oasstet. Ep diede guhtimusj biednigiit bieaj mijá vuossajda.« ²³»Lehkit jasska«, javlaj. »Allit balá, dijá ja áhtjáda Jubmel la bádjam dijájt vattov vuossajnihte gávnnat. Mán oadtjuv dijá biednigiit.« Ja doalvoj Simonav sijá lusi.

²⁴De álmáj vieljatjiit doalvoj Josefa gohtáj. Tjátjev buvtij juolgij bassama diehti, ja biebmadij oasnájdísá. ²⁵Gárvvijin vattáldagájt Josefa vuordedijn biebbmoájggáj boahitet; gullam vuojn sij li danna bärátjit.

²⁶Gá Josef bádiij de vattáldagájt sunji guodin ja suv ávdán gábmerdin ednama rádjáj. ²⁷Buorástahtij sijájt ja gatjáj: »Gáktus dijá vuoras áhtjiin? Viessu gus vil?« – ²⁸»De viessu«, vásstedin, »buorre l sujna, duv dievnárin. Viessu ájn.« Ja luojttádin suv ávddáj. ²⁹Gá ájtsaj vieljas Benjaminav, iednes bárnev, gatjádij: »Le gus sán nuoramus vielljada gen birra sáhkadijda?« De javlaj: »Jubmel várjjalus duv, bárnám!« ³⁰Ja Josef ráhtudij álgus, dajna gá gieresvuohta vielljasis suv alvaduhtij ja vargga tjierruj. Manáj tjiero ietjá ladjaj.

³¹De muodov basáj ja moattoj. Garradij ietjas ja gáhtjoj biebmojt buktet.

³²Sunji sierra vaddin ja vieljatjiijda sierra ja egyptagijda sijájn bárrámin sierra. Egyptaga vuojn e hebreagij máhte bárrát, sidjij luluj vasste. ³³Valla vieljatja oadtjun Josefa buohta tjáhkáhit, álldara milta vuorrasabmusis nuoramussaj. Alvvát gaskasa gehtjadin. ³⁴Josef vattij ietjas bievdes bárrát, ja Benjamin oattjoj vihtta gierde ienebuv gá iehtjáda. Ja sij juhkin ávot sujna.

44

Josefa gávttja Benjaminá vuossan

¹Josef de tjuottjodiddjes gáhtjoj: »Dievde álmmáj vuossajt sájoj, náv ednagav majt nahki válldet, ja bieja juohkkahattja biednigiit bajemusaj

vuossasisá. ² Ja muv gávtjav, silbbagávtjav, bieja bajemussaj nuoramusá vuossaj aktan biednigij maj sájojt mávsij.« Dagáj gáktu Josef javlaj. ³ Vallak tjuovgudij vieljatja oadtjun oasnájisá vuolgget. ⁴ Ällim stádas guhkás jávsádam gá Josef tjuottjodiddjásis javlaj: »Doarreda älm májt. Gá jávsá de javla: Man diehti lihpit buorev bahájn mávsedam? ⁵ Le ham dát gávttja massta muv härrá juhká ja mav adná gá merkajt tjielggi. Skábmo didjij!« ⁶ Tjuottjodiddje sijájt jávsáv ja javlaj dav sidjij. ⁷ Vieljatja vásstedin: »Härrá, gáktus máhtá návti javllat? Mij gal ejma lulu návti dahkat. ⁸ Biednigijt majt gávnajma bajemusán vuossajnimme ham ruoptus dunji váldijma Kanaanis. Man diehti de lulumá suoládit silbajt jali gállijt härrát goades? ⁹ Jus dav gávnna soabmása lunna mijájs de jábmis, ja mij ietjada oarjien dunji sjaddap.« ¹⁰ De vásstedij: »Lehkus de návti gáktu javllabihtit. Gen lunna dav gávnna oarjien munji sjaddis, valla dij ietjada mannit.« ¹¹ Vieljatja ráhtudin vuossasa ednamij luojtet. Guhtik ietjas vuossav rabáj, ¹² ja tjuottjodiddje áhtságdij, álgij vuorrasabmusijn ja hiejtij nuoramusájn. Ja gávtjav gávnaj Benjamina vuossan. ¹³ De gajkkun gárvojdísá. Gá oasnájt lidjin noadodam, de máhttsin stádaj.

¹⁴ De Juda vieljajisá Josefa goahtáj bádjij. Josef lij ájn danna, ja sij luojtádin ednamij suv ávdđáj. ¹⁵ Josef sidjij hála: »Majt dagájda? Ehpit dij dádjada muv lágásj almasj máhtá merkajt tjielggit?« ¹⁶ Juda vásstedij: »Härrá, majt javllat? Gáktu javllat ja gáktu ietjama bálostit? Jubmel la mijá vielgev vuojnnám, ja mij lip duv oarje, härrá, goappátjagá sán gen lunna gávttja gávnnuj ja mij ietjada.« ¹⁷ Josef hála: »Iv goassak lulu návti dahkat. Gen lunna gávttja lij, sán sjaddis muv oarje. Dij ietjada mannit jasska áhtjada goahtáj.«

Juda vájnnot Josefij

¹⁸ Juda sunji járgijda javlaj: »Härrá, gulldala muv. Dibde muv bágov javllat, ja ale suhta dievnárisát nali, guhti farao lágásj la. ¹⁹ Härrá, dán gahtji mijás jus mijájn lij áhttje jali viellja. ²⁰ Mij dunji vásstedijma: Miján la vuoras áhttje, ja sujna l bárnne, nuorra bárnne gev vuoras bievjijn oattjoj. Báhtja viellja l jábmám. Dan diehti sán iednestis bátsij, ja sán la áhtjes gárrásamos bárnne. – ²¹ De gáhttju mijájt suv duv lusi doalvvot, vaj oattjo suv vuojnnet. ²² Valla mij vásstedijma, härrá, báhttja ij buvte áhtjes guodet, áhttes lulumá jábmet jus

guodádaláj sujsta. ²³ De midjij hálli jus mijá nuoramus viellja ij mijáv diehki tjuovo de ejma goassak duv ávddáj oattjo boahdet. ²⁴ De máhtsajma áhtjána lusi, dievnárat, ja giehtojma sunji majt javlli. ²⁵ Gå áhtjána de gáhtjoj mijájt ruoptus sájoj oastájt ²⁶ vásstedijma: Ep máhte. Valla jus nuoramus vielljama mijájt tjuovvu de vuolggep. Ep besa álmmå ávddáj jus nuoramus vielljama ij la siegen. ²⁷ De áhtjána javlaj: Dij ham diehtebihtit áhkátjam munji guokta bárne riegádahtij. ²⁸ Nubbe mujsta gádoj, ja árvvediv lij gajkkusam jámas. Iv la suv dasti vuojnnám. ²⁹ Jus dáv bárnev aj mujsta våldebihtit ja sunji juoga bahájt sjaddá, de ietjada vuoras áhtjev bákhtjasijn jábbmekájmmuj rádjabihtit. – ³⁰ Jus boadáv áhtjám lusi ja miján ij la báhttja gesi l náv gieres, ³¹ ja vuojnná báhttja ij la fáron, de jábmá. Lulujma áhtjána, dievnárat, surgujn vuolgadit jábbmekájmmuj. ³² Härrá, jahttám áhtjásim lav báhtja ávdås vásstedit. Javllam lav jus ij la muv fáron máhtsadijn, de lav áhtjám ávdån vielggen gájkka muv biejvijt. ³³ Härrá, dan diehti ánov dån bája muv oarjen duv lunna báhtja ávdås, de oadtju áhtjám lusi vieljajis tjuovvot. ³⁴ Gáktu mån luluv máhttsat báhtja dabdá? Árjo muv vuojnnemis dav bákhtjasav mij áhtjásim luluj njoammot.«

45

Josef ietjas diehtusin dahká vieljajda

¹ De Josef ittjij des másja gånågisdievnárij ávdån. »Mannisa gájka dássta«, sån tjuorvoj, ja ittjij aktak bátse suv lunna gå ietjas diehtusin dagáj vieljajdises. ² Ja Josef tjierruj. Tjieroj náv jieddnát vaj egyptaga dav gullin, ja farao viesso oattjoj diedojt dassta. ³ Josef vieljajdises javlaj: »Mån lav Josef. Le gus áhtjám viesso?« Vieljatja ettjin buvte sunji vásstedit, náv suorgganam lidjin. ⁴ Josef vieljajdises javlaj: »Báhtit diehki.« Mannin suv lusi ja Josef javlaj: »Mån lav Josef, vielljada, gev Egyptaj vuobdijda. ⁵ Valla allit hádjåha gå muv diehki vuobdijda ja allit ietjada gájgoda. Jubmel muv diehki dijá ávddåla rájaj hekkajt gájutjit. ⁶ Guokta jage dal nielgge ednamin la bissum, ja vihtta jage vil duobbelij ij buvte sáddjit jalik sjattojt tjuohppat. ⁷ Jubmel muv rájaj dijá ávddåla dijá viessomav ednamin várjialittjat ja dijáv hekkán anodittjat ja állusav gájutjit. ⁸ Ejda de nappu didja muv diehki rája, ájnat Jubmel, ja sån la muv dahkam farao alemus rádevadden, suv

tjuottjudusá oajvven ja álles Egypta ráddijiddjen.

⁹ Gáhttjit ruoptus áhtjám lusi ja javllit sunji: Návti bárnát Josef hoallá: Jubmel mov hárrán álles Egypta badjel dagáj. Boade mov lusi dalága.

¹⁰ Galga Goshenin árrat, gánná dán la mov lahkusin, dán iesj aktan mánájat ja mánájmánájat, sávtsajat ja gusájat ja gájkka ietjat ábmudagáj. ¹¹ Dáppe galgav duv huksat, danen gå vihtta nielggejage ájn li boahtemin. Dujsta ij mige galga vádnunit, ij dujsta ij ga fuolkestat jalik avtastik duv vegas. –

¹² Dij ietja vuojnnebihtit, goappátjagá vielljam Benjamin ja dij iehtjáda, lev galla mánná didjij hállamin. ¹³ Giehttut áhtjásim makkir árvvo mujna Egyptan la ja gájkka mav lihpit vuojnám, ja viedtjit suv diehki ruvva máhttelis.«

¹⁴ Sån fármastij vieljas Benjaminav ja tjieroj, ja Benjamin tjieroj suv fármen.

¹⁵ Josef tjulestij gájkka vieljajdis, sijáv fármastij ja tjieroj. De sån ja vieljatja sáhkadin guhtik guojmijnisá.

Vieljatja máhttsi áhtjesa lusi

¹⁶ Farao ladnen gullájin Josefa vielja lidjin boahtám, ja farao ja suv gånágisdievnára ávvudin. ¹⁷ Farao gáhtjoj Josefav vieljajda javllat: Dahkit návti: noadodihtit juhtusijdihtte ja máhttsit Kanaanij ¹⁸ ja viedtjit áhtjáda ja fuolkijdihtte ja de báhtit mov lusi. Didjij vattáv Egypta buoremusájt, ja dij oadtjobihtit niektit ednama valjesvuodajt. – ¹⁹ Gáhtjo sijájt: Návti dahkit: válldit vávnajt Egyptas, mánájdihhte ja nissunijdihtte, ja viedtjit áhtjáda ja báhtit. ²⁰ Allit ietjada ábmudagájt lágeda, oadtjobihtit dij Egypta oalle buoremusájt.

²¹ Israela bárne návti dahkin. Josef sidjij vávnajt vattij farao gáhttjoma milta, ja niestijt mannulahkaj. ²² Sidjij guhtisik ávvogárvojt vattij, valla Benjaminaj 300 sjehkala silbas ja vihtta ávvogárvo. ²³ Áhtjásis rájaj: lågev oasná noadoduvvam Egypta buoremusáj ja lågev njinnjelisoasná gárnij, lájbij ja ietjá dárbbagij áhtjes mannulahkaj. ²⁴ De Josef hivástahhtij vieljajdis, ja gå vuolggin, de sidjij javlaj: »Allit suhtada manádijn!«

²⁵ Egyptas vuolggin ja ruoptus Kanaanij báhtin, áhtjesa Jakoba lusi.

²⁶ Danna sunji giehttun: »Josef viessu, ja sån la álles Egypta stivrrijiddje.« Jakob sjávvunij, ittij sidjij jáhke. ²⁷ Valla gå áhtjásis giehttun gájkka majt Josef sidjij lij javllam ja gå vil Josefa rádjám vávnajt suv viedtjama diehti

vuojnij, de älláj. ²⁸ »Galle dal«, Israel javlaj. »Bárnám Josef viessu. Hähttuv vuolgget, suv vuojnátjit ávddál gá jámáv.«

46

Jakob Egyptaj vuolggá

¹ Israel vuolgij dal gájkka ámijnis ja bádij Beer Shevaj. Danna njuovvamvärojt áhtjes Isaka Jubmelij värrodij. ² Bárudisán iján Jubmel Israelaj hálaj: »Jakob, Jakob!« Vásstedij: »Dála lav.« ³ Ja Jubmel hálaj: »Mån lav Jubmel, áhtját Jubmel. Ale balá Egyptaj vuolggemis, dan diehti gá danna dagáv duv stuorra álmugin. ⁴ Iesj lav dujna Egyptaj vuolggemin, ja iesj doalvov duv dáppelt. Ja Josef tjalmijdat tsábttsi.« ⁵ De Jakob vuolgij Beer Shevas.

Israela bárne biedjin áhtjev Jakobav aktan mánáj ja nissunij vávnajda majt farao lij rádjám sijáv viettjatjit. ⁶ Válldin juhtusijdisá ja ámijdisá majt lidjin Kanaanin háhkuham, Jakob ja álles suv vierrek. ⁷ Bárnijdis ja bárnnebárnijdis, niejdajdis ja bárnneiejdajdis, álles vierregav doalvoj Egyptaj.

Jakoba máddo

⁸ Da li israelagij namá gudi Egyptaj báhtin, Jakob ja suv bárne. Jakoba vuostasjriegáduvvam lij Ruben. ⁹ Rubena bárne lidjin Henok, Pallu, Hesron ja Karmi. ¹⁰ Simona bárne lidjin Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Sochar ja Saul, kanaaneak nissuna bárnne. ¹¹ Levi bárne lidjin Gershon, Kehat ja Merari. ¹² Juda bárne lidjin Er, Onan, Shela, Peres ja Serach, mavas Er ja Onan jámijga Kanaanin. Peresa bárne lijga Hesron ja Hamul. ¹³ Isaskara bárne lidjin Tola, Puva, Jashuv ja Shimron. ¹⁴ Sebulona bárne lidjin Sered, Elon ja Jachleel. ¹⁵ Sij lidjin Lea bárne gejt Jakobij Paddan Aramin riegádahtij. Duodden bádij niejddas Dina. Bárne ja niejda aktan lidjin gálmmlåkgálmås.

¹⁶ Gada bárne lidjin Sifjon, Haggi, Shuni, Esbon, Eri, Arodi ja Areli.

¹⁷ Ashera bárne lidjin Jimna, Jishva, Jishvi ja Beria. Sijá oappá namma lij Serach. Beria bárne lijga Hever ja Malkiel. ¹⁸ Sij lidjin Silpa bárne, gejt Laban lij niejddasis Leaj vaddám. Sijájt Jakobij riegádahtij. Aktan lidjin lågenangudás.

¹⁹ Jakoba áhkátja Rakela bárne lijga Josef ja Benjamin. ²⁰ Josef Egyptan oattjoj bárnij Manasse ja Efraim Asenatajn, Poti Fera niejdajn, Ona härrá.

²¹ Benjamina bárne lidjin Bela, Beker, Ashbel, Gera, Naaman, Achiram, Shufam, Hufam ja Ard. ²² Sij lidjin Rakela bárne gejt Jakobij riegádahtij. Aktan lidjin lågenannieljes.

²³ Dana bárnne lij Hushim. ²⁴ Naftali bárne lidjin Jachseel, Guni, Jeser ja Shillem. ²⁵ Sij lidjin Bilha bárne, gejt Laban niejddasis Rakelij vattij. Sijájt Jakobij riegádahtij. Aktan lidjin gietjas.

²⁶ Gudi Jakobijn Egyptaj bántin ja suv máttos lidjin, dasi lassen vil bárnij áhkátja, lidjin guhttalåkgudás aktan, ²⁷ ja dan diehti gá bárne gejt Josef Egyptan oattjoj lijga guovtes, de aktan gietjavlåges sjaddin Jakoba mattos gudi Egyptaj bántin.

Jakoba ja suv máddo Egyptaj bánti

²⁸ Israel lij Judav rádjám ávdđálij Josefa lusi, gehtjatjit gájnov Goshenij. Gå dåhku jávsádin ²⁹ de Josef vávnav gásástahtij ja manáj Goshenij áhtjes Israelav duostutjit. Gå dal suv ávdán tjuottjoj de tjebedis adnalij ja málggadav tjeroj. ³⁰ Ja Israel Josefij javlaj: »De buvtáv dal jábmet, vuoynnám lav duv ja diedáv duv viesson.«

³¹ Josef vieljajda ja nuppijda áhtjes fuolken javlaj: »Farao lusi vuolgáv sunji giehtutjit muv vielja ja álles áhtjám fuolkke li muv lusi Kanaanis bohtám.

³² 'Sij li rájnára', galgav javllat, 'sij li agev rájnnuham, ja siján li sávtsa ja gusá ja gájkka ábmudagá fáron.' ³³ Gå de farao dijájt ietjas lusi gáhttju ja gahtjá massta viessobihtit ³⁴ de vásstedihtit: 'Härrá, mij lip rájnnuham viessomájgev, ájttegijimme láhkáj.' De oadtjobihtit Goshenin viessot.

Rájnára li vuojn bádása egyptagijda.«

47

¹ Josef farao lusi bádij giehtutjit suv áhttje ja vielja lidjin Kanaanis bohtám sávtsajisá ja gusájisá ja gájkka ábmudagájisá ja dal lidjin Goshenin. ² Josef lij vihttasav vieljajstis fárruj váldám ja doalvoj sijáv farao ávdđáj. ³ Gå farao sijájs gatjáj massta viessun de vásstedin: »Midja lip rájnára, härrá, ájttegijema láhkáj.« ⁴ De farauj javllin: »Bohtám lip ájgev dán ednamin árutjit, miján ij la guohtom sávtsajdisema ja gájtsajdisema, dajna gá garra

sjattodis ájgge l Kanaanin. Gatjádip dujsta, härrá, dibde mijáv Goshenin árrót.«⁵ Farao Josefij javlaj: »Áhtjtát ja duv vielja li gis de duv lusi boahám.⁶ Álles Egypta l dunji rabás. Dibde duv áhtjev ja vieljajt árrut buoremus dajvvaj ednamin: viessusa Goshenin. Ja jus soabmásijt sijájs dábda gievrás álmman, de gáhttjisa muv slihturijt aj.«

⁷De Josef áhtjes Jakobav faraov buorástahtátjit viettjaj. Jakob buorástahtij faraov⁸ ja farao átsádjij suv álldarav.⁹ »Muv vájaldimájgge l bissum 130 jage«, vásstedij. »Gallegattja ja vájve lidjin muv viessomjage, álla iehtjam ájttegi vájaldimjagijt jáksám.«¹⁰ Jakob faraov hivástahtij ja suv guodij.

¹¹Josef dibdij áhtjes ja vieljajdis Egyptan viessot ja ednamav sidjij vattij, rijka buoremus bájken, Ramsesin, náv gáktu farao lij gáhttjum.¹² Ja Josef huvsaj vaj áhttes ja vieljasa ja álles áhtjes vierrek oadtjun biebmajt fuolkij stuorrudagáj milta.

Josef dahká Egyptav farao ábmudahkan

¹³Álles ednamin dal lájbe dagi lidjin, nielgge lij oalle garras, ja goappátjagá Egypta ja Kanaan lijga hággagietjen nielges.¹⁴ Álm mugav dibdij sájojt oasstet ja tjoahkkij dan baktu gájkka biednigijt ma Egyptan ja Kanaanin gávnnujin ja doalvoj dajt farao lusi.¹⁵ Gá biedniga Egyptan ja Kanaanin náhkin de egyptaga Josefa lusi báhtin. »Vatte midjij lájbijt,« vájnnodin. »Vaj háhttup gus dási duv tjalmij ávdán jábmet danen gá lip biednigahtá?«¹⁶ De Josef vásstedij: »Jus biedniga li náhkám, de buktit juhtusijt diehki. De lánudav lájbij.«¹⁷ Juhtusijt Josefa lusi buktin, ja lánudissan hestaj, sávttasäloj, slihturij ja oasnáj vuosstij vattij lájbijt. Návti sán sijájt viesodahtij dav jagev lájbij lánudissan gájkka juhtusijes ávdás.

¹⁸Jahke vásij, ja manep jage Josefa lusi báhtin javla: »Härrá, vierttip javllat náv gáktu la: biedniga li náhkám ja mijá juhtusijt juo la oadtjum. Ájnna mijájn vil vaddet li mijá rubmaha ja mijá ednam.¹⁹ Vaj háhttup gus dási duv tjalmij ávdán jábmet, mij aktan ednamijn? Válde mijájt ja mijá ednamav mákson lájbij ávdás. Mij ja mijá ednam sjaddá farao ábmudahkan, jus val dán midjij sájojt vattá, vaj viessop ja ep jábmet dárbaaha ja mijá ednam ij ávttasin bátse.«²⁰ De Josef gájkka ednamav Egyptan farauj ástij. Gájkka egyptaga áhkkárijdisá vuobddin dan diehti gá nielgge lij náv garras.

Ednam de dajna vuogijn sjattaj farao ednam. ²¹ Ja álles Egyptan almatjiit oarjjen dagáj. ²² Härráj ednamav de ittij oaste. Siján lij lágamierreduvvam báلكká faraos, viessun farao vaddem báلكás ja ettjin ednamijdisá dárbaaha vuobddet.

²³ Josef álm mugij javlaj: »De lav dal dijájt ja dijáj ednamav farauj oasstám. Dála li didjij sájo ednamij sáddjit. ²⁴ Tjuohppam sjattojs galggabihtit vidádisáv farauj vaddet. Niellja vidádisá sádjon oadtjobihtit ja biebbmon didjij ja dijá fuolkijda ja gájkajda gejt biebbmabihtit.« ²⁵ Egyptaga javllin: »Härrá, hekkajdimme gádjum la. Mij lip gijttogisá oarjjen farauj liehket.« ²⁶ Josef dav láhkan dagáj mij ájn uddniga Egypta ednamij gullu: vidádis farauj. Härráj ednam val ittij farao ednamin sjatta.

Jakoba mañemus sá vadus

²⁷ Israelaga de Goshenij Egyptan árrujin. Danna ednamav allasisá huksin, lidjin sjaddela ja valjet lassánin. ²⁸ Jakob lågenangietjav jage Egyptan viesoj; viessomájgge sjattaj 147 jage.

²⁹ Gå Israela jábmemájgge lahkanatjáj de gáhtjoj bárnnes Josefav ietjas lusi ja sunji javlaj: »Vájnnodav dunji. Bieja giedat muv asskáj ja vuorno munji gieresvuodat ja jáhkkogisvuodat vuosedit: ale muv Egyptaj hávddáda. ³⁰ Gå ájttegij lusi vuoñadittjat vuolgáv, doalvo muv de Egyptas ja bieja muv iehtjam ájttegij hávddáj.« Josef vásstedij: »Dagáv náv gáktu dán la gáhttum.« – ³¹ »Vatte dav vuornáv munji«, Jakob javlaj, ja Israel vuornáv sunji vattij. De Israel buolvvedij sen ga oajvvegáhtjáj.

48

Jakob Josefa bárnij buorissjivnnjet

¹ Muhtem ájge duobbelin bádjij Josefa diehtuj áhttes lij skibás. De goappásj bárnijt Manassev ja Efraimav váldij fáronis, ² ja Jakobij giehttun bárnnes Josef lij boahám. Israel de ratjádij ja tjáhkkiidij sengan.

³ Jakob javlaj Josefij. »Jubmel Gájkviekses bádjij muv lusi Lusan Kanaanin. Danna muv buorissjivnnjedij ⁴ ja munji hálaj: 'Dagáv duv sjaddelissan, vaj lassána ja moatte álm mugin sjatta. Ja gierragijdát dáv ednamav ábmudahkan ihkeva ájggáj vattáv.' ⁵ De dal da guokta bárne gejt Egyptan oadtju ávddál gá duv lusi báhtiv galggi árrót muv, Rubena ja Simona

láhkáj. ⁶ Valla mánájt gejt oattjo sunnu mañjela li duv: sij galggi vieljajiska vuolláj biejaduvvat dan ednamin mij sjaddá sijá. ⁷ Kanaana milta mannamin, gå Paddanis bāhtiv, de Rakel mujsta jámij, gå ájn lij Efrataj gasska. Hávddádiv suv dasi, Efrata gājnnoguorraj.« Efrata l dálásj Betlehem.

⁸ Gå Israel ájtsaj Josefa bárnij de gatjádij: »Gudi sāj libá?« ⁹ Josef áhtjtásis vásstedij: »Muv bárne gejt Jubmel dánna vattij.« – »Buvte sunnuv muv lusi«, Israel javlaj, »de sunnuv buorissjivnnjedit oattjov.« ¹⁰ Israela tjalme lidjin savddasa álldara diehti ja nievret vuojnij. Josef sunnuv doalvoj áhtjes lusi, ja sán tjulestij sunnuv ja fármmásis váldij. ¹¹ Ja Israel Josefij javlaj: »Ittjiv jáhke duv vaden vuojnáv, ja de dal Jubmel dibddá muv vuojnnet aj mánájdát!«

¹² Josef sunnuv Israela askes lággnij ja ednama vuosstij gábmerdij. ¹³ De Josef váldij Efraimav oalges giehtaj, vaj Israela gāro bálláj bādij, ja Manassev gāro giehtaj vaj Israela oalges bálláj bādij, ja doalvoj sunnuv Israela lusi. ¹⁴ Valla Israel gálggij oalges giedav ja Efraima oajvváj biejjaj, vájku sán lij nuorap, ja gāro giedas biejjaj Manasse oajvváj. Sán ruossij giedajdis. Valla Manasse lij vuostasjriegáduvvam.

¹⁵ Israel sunnuv buorissjivnnjedij hāla:

»Dat Jubmel gev muv áhtje tjuovvolijga,

Abraham ja Isak,

dat Jubmel guhti muv räjnár lij

muv vuostasj bāttā rájes dán bieje rádjáj,

¹⁶ dat ienngil guhti muv la gājikka bahás lānestam,

buorissjivnnjádus dájt mánájt.

Sunnu baktu muv namma galggá viessot,

muv ja áhttjiam, Abraham ja Isaka.

Lassániska ja sjadduska állon ednama nanna.«

¹⁷ Josef ittjij lijkku gå áhttjes oalges giedastis Efraima oajvváj biejjaj ja danen áhtjes giedav váldij jádātjit Efraima oajves Manasse oajvváj. ¹⁸ »Ij de návti, áhttjám,« Josef javlaj. »Dála l vuostasjriegáduvvam, bieja oalges giedat suv oajve nali.« ¹⁹ Valla dav áhttjes ittjij sidá ájnat hāljaj: »Diedáv, bárnám, diedáv. Sán sjaddá aj álmugin, sán aj stuorru. Valla nuorap vielljas vil stuorábun sjaddá, ja suv gierragijs stuorra álmuga.«

²⁰ Dan biejeve sán buorissjivnnjedij sunnuv javla: »Gå israelaga buorissjivnnjedi de namájdihhte nammadi javladijn: Dahkus Jubmel duv Efraima ja Manasse lágátjin!« Biejaj návti Efraimav Manasse ávddálij.

²¹ Israel Josefij javlaj: »Ruvva lav jámátjit, valla tjuovvus Jubmel dijáv ja doalvvus dijáv ruoptus ietjada ájttegij ednamij, ²² Vattáv dal dunji, ietján gå majt duv vielja oadtju, várretjavelgav mav amoreagijs svierdijn ja juovsajn válldiv.«

49

Jakoba mañemus bágo bárnijdises

¹ Jakob bárnijdis ietjas lusi gáhtjoj javla:

»Tjáhkanihtit dási, sidáv diededit
dijá boahhte biejevij birra.

² Báhtit diehki gulldalittjat, Jakoba bárne, gulldalihtit áhtjáda Israelav.

³ Ruben, dán la muv vuostasjriegáduvvam,
muv álmájvuoda vuostasj sjaddo, ávdemus gudnen, ávdemus fámon.

⁴ Dán la bårssje tjátje lágásj.

I dasti besa ávdemussan,
dan diehti gå áhtját sáñngaj viellidi,
álbedi muv látjov.

⁵ Simon ja Levi libá vieljatja,
sunnu svierde bahádagoj návo.

⁶ Vasjodav sunnu aktavuodav
ja iv sunnu sáhkáj sidá.

Moareniska álmámajt gáttijga,
stuoressvuodan vuovsáj tjievtjassuonajt jalájga.

⁷ Garroduvvam lehkus sunnu buolle moarre,
sunnu bahás suhtto.

Hájedav sunnuv Jakoba mátto miehtáj,
lajov sunnuv Israela milta.

⁸ Juda, duv vielja duv guddnedi,

vasjulattjajdat bádan tjaská.

Áhtját bárne duv ávdán gábmerdi.

⁹ Juda l nuorra ladján.

Dån badjána sállahis, bárnnám.

Goarjju ja vuoŋnat ladjána láhkáj,

ladján mav ij aktak duosta ráfeduhttet.

¹⁰ Báhtsis soabbe Juda lusi,

ráddimsoabbe giehtasis.

Gudnev akti duosstu

álmuga jehkat hähttuji.

¹¹ Sån tjadná oasnáv vijnnamuorraj,

oasnamieseov oaksáj.

Bassá biktasijt vijnajn

ja gárvov vijnnamuorrij varájn.

¹² Suv tjalme li vijnas tjáhppadappo,

báne mielkes vielggadappo.

¹³ Sebulon árru merragáttén,

merragáttén gási hávsa ganudi,

gitta Sidona rádjáj.

¹⁴ Isaskar la gievras oassná

gáarden livvadime.

¹⁵ Buorren anij ráfáj boahdet

ja ednamav gávnaj hávssken.

De noade vuolen guvnjedij

ja oarjjen nággidum bargon sjattaj.

¹⁶ Dana álmuk la

nanos gå ietjá máddo Israelan.

¹⁷ Dan la germaj rahteguoran,

sälggagermaj bálgesbállán

mij hestav juolgijda gáskes,

vaj rijddijiddje binus gávttjá.

¹⁸ Härrá, duv viehkev vuordáv!

¹⁹ Gad ládadallá rievvárijs,
iesj manelt ládá.

²⁰ Asher gallán buojdes biebmojs,
guossot gånågishärskoj.

²¹ Naftali l gáddeálldo luovan labudime
tjáppa miesijt guoddá.

²² Josef la nuorra muorjemmuorra,
nuorra muorjemmuorra ájagáttén,
oavse goarņņu muvra milta.

²³ Vuohttje suv doarredi,
njuollabáhttse ládi, ²⁴ valla juovsas tjavgga anet,
ja giehtas lássjmot labut.

Jakoba Gájkviekses, Räjnar, Israela Giergge,

²⁵ áhtjät Jubmel, duv viehket,
Jubmel Gájkviekses, duv buorissjivnnjet
buorissjivnnjádusáj baddjet almes,
buorissjivnnjádusáj tjeņņalisás vuollen vuoņņadime,
buorissjivnnjádusáj njittjijs ja vuollevájmos,
²⁶ buorissjivnnjádusáj sájos ja giedjegis,
buorissjivnnjádusáj dájusj várijs,
vuorbbe ihkeva alludagájs.

Báhtisa da Josefa oajve badjel,
fursta oajvvetjáhká badjel vieljaj siegen.

²⁷ Benjamin la sniebas stálppe,
idedis oadtjusav bárrá,
iehkedis sállahav juogat.«

²⁸ Dá li Israela lågenanguokta mátto, ja návti áhttjesa sidjij sárnoj.
Buorissjivnnjedij sijájt ja gesisik vattij dav buorissjivnnjádusáv mij sunji

gulluj.

Jakoba jábmem ja hávddáduš

²⁹ De gáhtjoj sijáv: »Gå mån dal áhtjijam aktanav de muv hávddádihtit sluogguj sijá guorraj heteaga Efrona gietten, ³⁰ sluokkoj Makpela gietten Mamre álggolin Kanaanin, giedde mav Abraham hávddesadjen ástij heteagis Efronis. ³¹ Dasi Abraham ja suv áhkásj Sara hávddáduvájga, dasi Isak ja suv áhkásj Rebecka hávddáduvájga, ja dasi Leav hávddádiv.«

³² Giettev sluokkujn heteagiš oasstin. ³³ Gå Jakob bárnijda lij dav javllam, de juolgijt sáŋŋaj bajedij. De jámij ja áhtjijis aktanij.

50

¹ Josef áhtjes vuosstij tjiero gábmerdij ja suv tjulestij.

² De Josef gáhtjoj dálkudiddijit suv dievnon áhtjes balsamerit, ja dálkudiddje balsamerijin Israelav. ³ Nielljaláhke bieje gállin, ájgge mav balsamerimij dárbašin. Egyptaga suv gietjavláhke bieje tjierudin, ⁴ ja gå dat surggoájgge vásij ságastij Josef farao gånágisvehkaj javla: »Vájnnođav dijáv: bajedihtit muv ássjev farauj ja giehttut sunji ⁵ áhttjám váldij mujsta vuornnáv ja javlaj: 'Gå jámáv, de hávddádihtit muv dan hávddáj mav lav allasim Kanaanin tjuoladahttam.' Gáhttjut suv muv dibddet dáhku vuolgget áhtjám hávddádittjat. Maŋŋela máhtsav diehki.« ⁶ Farao sárnoj: »Vuolge dáhku áhtját hávddádittjat návti gåk dån sunji vuornnu.«

⁷ Josef vuolgij áhtjes hávddádittjat, ja suv tjuovvun gájka vuorrasamos ámmátálmma farao viesos ja gájka Egypta vuorrasabmusa ⁸ ja álles Josefa fuolkke, suv vielja ja áhtjes fuolkke. Nissunijt ja mánájt de Goshenij guodin, náv aj sávtsajt ja gusájt. ⁹ Sujna lidjin goappátjagá vávna ja hesta, lij oalle stuorra fáro.

¹⁰ Gå Goren Haatada nuppe bálláj báhtin, de siján lij dáppe stuorra ja surgulasj jábmemluojudis. Josef gietja bieje surggoájgev almodij áhtjes diehti. ¹¹ Viesajdiddje dan ednamin, kanaaneaga, vuojnnin luojudisáv Goren Haatadin, ja javllin: »Danna egyptaga stuoerrat ármesti.« Dan diehti bájkev gáhttjun Avel Misrajiman; dat la Jordana nuppen bielen.

¹² Jakoba bárne áhtjijnisá dahkin návti gåk lij gáhttjum: ¹³ sij doalvvun suv Kanaanij ja hávddádin sluogguj Makpela gietten, giedde Mamre álggolin

mav Abraham ástij hávddesadjen heteagis Efron. ¹⁴ Gå Josef lij áhtjes hávddádam, de máhtsaj Egyptaj aktan vieljajis ja gájkaj iehtjádij gudi suv áhtjes hávddádussaj tjuovvun.

Josef jaskat vieljajdis

¹⁵ Gå Josefa vielja ussjolin áhtjesa jábmemav, de javllin. »Vájbi Josef la midjij vasjen ja sihtá mávsedit gájkka baháv mav sunji dagájma.« ¹⁶ Dan diehti varrudagájt Josefij sárnnun: »Ávddåla áhtjtát jámij de gáhtjoj ¹⁷ mijáv vájnnodit duv ándagisluojttemav mijá, vieljajat, suttojs ja vielgijs. Dunji lip edna baháv dahkam. De luojte midjij ándagis, áhtjtát Jubmela dievnárijda, suttojs majt lip dahkam.« Daj bágoj guládiijn Josef tjierruj. ¹⁸ De aj vielja ietja båhtin, luojttádin suv ávddåj ja javllin: »Mij lip duv oarje.« ¹⁹ Valla Josef sidijjavlav: »Allit balá. Mån ham iv la Jubmel! ²⁰ Munji sidájda baháv, valla Jubmel dav buorráj járggálij. Sidáj dahkat dav mij la dal sjaddam ja dan diehti várjjalij állusij hekkav. ²¹ Allit balá, dijáv ja dijá mánájt huvsav.« Návti sijáv jaskadij ja alodij.

Josefa vuorasvuohta ja jábmem

²² Josef aktan ietjas vierregij Egyptan ároj, ja viesoj 110 jage. ²³ Efraima bielen oattjoj goalmát buolva mánájt vuojnnet, ja Manasse bárne bárnev Makirav allasis váldij. ²⁴ Josef berrahijda javlav: »Ruvva lav jámátjit, valla Jubmel dijájt huksá ja doalvvu dijájt dát ednamis dan ednamij mav sån vuornnájn Abrahamaj, Isakij ja Jakobij jáhtij.« ²⁵ De váldij vuornnáv Israela gierragijs javladijn: »Jubmel dijájt huksá, ja de galggabihtit muv dássta doalvvot.« ²⁶ De Josef jámij tjuohtelågejahkásattjan, ja suv balsameriijn ja biedjin gisstuj Egyptan.